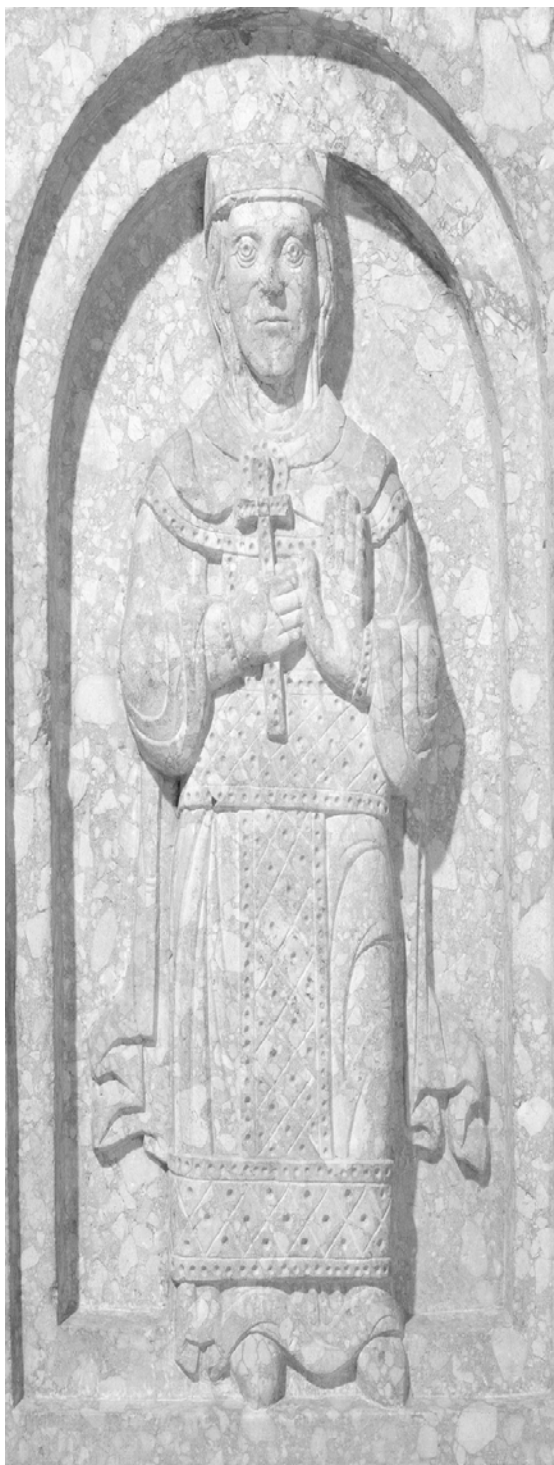

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

***Broj: 7-8/2010.
srpanj-kolovoz***

IZDAJE:

**Nadbiskupski ordinarijat Zadar
J. Biankinija 2, 23000 Zadar
tel. 023/208-650,
faks: 208-640;
e-mail: vjesnikzadnadb@net.hr**

ODGOVARA:

**Mons. Želimir Puljić,
nadbiskup zadarski**

UREDNIŠTVO:

**Mons. Ivan Mustać, don Josip
Lenkić, prof. Ines Grbić, prof.
Livio Marijan, mons. Rozario
Šutrin**

FOTOGRAFIJE:

Ines Grbić

RAČUNALNI SLOG:

Livio Marijan

TISAK:

MEDIA Zadar

Na koricama:

*Novoblagoslovljena crkva sv. Petra, Žerava
Spomen-poprška nadbiskupa M. Garkovića i M.
Oblaka te svećenika J. Marcelića u Velom Ratu*

1200 GODINA PRIJENOSA MOĆI SV. STOŠIJE U ZADAR

**Nadbiskupovo pismo
uz početak školske i katehetske godine 2010./2011.**

Broj: 1887/2010., Zadar, 3. rujna 2010.

6. rujna 2010. oglasilo se zvono i najavilo početak nove školske godine. Tim povodom obraćam se vama, djeco i mladi, koji ste ponovno došli u školske klupe. Pozdravljam vaše učitelje, vjeroučitelje i roditelje i želim blagoslovljen početak školske godine. Već duže vremena raspravlja se o nekim odgojnim i školskim temama: o reformi školstva, o Hrvatskom nacionalnom obrazovnom standardu, o državnoj maturi i drugo. Crkva s interesom prati sve što se tiče odgoja i obrazovanja i smatra kako je škola potrebna. U njoj se djeca uče zajedno živjeti, razgovarati, slušati i međusobno se poštivati. Obrazovanje k tomu uvodi u nove spoznaje, proučava narodne, kulturne i vjerske korijene, pomaže otkrivati zakone upisane u prirodi i u ljudskoj naravi. Konačno, škola pomaže rasti u dobroti i plemenitosti, te učenjem i radom humanizira vrijeme i prostor u kojem djeca žive. A školski vjeronauk u sklopu Hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda (HNOS) pruža svoj obol u vidu cjelovitog i skladnog razvoja pojedinaca. Valja, međutim, imati na umu da se školsko odgojno djelovanje ne može smatrati 'čudotvornim lijekom' kojim bi se rješavalo probleme suvremenog čovjeka i društva. Školi su potrebne obitelji bez čije suradnje nema cjelovitog odgoja.

Dobro je zbog toga što je XXXIV. Katehetski dan u Zadru bio posvećen temi: 'Roditelji i njihova odgovornost u prenošenju vjere'. Posebice je lijepo što se u radnim skupinama govorilo o 'obnovi kulture vjerskog života u obitelji', kao i o 'odnosu župne zajednice, škole i obitelji'. Obitelj i roditelji, naime, prvi su i glavni odgojitelji djece. Uz njihovu pomoć djeca stječu prve spoznaje i temeljne krjeposti. Zato potičem vas roditelji, uključite se aktivno u rad škole u kojoj se odgajaju vaša djeca. Radujte se njihovim uspjesima, a o vašoj djeci razgovarajte s nastavnicima i odgojiteljima kako bi im skupa mogli pomoći kad se nađu u problemima. Posebice pak, dragi roditelji, molite skupa sa svojom djecom, sudjelujte zajedno na nedjeljnoj misi i potičite ih na dobro sa svom strpljivošću i blagošću. I Bog će blagosloviti vaš trud i nastojanje.

Cijenjeni učitelji, vjeroučitelji i odgojitelji. Koristim ovo pismo zahvaliti vam za vaš odgojni rad i potaknuti vas da budete ustrajni u tom časnom poslu. Suradujte s roditeljima vaših učenika. Pomažite mladima u traganju za smislom života. Znam kako to danas nije nimalo lako. Zadaci i pitanja, o kojima mladi s vama žele razgovarati, vrlo su zahtjevni. Ali i ostvarivi. Otvorite im vrata svoga srca. Osluškujte pažljivo i strpljivo njihova pitanja. I podnosite njihove nesavršenosti. Ali, nadasve, volite svoj posao i svoje đake. Vama pak vjeroučitelji, koji mojim mandatom zastupate ugled Crkve u zbornici i u razredu, uz riječ zahvale upućujem i riječ ohrabrenja koje je apostol Pavao napisao svom učeniku Timoteju: 'Propovijedaj i uvjeravaj sa svom strpljivošću i poukom; raspiruj milosni dar Božji i izvrši djelo blagovjesničko' (2 Tim 4, 2-5). Budite ponosni i zahvalni za povjerenje koje Vam se ukazuje. I budite dostojni svoga poziva i poslanja. Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina,

mons. Želimir Puljić,
nadbiskup zadarski

Neka se u nedjelju 12. rujna 2010. najavi početak katehetske godine s rasporedom župnog vjeronauka. A uz slavlje žaziva Duha Svetoga neka se pročita ovo pismo!

Otvorenje Drugih Hrvatskih svjetskih igara, Zadar 18. srpnja 2010.

SVETA STOLICA

Poruka Papinskog vijeća za pastoral selilaca i putnika povodom Svjetskog dana turizma - 27. rujna 2010.

Turizam i bioraznolikost

Temom Turizam i bioraznolikost, koju je predložila Svjetska turistička organizacija, Svjetski dan turizma želi pružiti vlastiti doprinos obilježavanju Međunarodne godine biološke raznolikosti, kojom su Ujedinjeni narodi proglasili 2010. godinu.

Ta odluka proizlazi iz duboke zabrinutosti "zbog društvenih, ekonomskih, ambijentalnih i kulturnih posljedica koje proizlaze iz gubitka biološke raznolikosti, uključujući tu i nepoćudne posljedice koje za sobom povlači postizanje ciljeva milenijskog razvoja, te želi istaknuti koliko je nužno poduzeti konkretne mjere da se taj trend preokrene" (1).

Bioraznolikost ili biološka raznolikost se odnosi na veliko bogatstvo bića koja žive na Zemlji, kao i na osjetljivu ravnotežu postojeće međuovisnosti i interakcije kako među njima samima tako i s fizičkim okolišem u kojem žive i koji ih uvjetuje. Ta je bioraznolikost izražena u raznim ekosustavima, čiji se primjeri mogu naći u šumama, vodama, savanama, pustinjama, koraljnim grebenima, planinama, morima i polarnim područjima.

Svi su oni izloženi trima velikim opasnostima, koji zahtijevaju hitno rješavanje: klimatske promjene, širenje pustinje i gubljenje bioraznolikosti. Ovo je potonje posljednjih godina poprimilo neslućene razmjere. Najnovije studije pokazuju da je danas u svijetu 22% sisavaca, 31% vodozemaca, 13,6% ptica odnosno 27% koraljnih grebena ugroženo ili im prijeti izumiranje (2).

Tim promjenama uvelike pridonose brojni sektori ljudskog djelovanja, a jedan je od njih svakako i turizam, koji

se ubraja među najbrže rastuće sektore. U vezi s tim možemo podsjetiti na podatke

Svjetske turističke organizacije (WTO). Dok je 1995. godine u međunarodnom turističkom prometu zabilježeno 534 milijuna dolazaka, a 2000. već 682 milijuna, prema predviđanjima koje donosi izvješće Tourism 2020 Vision 2010. godine taj će broj iznositi 1,6 milijardi, te će 2020. narasti na 1,561 milijardu s godišnjim rastom od 4,1% (3). Tim podacima o međunarodnom turizmu mogu se pridodati podaci o još većem broju turista koji putuju unutar granica vlastite zemlje. Sve to ukazuje na snažni rast toga ekonomskog sektora, koji donosi sa sobom neke važne posljedice po očuvanje i održivo korištenje bioraznolikosti i samim tim opasnost da se ovaj pretvori u ozbiljnu ugrozu okoliša, osobito kada je riječ o neobuzdanom trošenju ograničenih resursa (poput pitke vode i zemlje) i goleme proizvodnje tvari koje zagađuju okoliš, koje premašuju količinu koju određeno područje može apsorbirati.

Tu situaciju dodatno pogoršava sve veća potražnja turistâ, privučenih nebrojenim prirodnim ljepotama, za prirodnim destinacijama što ima važni utjecaj na posjećene populacije, na njihovu ekonomiju, okoliš i kulturnu baštinu. To može biti štetno ili pak pružiti značajan i pozitivan doprinos očuvanju baštine. Na taj način, turizam u sebi krije neki paradoks. Dok se, naime, s jedne strane javlja i razvija zahvaljujući privlačnosti nekih prirodnih i kulturnih mjesta, s druge može narušiti njihovu ljepotu ili ih čak uništiti, zbog čega na kraju bivaju isključeni s popisa turističkih destinacija jer su izgubili svoju prvobitnu privlačnost.

Imajući sve to na umu, možemo reći kako turistički sektor ne može sa sebe skinuti

odgovornost za obranu bioraznolikosti, već, naprotiv, mora u tome preuzeti aktivnu ulogu. Razvoj toga ekonomskog sektora mora neizbježno uključivati načela održivosti i poštivanja bioraznolikosti. Međunarodna je zajednica pokazala ozbiljnu zabrinutost za ta pitanja i o tim se temama u više navrata očitovala (4). I Crkva želi tome pridružiti svoj glas, u sebi svojstvenoj ulozi, polazeći od uvjerenja da ona sama "za stvoreni svijet snosi odgovornost koju mora i javno iskazivati. Čineći to, pak, mora štititi ne samo zemlju, vodu i zrak, kao darove stvaranja koji pripadaju svima nego nadasve čovjeka, kako sâm sebe ne bi uništio" (5). Ne ulazeći u pitanje konkretnih tehničkih rješenja, koji ne pripadaju njezinu djelokrugu, Crkva se trudi skrenuti pozornost na postojeći odnos između Stvoritelja, čovjeka i stvorenja (6). Učiteljstvo opetovano potvrđuje odgovornost čovjeka za očuvanje cjelovitog okoliša zdravog za sve, polazeći od uvjerenja da "zaštita okoliša izazov je za cijelo čovječanstvo: riječ je o, zajedničkoj i općoj, obvezi da se poštuje zajedničko dobro" (7).

Kao što tvrdi Sveti Otac Benedikt XVI. u enciklici *Caritas in veritate* "vjernik u prirodi prepoznaje čudesan rezultat stvoriteljskog Božjeg zahvata kojim se čovjek može odgovorno služiti kako bi zadovoljio svoje legitimne, materijalne i nematerijalne potrebe, no poštujući nutarnju ravnotežu stvorenoga" (8) a čije korištenje povlači za sobom "odgovornost prema siromasima, budućim naraštajima i svekolikom čovječanstvu" (9). Zato se u turizmu mora poštivati okoliš i nastojati postići savršeni sklad sa stvorenim svijetom, tako da se, jamčeći održivost dobara o kojima ovaj ovisi, ne izazovu nepovratne ekološke promjene.

Doticaj s prirodom je važan. Zato u turizmu treba ulagati truda oko poštivanja i vrednovanja ljepote stvorenog svijeta, u uvjerenju "da brojni ljudi pronalaze spokoj i mir, da osjećaju kako su se obnovili i osnažili kada su u tijesnom dodiru s ljepotom i skladom prirode. Zato i postoji neka vrsta uzajamnosti: u brizi za stvoreno utvrđujemo da se Bog, preko stvorenoga, brine o nama." (10)

Ima nešto zbog čega taj napor predstavlja najveći imperativ do sada. U svome traženju Boga, naime, čovjek otkriva neke putove kojima se približava otajstvu, koji imaju kao polazišnu točku stvoreni svijet (11). Narav i biološka raznolikost nam govori o Bogu Stvoritelju. On se uprisutnjuje u svome stvorenju, "prema veličini i ljepoti stvorova možemo, po sličnosti, razmišljati o njihovom Tvorcu" (Mudr 13, 5), "jer ih je stvorio sam Tvorac ljepote" (Mudr 13, 3). Zato čovjek u svijetu, u svoj njegovoj različitosti, "vidi Božji trag, mjesto u kojemu se otkriva njegova, brižna i otkupiteljska, stvarateljska moć" (12). Turizam, stoga, približavajući nas stvorenom svijetu u svoj njegovoj raznolikosti i bogatstvu, može biti prilika za promicanje ili rast religijskog iskustva.

Imajući to pred očima, prije nego je potrebno, štoviše nužno tražiti ravnoteže između turizma i biološke raznolikosti, u kojoj su to dvoje jedno drugom oslonac, tako da ekonomski razvoj i zaštita okoliša ne budu suprotstavljeni i nespojivi elementi, već se teži pomiriti zahtjeve i jednog i drugog (13).

Napori koji se ulažu u zaštitu i promicanje biološke raznolikosti u njezinu odnosu s turizmom razvijaju se, u prvom redu, kroz strategije sudionništva i dijeljenja, u čega su uključeni razni sektori. Najveći dio vladâ, međunarodnih institucija, profesionalnih udruženja iz turističkog sektora i nevladinih organizacija moraju, pogleda uprta u budućnost, braniti nužnost održivog turizma kao jedini mogući oblik kako bi njegov razvoj, istodobno, bio ekonomski isplativ, štitio prirodna i kulturna dobra i predstavljao stvarnu pomoć u borbi protiv siromaštva.

Državne vlasti, zatim, moraju ponuditi jasno zakonodavstvo, koje štiti i jača biološku raznolikost, jačajući dobrobiti i umanjujući troškove turizma, budno pazeći da se postojeća pravila poštuju (14). To zasigurno mora biti popraćeno većim ulaganjem u planiranje i odgoj. U ranjivijim mjestima gdje su uništavanja uzela većeg maha vlasti moraju ulagati i veće napore. Vjerojatno će se u nekima od njih turizam morati ograničiti ili čak izbjegavati.

Stoga se od turističkih poduzeća zahtijeva da "osmisle, razviju i provode svoje djelovanje svodeći na najmanju moguću mjeru negativne učinke na zaštitu održivih ekosustava i općenito okoliša dajući aktivni doprinos njihovoj zaštiti te izravno pružajući dobrobit i uključujući u taj rad mjesne i domorodačke zajednice" (15). Zato će trebati provesti prethodne studije o održivosti svakog turističkog proizvoda, ističući stvarne doprinose kao i moguće opasnosti, polazeći od uvjerenja da se u tome sektoru ne smije težiti najvećoj mogućoj dobiti pod svaku cijenu (16).

Na kraju, sami turisti moraju biti svjesni toga da njihova prisutnost na određenom mjestu nije uvijek pozitivna. U vezi s tim, moraju biti upoznati sa stvarnim prednostima koje ima očuvanje biološke raznolikosti te poučavani održivom turizmu. Oni bi morali isto tako zahtijevati da turistička poduzeća stvarno pridonose razvoju određenog mjesta. Ni u kojem se

slučaju ne smije zbog turista i podilaženja njihovim ukusima i željama nanijeti štetu teritoriju ili povijesno-kulturnoj baštini određene destinacije. U pastoralu turizma se važni napor mora osobito ulagati u odgoj za kontemplaciju, koji će pomoći turistima otkriti Božji trag u velikom bogatstvu bioraznolikosti.

Tako, u turizmu koji se razvija u skladu sa stvorenim svijetom odjeknut će ona hvala koju je spjevao psalmista: "Jahve, Gospode naš, divno je ime tvoje po svoj zemlji, veličanstvom nebo natkriljuješ" (Ps 8, 2).

Vatikan, 24. lipnja 2010.

+ Antonio Maria Vegliò
Predsjednik

+ Agostino Marchetto
nadbiskup tajnik

(1) Organizacija Ujedinjenih naroda, Rezolucija A/RES/61/203 odobrena na općoj skupštini od 20. prosinca 2006.

(2) Usp. J.-C. Vié, C. Hilton-Taylor i S. N. Stuart (ur.), *Wildlife in a Changing World. An analysis of the 2008 IUCN Red List of Threatened Species*, International Union for Conservation of Nature and Natural Resources, Gland, Švicarska, 2009., str. 18: <http://data.iucn.org/dbtw-wpd/edocs/RL-2009-001.pdf>.

(3) Usp. <http://www.unwto.org/facts/eng/vision.htm>.

(4) Tu u prvom redu treba spomenuti dokument Povelja o održivom razvoju, koja je odobrena na Svjetskoj konferenciji o održivom turizmu održanoj na španjolskom otoku Lanzarote od 27. do 28. travnja 1995. Svjetska turistička organizacije (WTO), World Travel & Tourism Council (WTTC) i Savez za Zemlju (Earth Council Alliance) 1996. godine su zajednički sastavili Agendu 21 za turističku industriju i putovanja: prema ambijentalno održivom razvoju, koja pretače u plan djelovanja za turizam Agendu 21 za promicanje održivog razvoja Ujedinjenih naroda (usvojene na sastanku na vrhu o Zemlji održanom u Rio de Janeiru 1992.). Druga značajna referentna točka je Izjava iz Berlina, završni dokument Međunarodne konferencije ministara za okoliš o bioraznolikosti i turizmu, koja je održana u glavnome gradu Njemačke od 6. do 8. ožujka 1997. Ovaj potonji dokument, po svojem sadržaju, utjecaju, širenju i potpisnicima, vjerojatno predstavlja najvažniji doprinos. Nekoliko mjeseci kasnije potpisana je Izjava iz Manile o socijalnom utjecaju na turizam, u kojoj je istaknuta važnost niza principa u vezi turističke održivosti. Kao plod Svjetskog sastanka na vrhu o ekoturizmu, kojeg je WTO organizirao u svibnju 2002., uz potporu Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP) objavljena je Izjava iz Quebeca o ekoturizmu. U sklopu Sastanka o biološkoj raznolikosti 2004. godine su objavljene Direktive o bioraznolikosti i razvoju turizma. Svim tim dokumentima međunarodnog karaktera treba dodati brojne vodiče i kompendije dobrih praksi koje je u vezi s tom temom objavio WTO, među kojima ističemo dokument pod naslovom *Prema održivijem razvoju: vodič za tvorce politike*, objavljen 2005. u suradnji s UNEP-om.

(5) Benedikt XVI., Enciklika *Caritas in veritate*, 51: AAS 101 (2009.), str. 687. (hr. pr. Caritas in veritate. Ljubav u istini, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, srpanj 2009.).

(6) Usp. Benedikt XVI., *Poruka za proslavu XLIII. Svjetskog dana mira 2010.*, 8. prosinca 2009., br. 4: *L'Osservatore Romano*, br. 290 (45.333), 16. prosinca 2009., str. 6.

- (7) Pontificio Consiglio "Giustizia e Pace", Compendio della Dottrina Sociale della Chiesa, Libreria Editrice Vaticana, Vatikan 2004., br. 466 (hr. pr., Papinsko vijeće "Iustitia et pax", Kompendij socijalnog nauka Crkve, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2005.). Usp. Ivan Pavao II., Enciklika Centesimus annus, 40: AAS 83 (1991.) str. 843.
- (8) Benedikt XVI., Enciklika Caritas in veritate, 48, nav. mj., str. 684.
- (9) Isto.
- (10) Benedikt XVI., Poruka povodom XLIII. Svjetskog dana mira 2010., br. 13, nav. mj., str. 5.
- (11) Usp. Katekizam Katoličke Crkve, Libreria Editrice Vaticana, Vatikan 1997., br. 31.
- (12) Papinsko vijeće "Iustitia et pax", Kompendij socijalnog nauka Crkve, br. 487, nav. mj.
- (13) Usp. Isto, br. 470.
- (14) Usp. Benedikt XVI., Enciklika Caritas in veritate, 50, nav. mj., str. 686.
- (15) Svjetski summit o ekoturizmu, Zaključno izvješće. Izjava iz Quebeca o ekoturizmu, 22. svibnja 2002., Svjetska turistička organizacija i Program Ujedinjenih naroda za okoliš, Madrid, 2002., preporuka 21.
- (16) Usp. Svjetska turistička organizacija, Opći etički kodeks za turizam, 1. listopada 1999., čl. 3 §4: http://www.unwto.org/ethics/full_text/en/full_text.php?subop=2

Priopćenje Svete Stolice u povodu stupanja na snagu Konvencije protiv kazetnoga streljiva

Konvencija predstavlja znakovit korak na području razoružanja i međunarodnih humanitarnih prava, ona je također značajan čimbenik za multilateralizam zasnovan na poticajnoj suradnji između vlada i nevladinih organizacija te u vezi između humanitarnoga prava i ljudskih prava

Konvenciju protiv kazetnoga streljiva, koju je 30. svibnja 2008. godine na diplomatskoj konferenciji u Dublinu usvojilo 107 država, ne prihvaćaju najveće države, među njima Sjedinjene Američke Države, Kina, Rusija, Izrael, Indija, Pakistan i Brazil. Konvenciju je do sada ratificiralo 37 država. Konvencija predstavlja znakovit korak na području razoružanja i međunarodnih humanitarnih prava, ona je također značajan čimbenik za multilateralizam zasnovan na poticajnoj suradnji između vlada i nevladinih organizacija te u vezi između humanitarnoga prava i ljudskih prava, ističe se u priopćenju Tiskovnoga ureda Svete Stolice objavljenom 3. kolovoza.

Osim što popunja veliku prazninu humanitarnoga prava, ističe se nadalje u priopćenju, Konvencija nastoji snažno i vjerodostojno odgovoriti na do danas vrlo aktualan problem, ne samo zbog neprestane uporabe kazetnog streljiva, nego zbog činjenice što te naprave ostaju na terenu i nakon dugo vremena mogu štetiti, prijetnja su dakle svakodnevnom životu civilnoga stanovništva. Sveta Stolica aktivno je sudjelovala u procesu za zabranu kazetnih bombi, podsjeća se u priopćenju, budući da je među prvima predložila moratorij na uporabu tih naprava i ratificirala Konvenciju, svjesna da je logika mira jača od logike rata, koja ni u jednome slučaju ne smije prekoračiti granicu zaštite civilnoga stanovništva, osobito najranjivijih osoba. Konvencija bi trebala učvrstiti vezu između razoružanja i razvoja, usmjerujući materijalne i ljudske resurse prema razvoju, pravednosti i miru, ističe se u zaključku priopćenja. (IKA)

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

**Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju mons.
Đure Hranića na početku školske i katehetske godine
2010/2011.**

***Prionuti uz Boga – najtiši argument uspjeha vjeronauka u školi
i katehetskoga rada Crkve***

Početak nove školske godine istodobno je početak i novih životnih koraka, razmišljanja i djelovanja, kako za vas, dragi učenici, tako i za vas, dragi roditelji, katehete i vjeroučitelji te za vas, draga braćo svećenici.

1. Vjeronauk u školi kao sastavni element suvremene škole u Hrvatskoj. Kroz posljednjih devetnaest godina vjeronauk u školi potvrdio se kao dio hrvatskoga odgojno-obrazovnog sustava. Sve ga se manje promatra kao strano tijelo koje u suvremenoj školi treba tek tolerirati, te ga se sve ozbiljnije prihvaća kao sastavni dio škole koja želi poštovati sve dimenzije ljudske osobe i koja je zato pozvana prihvaćati zadaću cjelovitoga odgoja i obrazovanja. Vjeronauk tako postaje sastavnim dijelom sveobuhvatnoga procesa nove vizije škole. On u tom smislu podržava i nastoji sudjelovati u postignućima zadanih ciljeva obrazovnoga sustava, donesenih na poseban način u novijim dokumentima. Ti su ciljevi ponajprije jednakost obrazovnih mogućnosti za sve učenike, emancipacija i uključivanje učenika u svijet i društvo odraslih, ostvarenje društveno-političkih zadaća koje se tiču kvalitetskoga osposobljavanja budućih nositelja hrvatskoga društva i slično. Shvaćajući školu najprije kao mjesto stvaranja kulture javnoga mnijenja te sustavnoga i cjelovitoga odgoja i obrazovanja učenika, sukladno tradicionalnim i suvremenim kurikularnim teorijama, kao Crkva ne

gubimo nadu da će se sadržaji javne i otvorene škole uspjeti izdići iznad političkih struja, njihovih nastojanja i odmjeravanja snaga te drugih uvjetovanosti aktualnim povijesnim momentima, s kojima se škola kao sustav još uvijek suočava. Vrednujući visoke ocjene hrvatskoga odgojno-obrazovnog sustava u međunarodnim razmjerima, vjerujemo da će nastava u školi, zajedno sa svim svojim sadržajima, u cijelosti postati još otvorenija i transparentnija. Iako je jasno da obrazovna (politička) teorija i praksa ne mogu u potpunosti nadići društvenu stvarnost, ne smije se ipak previdjeti da država, po sustavu odgoja i obrazovanja, a onda i sveukupno društvo, mogu samo stvarati dobre i izvrsne preduvjete rada unutar odgojno-obrazovnog sustava, ali da ne mogu preuzeti ni nadomjestiti napore pedagogije (koji se, u konačnici, ne ostvaruju preko institucija, nego po nastavnicima i pedagoškim djelatnicima). To napominjemo stoga jer se, na temelju suvremenih dokumenata hrvatskoga obrazovnog sustava, čini da se školi i odgojno-obrazovnom sustavu u nas, na pomalo totalitaran način, postavlja zadaća ne samo da odgaja i obrazuje, nego da preuzme i odgovornost za cjelokupnu životnu radost, sreću i uspjeh učenika, pa čak i njihovih obitelji. No, budući da je riječ o otvorenom sustavu kojega treba trajno unapređivati, nadamo se da će njegov daljnji razvoj biti svjesniji supsidijarnoga doprinosa različitih čimbenika

cjelovitosti odgojno-obrazovne politike i njezina sustava.

2. Prionuti uz Boga – najtiši, ali najsnažniji argument uspjeha vjeronauka u školi i cjelokupnoga katehetskoga nastojanja Crkve. Iako zvuči paradoksalno, vjeronauk u školi jedini je predmet koji učenike ne priprema za uspjeh na konkurentnom tržištu rada i kapitala. U vremenu "kulture šutnje", te u vremenu "diktature relativizma", kada se nesigurnost spoznaja i života stavlja pred nas kao najsigurniji znak čovjekovih tehnoloških i drugih dostignuća, vjeronaukom u školi Crkva želi ponuditi trajnu i duboku istinu života te jedinu sigurnost koju poznaje: otajstvo Boga živoga. Budući da je za Crkvu vjeronauk u školi oblik njezina sustavnog naviještanja, ona učenike poziva da već sada prionu uz Boga svojim životom i radom. Pokazuje, a ne taji, ni svoje rane ni grijehe. Bori se protiv bilo kakve zlorabe religije i kršćanske vjere. Iz poslanja koje je primila izvire njezin stalni poziv ljudima oduševljenim Kristom za njihovim svjedočenjem vjere. Crkva ne zatvara oči ni pred činjenicom da svjedočanstvo zna imati i dvojako značenje: svjedočanstvo vjere, ali i svjedočanstvo grijeha. Naslanja se na tradiciju, ali isto tako zna da promišljanja i tumačenja prijašnjih naraštaja nisu počivaljka za misao ovih i budućih generacija. Ona, među ostalim, i vjeronaukom u školi tumači, promišlja i priopćava vjeru. I istodobno zna da je vjera upućena na iskustvo, da kao takva treba konkretno mjesto u kojemu se to iskustvo može doživjeti, te da mjesto iskustva vjere jest i treba biti ponajprije župna zajednica. Prionuti uz Boga duboka je želja Crkve koju ona želi navijestiti i postići vjeronaukom u školi te cjelokupnim svojim katehetskim nastojanjem. Budući da nam ništa tako malo ne pripada kao naše vlastito ja (sv. Augustin), prionuti uz Boga i živjeti s njime predstavlja poziv na trajno obraćenje. A upravo je ono najtiši, ali istodobno i najsnažniji argument uspjeha i vjeronauka u školi te svih katehetskih nastojanja Crkve.

Vjeronauk u školi, s obzirom na vlastito mjesto unutar odgojno-obrazovnoga

sustava te kao oblik služenja Crkve u školi i u društvu, imat će i dalje svoju budućnost. Osim što ima "obrazovne zadaće" koje će mu postavljati i okruženje u kojemu se ostvaruje, on na izričit način ostaje i "duhovni ugovor" koji budnim drži stalno pitanje odnosa Boga i čovjeka. Upoznaje s bogatstvom kršćanske tradicije i sadašnjosti u kojoj se evanđelje izriče i utjelovljuje te učeniku pruža mogućnost da uz Boga prione čitavim svojim životom. Propituje smisao ljudske egzistencije i upućuje na mogućnost pronalaženja sreće, vlastitoga uspjeha i osobnoga smisla i izvan granica samoga vjeronauka kao predmeta te škole u kojoj se vjeronauk izvodi.

3. Postati svjedoci kršćanskih uvjerenja i životnih načela. Promatrajući u posljednjih nekoliko godina sva nastojanja obrazovnoga sustava u Hrvatskoj, primjetno je da se upravo vi, dragi učenici, nalazite u središtu nastave i života škole. I dobro je da je tako. Time škola pokazuje da računa na vašu zrelost te da na određeni način očekuje odgovornost u svakom vašem postupku. Na isti je način Crkva, osobito nekoliko posljednjih godina, vama vjeroučiteljima i katehetama stavljala pred oči važnost svjedočanstva vjere vlastitoga života. Dok vam zahvaljujemo na nesebičnom trudu i marljivosti, na to vas podsjećamo i ove godine.

Dragi vjeroučenici, pozivamo sada i vas da svojim stavovima i životom pokažete ono u što vjerujete. Kao što ste postali središte svih nastavnih procesa, postanite i svjedoci svojih kršćanskih uvjerenja te životnih načela. Dopustite svojim vjeroučiteljima i svim ostalim svećenicima, redovnicima i redovnicama da nas, ponekad i umorne, osvježi svjedočanstvo vaše vjere!

Dragi roditelji, vi ste svjedoci svojih kršćanskih uvjerenja i životnih načela tako što za svoju djecu (i zajedno s njima) izabirete i upisujete ih na vjeronauk u školi, te što ih istodobno usmjeravate u župnu zajednicu kao na mjesto iskustva vjere, a osobito na nedjeljnu euharistiju i na župnu katehezu. Svima vama koji ćete i ove

godine to činiti zahvaljujemo na vašem povjerenju. Znajite da kao Crkva – iz odgovornosti prema Bogu i prema vama kao prvim odgojiteljima – sve činimo kako bismo sa svima vama živjeli radost evanđelja i dijelili iskustvo Boga živoga. Radujemo se vašoj otvorenosti i svesrdno je prihvaćamo!

Bog, dobri Otac, nas sve nagradio blagoslovljenim trenucima i susretima u sljedećoj katehetskoj i školskoj godini.

Đakovo, 28. kolovoza 2010.

*Biskup Đuro Hranić,
predsjednik Vijeća HBK za katehizaciju*

Poruka biskupa povodom Dana Hrvatskih mučenika 11. rujna 2010.

Draga braćo svećenici i vjernici u domovini i inozemstvu!

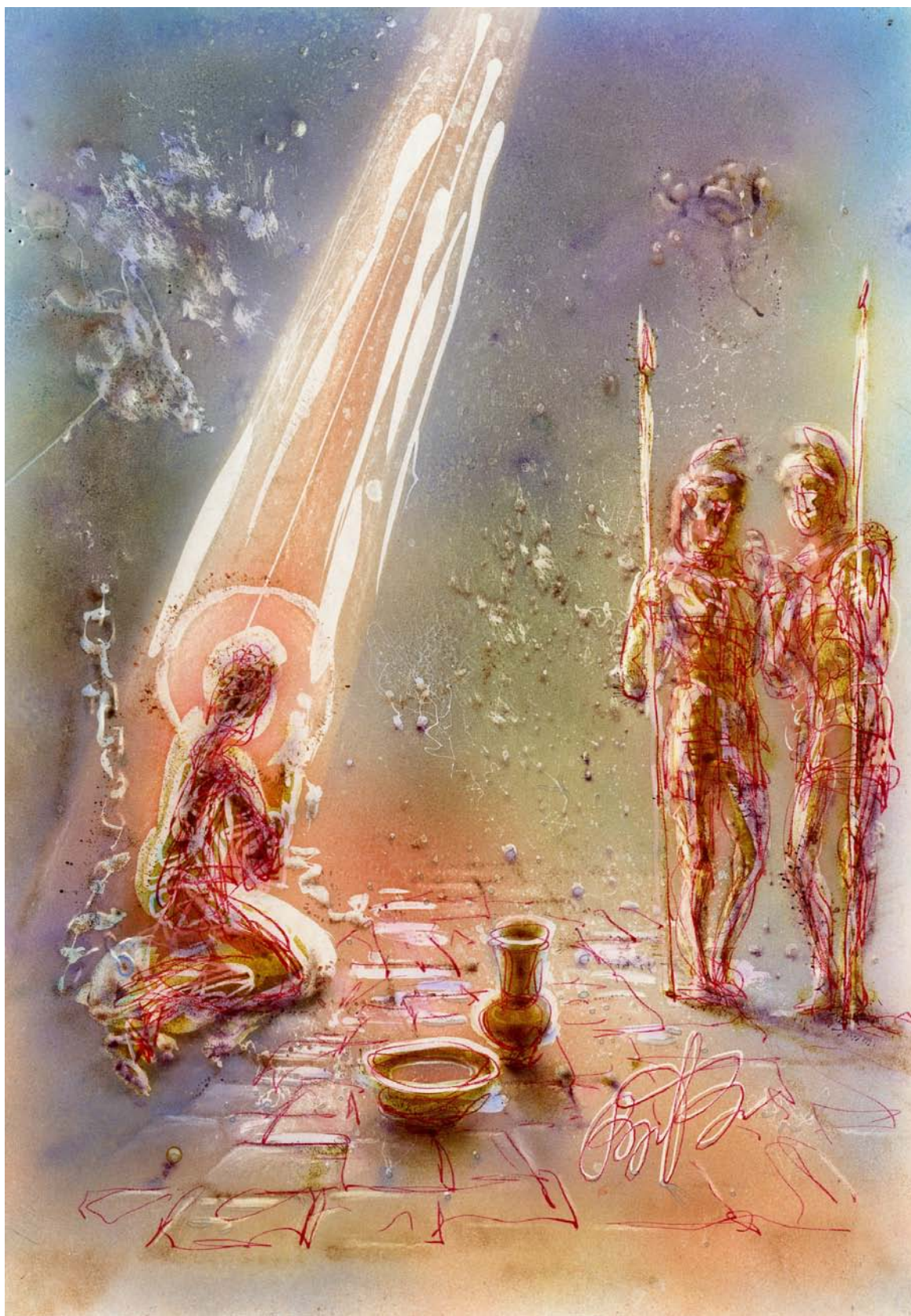
I ove godine pozivamo Vas na proslavu Dana hrvatskih mučenika i na prikupljanje milostinje i darova za izgradnju Crkve hrvatskih mučenika na Udbini. Građevinski radovi trebaju se završiti ovih dana. Prema garanciji izvoditelja Konstruktor-inžinjerina koncem kolovoza predaje se dovršena crkva sistemom: «ključ u ruke». To će omogućiti da crkvu na Dan hrvatskih mučenika blagoslovimo. Posveta crkve biti će kad se u cijelosti završe radovi.

Preostaje, naime, još unutarnje uređenje crkve: mozaik hrvatskih mučenika u svetištu, glavni oltar i popratni namještaj, klupe, ispovjedaonice, križni put, vitraji i sve ostalo što je potrebno za redovito funkcioniranje crkve.

Radosni smo što smo, zahvaljujući dobrotvorima, mogli već postaviti četiri zvona na «preslicu» zvonika, od kojih je jedno posvećeno svim hrvatskim mučenicima, a druga tri našim proglašenim mučenicima: Nikoli Taveliću, Marku Križevčaninu i Alojziju Stepincu. Zahvalni smo također Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti koja je u svojoj gliptoteci izradila i darovala repliku Višeslavove krstionice koja će biti smještena u središtu križišta crkve, ispod kupole.

Glavni poticaj za gradnju Crkve hrvatske mučenika dao nam je sveti otac Ivan Pavao II. na pragu trećeg tisućljeća kada je pozvao sve Crkve u pojedinim narodima da popišu svoje svjedoke vjere, svoje istinske velikane, te da mjesne Crkve «učine sve da ne puste zaboravu spomen onih koji su pretrpjeli mučeništvo».

Vaši biskupi

Sveta Anastazija (Stošija) u tamnici, Valeri Fiodorov, serija "Život sv. Anastazije", 1996.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Poruka mons. Želimira Puljića, nadbiskupa zadarskog sudionicima Hrvatskih svjetskih igara

(Zadar, 18.-23. srpnja 2010):

"Dragi mladi sportaši! Nadbiskupija zadarska i grad Zadar raduju se što će po drugi put zaredom biti domaćini Hrvatskih svjetskih igara od 18. do 23. srpnja 2010. g. Zadar je nedavno bio domaćin i Susreta hrvatske katoličke mladeži. Bilo je lijepo što su na taj susret došli mladi Hrvati iz BiH, drugih susjednih zemalja, Europe i svijeta. Svi su bili dragi gosti kod naših obitelji. Isto tako, naši su mladi 2008. g. u Sydneyu u Australiji na Svjetskom susretu mladih bili gosti kod naših brojnih obitelji koje tamo žive. Kao biskup zadužen voditi brigu o našim vjernicima u inozemstvu, radujem se vašem dolasku. Na svakom susretu s Hrvatima u inozemstvu osjetio sam vjeru naših ljudi koja ih je održala sve vrijeme boravka izvan domovine. Isto tako, osjetio sam i neizmjernu ljubav prema Hrvatskoj koju uvijek sanjaju. Dragi mladi! Svijet se globalizira. Velike su mogućnosti komunikacije. Potičem vas, zadržite povezanost s domovinom vaših djedova i roditelja, koja želi postati i vašom domovinom. Iskoristite mogućnosti koje vam pruža Hrvatska da možete ovdje studirati, pa i raditi i obitelj osnovati. Kad planirate svoj odmor, učinite da vaš odmor bude u Hrvatskoj. Mi vas rado očekujemo! Mnogi vaši roditelji izgradili su kuće i kupili stanove diljem Lijepe naše, pa nekoliko mjeseci godišnje borave s nama. Dođite i vi s njima! Uz dobar uspjeh na Igrama, želim da upoznate ljepotu, povijest, kulturu i vjeru ovoga grada, Nadbiskupije i cijele Hrvatske. Svima podjeljujem svoj blagoslov".

Otvorenje Hrvatskih svjetskih igara, Zadar, 18. srpnja 2010.

Obitelj škola vrlina **Nadbiskupova homilija** (Sv. Nediljica, Vrana, 4. srpnja 2010.)

1. Budući da se na ovom hodočašću skupi dosta obitelji, savjetovano mi je reći nešto o radostima, nadi i teškoćama naših obitelji. Što Crkva o tomu govori i naučava? Tijekom Božića naše su oči uperene prema djetetu u jaslama; ali i prema svetoj Obitelji kojoj je posvećena prva nedjelja po Božiću. A to pokazuje ad Bog ima veliko povjerenje u čovjeka i u ljudsku obitelj kao osnovnu stanicu ljudskog života. Utjelovio se u Nazaretskoj obitelji pa time posvetio svaku ljudsku obitelj. Ta Božja smjelost pokazuje koliko Bog voli obitelji. On surađuje s obiteljima, na njih računa i smatra ih svojim prvi suradnicima.

A što je to zapravo obitelj? Vjeroučitelj je dao djeci zadatak neka napišu pismo dragom Bogu i neka mu reknu sve što im na srcu stoji. Bilo je vrlo zanimljivih rečenica i izričaja... Jedna je djevojčica napisala: "Hvala ti, Bože, što si mi dao tatu i mamu. Kako je lijepo imati tatu i mamu". Kako je lijepo imati obitelj, tu "intimnu zajednicu života i ljubavi", kako su o njoj govorili i pisali koncilski oci (GS 48)! Ona je, naime, prva škola društvenih vrlina gdje se uči poštovanje, ljubav, solidarnost, prijateljstvo, gostoljubivost. Ona je u službi "izgradnje kraljevstva Božjega" i poslanju Crkve.

Nutarnje počelo, temelj i snaga obitelji jest ljubav. O njoj je teološki i pjesnički pisao sveti Pavao u poslanici Korinćanima: Ona je 'velikodušna, dobrostiva, ne zavidi, ne traži svoje, ne pamti zlo; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada i sve podnosi..' (1 Kor 13, 4 -7). Kada međutim takve ljubavi nema, onda se ne govori o obiteljskom, već o 'klupskom ili ortaškom' djelovanju i ponašanju. Obiteljski, naime, način života ravna se načelom boljitka za druge. Temelj njihovog zajedništva je nesebična ljubav koja je 'velikodušna i ne traži svoje, sve vjeruje i svemu se nada'.

2. Supružnici su u prigodi vjenčanja pred služiteljem Crkve i okupljenom zajednicom slobodno, svjesno i bez prisile izrazili spremnost i volju ljubiti se i poštivati cijeloga života. Kako u dobru, tako i u zlu, kako u zdravlju, tako i u bolesti. Obiteljsko zajedništvo hrani se upravo takvom osobnom spremnošću bračnih drugova koji su vjenčanjem postali 'nešto novo': Dvoje bića, a jedna obitelj, dvoje putnika na jednom putu. Stoga je njihov cilj i zadatak ostvariti ideal zajedništva koji spaja 'dva srca u jedan par', povezuje 'dva dara jednom tajnom' i 'dvoje ljudi jednim kućanstvom'.

Brak tako postaje zvanjem i zadatkom što ga mladenci preuzimaju pred Bogom i pred Crkvom doživotnim obećanjem 'vjernosti, ljubavi i poštovanja'. I kao što je nekoć 'Bog savezom ljubavi i vjernosti prišao svome narodu, tako u činu vjenčanja Spasitelj i Zaručnik Crkve dolazi u susret kršćanskim supruzima' (GS 48) i obnavlja prvotni naum koji je Stvoritelj upisao u srce muža i žene. Unatoč iskušenjima i teškoćama sakrament svete ženidbe istodobno je poziv i zapovijed: Ostati zauvijek vjerni jedno drugome i poslušni volji Gospodnjoj: 'Što Bog združi, čovjek neka ne rastavlja' (OZ 20). Zbog toga pravi kršćanski roditelji, ne samo djecu krštavaju, već ih svake nedjelje Bogu u crkvu vode, uče moliti i s njima skupa mole, posvećuju ih i prikazuju Bogu kao svoj najdragocjeniji dar. Očevi i majke, u vašim je rukama budućnost vaše djece, a time i društva. Vi ste zaslužni za sve što oni budu činili u životu. Jer, oni će vjerovati uglavnom u ono u što vi vjerujete. Držat će vrijednim ono što vi smatrate vrijednim. Ako je vama sveta Misa važna i njima će biti. Ako se vi Bogu molite i oni će to činiti. Ako vi pozitivno govorite o svojim susjedima, učitelju, svećeniku, rođaku i prijatelju i vaša će djeca njih cijeniti i poštivati. Ne kaže uzalud narodna poslovice: 'Kakav otac, takav sin; kakva majka, takva kći'. Ne pada, naime, jabuka daleko od stabla.

Neka Gospodin Isus, koji je dijelio brige i radosti ljudskog roda, blagoslovi sve naše obitelji. Neka budu gorljive u molitvi i postojane u vjernosti i ljubavi kako bi ostvarile ono što im je po Božjem naumu određeno: biti 'intimna zajednicu života i ljubavi' koja je u službi 'izgradnje kraljevstva Božjega' i poslanju Crkve u svijetu.

Mons. Želimir Puljić,
nadbiskup zadarski

Djevojke nose kip sv. Nediljice, Vrana 4. srpnja 2010.

Nadbiskupova homilija na svetkovinu Velike Gospe

(Škabrnja i Zadar-Belafuža, 15. kolovoza 2010.)

1. Još nam u ušima odjekuju riječi iz knjige Otkrivenja: 'Znamenje veliko pokaza se na nebu: Žena odjevena suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda. I drugo znamenje, Zmaj velik, ognjen, sa sedam glava i deset rogova..koji stade pred Ženu koja imaše roditi da joj, čim rodi, proždre Dijete'. Dvije su slike osobito upečatljive: divna žena s opisanim znamenjem i strahoviti zmaj sa svojim obilježjima. Žena, nova Eva, majka koja trudna rađa u bolovima, odjevena je suncem. Ona je sama ljepota, nježnost, blagost i dobrotu. Na drugoj pak strani čista suprotnost: Jezoviti Zmaj s ognjem i plamenim jezicima koji sve posjeduje, osim ljubavi. Žena-Majka ima moć darovati život; zmaj koji obuzet idejom smrti i ubijanja, vrebata samo kako ubiti i proždrijeti njezino dijete. Nikakvo onda čudo što nas obuzima strah pred zmajem koji ima sedam glava, deset rogova i silno moćan rep kojim povlači 'trećinu zvijezda i obara ih na zemlju'. Tko ne bi protrnuo pred rušilaškim naletom i jezovitošću takve nemani?! Koliko je samo puta ova opaka neman iz Otkrivenja pokazala svoje rušilačke namjere, posebice u XX. stoljeću po zloglasnim ideologijama nacizma, fašizma i osobito komunizma?!

U simboličnom opisu iz Otkrivenja gledamo ženu koja stoji nasuprot zmaja. Nema na njoj ni sile, ni zastrašujuće moći. Odjevena suncem, okrunjena zvijezdama, stojeći na mjesecu, ona je spremna da rodi. U svojoj ženstvenoj nježnosti, ljepoti, odanosti i radosnoj spremnosti i odlučnosti ona predstavlja opasnost sedmeroglavoj zvijeri. I dok žena mirno i radosno želi ispuniti volju Božju i darovati novi život, Zmaj ne prestaje urlati, zavoditi i prijetiti. S posebnom nakanom i željom: proždrijeti dijete čim se rodi. Ovo je potresni scenarij koji čovjeka plaši i nameće neizbježno pitanje: Što činiti u toj situaciji i kako se ponašati?

Ulomak iz Otkrivenja svojim daljnjim opisom daje nam usmjerenje: 'Žena pobježe u pustinju gdje joj Bog pripravi sklonište..' Bog nas, dakle, kad se nađemo u stisci, mucu i problemima, čeka u pustinji, u tišini i šutnji. On govori kad čovjek zašuti, kad se povuče iz svagdanje buke i galame. No, ni u takvim trenucima napasnik ne miruje. Kad ne uspije strahom i prijetnjom, onda nudi i zavodi. Sjetimo se Isusovim kušnja i napasnikovih ponuda, upravo u pustinji. Istom metodom on pristupa i čovjeku današnjice. Govori mu, razuvjerava ga i šapuće: nije istina ono što u pismima piše; nemoj slušati i vjerovati onomu što Crkva naučava. Ona je natražna institucija koja ne prihvaća znanstveni napredak i moderni život. Koliko je samo žena podleglo i bilo zavedeno glasom Napasnika koji ih je uvjeravao: Budeš li rodila to dijete, rodit ćeš jednog siromaha više; obitelj bi se mogla raspasti od neimaštine, pa ćeš dolaskom novog člana uništiti sebe i dijete. Blago ženi koja u takvim trenucima napastovanja nađe vremena poći u pustinju kako bi Bog progovorio njezinom majčinskom srcu. U pustinji su i Mojsije i Ilija čuli Jahvin glas. I Isus je u pustinji i šutnji nadvladao Napasnika. To je poruka i nama večeras. I nama valja u trenucima tjeskobe, napasti i drugih životnih teškoća poći u pustinju kako bismo u tišini duše svoje mogli čuti Boga koji nas čeka i govori: 'Ustani i pođi; ja te šaljem. Ne boj se, ja sam s tobom!'

2. Danas smo svi Marijini hodočasnici. Došli smo našoj Gospi na nebo uznesenoj koja je našla svoj mirni kutak u ovoj crkvi. Prinosismo joj svoju zahvalnost jer smo toliko puta osjetili njezinu blizinu i zaštitu. I molimo je neka ne prestaje bdjeti nad nama. Njezinom pomoću, naime, ovdje se dogodilo puno pravih čudesa i njih se ljudskom logikom ne može shvatiti. Kako rastumačiti napr. čudo 'slobodne i neovisne države' koju nije htjela ni Europa, ni Amerika, ni Ujedinjeni narodi?! Kako rastumačiti čudo obrane naših ognjišta usprkos užasnog razaranja i strategije 'spaljene zemlje'?! A uz to, premda su stotine tisuća ljudi bili prognani iz svojih domova, nitko nije umro od gladi ili ostao bez krova

nad glavom?! Dogodilo se čudo solidarnosti naših ljudi, posebice iz inozemstva. Stizali su brodovi s hranom i drugim potrebnim stvarima za ugroženo pučanstvo. To nikako ne možemo zaboraviti. Zbog toga, preporučujemo Gospinoj zaštiti sve dobre ljude koji su sudjelovali u pomoći na bilo koji način. Zahvaljujemo svima koji su stavili svoje potencijale na uslugu potrebnima. Sve ćemo ih uključiti u ovu nekrvnu žrtvu Novoga Saveza koju slavimo na svetkovinu Marijina Uznesenja. Nju nam je Isus ostavio kao majku kad je na Klavariji rekao 'ženo, evo ti sina'. A danas nas je okupio na svojoj gozbi Riječi i euharistije na kojoj nam poručuje: Čovječe, kad začuješ zavodnički šapat ili pak urlike zmaja, nemoj se preplašiti i vikati. Pođi u pustinju, u tišinu Božjeg doma gdje te Bog čeka kako bi progovorio duši tvojoj. Otvori uši i oči svoje kako bi čuo i osjetio kome te Bog upućuje i šalje kako bi zajedno nosili teret života, zajedno podnosili kušnje svagdanje, te zajedno Boga služenjem slavili. Jer, samo kad smo zajedno, mi smo Zajednica, Crkva, dom i hram Božji, kojega ni vrata Pakla ne mogu nadvladati. A čovjek kad vjeruje, nije nikada sâm. U tome je snaga Crkve, kao zajednice Kristovih učenika. Opisani zmaj iz Otkrivenja ničeg se toliko ne boji, koliko udružene braće i sestara u vjeri koji zajedno mole, kao i Crkve koja jedinstvena i jedna, jer je Krist u njoj nazočan: 'Kad ste dvojica ili trojica sabrani u moje ime, ja sam s vama'. Tamo pak gdje je Krist nazočan, zmaj ne može slaviti; njemu mjesta nema.

Škabrnja, 15. kolovoza 2010.

3. Blagdan Velike Gospe, njezine proslave i uznesenja na nebo potvrda je vjernicima da se ne trebaju bojati zmajevih zastrašivanja. Brojni su slučajevi iz naše povijesti u kojima se osjetilo Marijinu pomoć. Prisjetimo se turskih osvajanja u 15. i 16. st.: obrane Boke Kotorske (1539.) Korčule (1571), Grobničkog polja (1601), Senja (1615), Perasta (1634), Šibenika (1647), Sinja (1715), Petrovaradina (1716)... Sjetimo se njezine pomoći i u teškom razdoblju bezbožnih ideologija fašizma i komunizma u XX. stoljeću, kao i osobite Marijine zaštite tijekom Domovinskog rata. Kraljica Marija na nebo uznesena pomagala je svome narodu ne samo u vrijeme ratova nego i u drugim nevoljama: u vrijeme kuge, kolere i drugih bolesti; u vrijeme glada, žalosti, potresa, oluje i brodoloma... Ona je doista vršila i uvijek vrši ulogu pomoćnice kršćana, jer je stoljećima bila utočište, utjeha, pomoć

i obrana. Stoga naš čovjek, kad se nađe u bilo kakvim nevoljama, rado odlazi u pustinju, u sabranost i šutnju Gospinih svetišta. Tamo je, slušajući pažljivo Božja nadahnuća, kadar s Marijom pjevati: Veliča duša moja Gospodina!

Upravo zbog toga kao Marijini štovatelji s posebnim veseljem slavimo Gospine dane i rado hodočastimo u njezina svetišta gdje molimo zagovor i njezinu zaštitu. Jer, ona je duša i srce Crkve. Djela apostolska izvješćuju kako je prva zajednica bila 'jedno srce i jedna duša' i da su svi 'bili jednodušno ustrajni u molitvi s Marijom majkom Isusovom' (Dj 1, 14). Ona s Crkvom moli, ali moli i za potrebe Crkve. Moli svjetlo apostolskim nasljednicima, snagu onima koji za vjeru trpe, postojanost onima koji u vjeri kolebaju i posebice hrabrost i ustrajnost svećenicima, toj premljivoj braći njezinoga Sina, koji je prije Uzašašća zapovjedio apostolima neka 'idu i učine sve narode njegovim učenicima...' (Mt 28, 18–20). I mi, okupljeni oko naše Gospe, s kojom je povezana naša prošlost i sadašnjost, molimo da rasprši zablude i poganska načela koja nas zapljuskuju. Nju, koja je osjetila opasnost apokaliptičke nemani, usrdno molimo neka nam pomogne dostojno živjeti pradjedovski zavjet vjernosti Katoličkoj Crkvi. Neka učini da se sveti znakovi i simboli s molitvom ponovno usele u naše domove. Zahvalni za svjetlo dobrote koje nam je preko Marije zasjalo, molit ćemo posebice za naše očeve i majke da Marija bdije i čuva naše obitelji.

Sve povijesne krize i kušnje, kao i Zmajeve prijetnje i zastrašivanja uspjeli smo prebroditi jer smo u našim obiteljima prebivali zrnca krunice. Molili smo i hodočastili u Gospina svetišta. Nosili i častili njezine medalje, slike i škapulare. A njoj u čast činili zavjete i zidale crkve i oltare. I po tomu bili prepoznatljivi ovdje i diljem Europe i svijeta. Tako je bilo jučer. Tako neka bude i danas i u vijeke vjekova. Amen.

Mons. Želimir Puljić,
nadbiskup zadarski

Gospa Maslinska, Zadar-Belafuža, 15. kolovoza 2010.

ODREDBE

ODREDBE O MOLITVAMA ZA OZDRAVLJENJE I EGZORCIZMIMA

Broj: 1688/2010. Zadar, 7. srpnja 2010.

Draga braćo svećenici i redovnici,

Nedavno je u hrvatskom izdanju tiskan *Rimski obrednik, Egzorcizmi i druge prošnje* (Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2010). Na zasjedanju HBK i BK BiH u Bijelom Polju kod Mostara, 24. i 25. svibnja 2010. predstavljen je spomenuti obrednik i odlučeno je da biskupi upute pastoralnim djelatnicima uputstva gledom na njegovu primjenu, kao i gledom na njegovo mjesto i značenje u pastoralu bolesnih osoba. Zbog toga smatram potrebnim ovdje navesti važnije odredbe i smjernice za pastoral bolesnih i egzorcizme, kako bi se izbjegle nejasnoće i spriječila moguća duhovna šteta, uzrokovana krivim postupcima.

I. Pastoral bolesnika - opće odredbe i napomene

Bolest je jedna od sastavnica ljudskoga života te joj Crkva pristupa iz vjere kao putu duhovnog pročišćenja i sjedinjenja s Bogom i kao povlaštenoj prigodi za molitvu, bilo da moli za milost prihvaćanja bolesti, bilo da moli za dar ozdravljenja. (Usp. Kongregacija za nauk vjere, *Naputak o molitvama kojima se od Boga moli ozdravljenje*, [14. IX. 2000.], Dokumenti 126, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2001., Uvod).

1. U pastoralnoj skrbi za bolesne potrebno je postupati razborito, razlikujući tjelesne i duševne bolesti i stanja u kojima pojedinci traže duhovnu pomoć ili tu pomoć traže njihovi najbliži. Ta prosudba o bolesti omogućava da izaberemo prikladan oblik duhovne skrbi za bolesne i nemoćne te - prema stanju bolesnika i bolesti - primijenimo i odgovarajuće obrasce i načine molitve. Molitva je uvijek izraz vjere, spremne prihvatiti ono što je Božja volja u pogledu bolesti, te je tako valja tumačiti i preporučati bolesnima i drugim moliteljima za ozdravljenje.

2. Sami vjernici, osobno ili po molitvi svojih bližnjih, utječu se Gospodinu za dar tjelesnoga i duhovnoga zdravlja.

3. Kršćanska zajednica, okupljena na slavlje euharistije, zajedno moli za sve potrebne, a navlastito za bolesne i nemoćne. U tu svrhu, u dane kad je to liturgijskim odredbama dopušteno, može slaviti euharistiju po obrascu »Za bolesnike«.

4. Crkva bolesnicima pristupa i po slavlju »sakramenta bolesnih« kada, pomazanjem i molitvom prezbitera, nemoćne preporučuje trpećem i proslavljenom Kristu da ih pridigne i spasi. (Rimski obrednik, *Red bolesničkog pomazanja i skrbi za bolesne*, br. 5.) Rimska liturgijska tradicija pridržala je slavljenje sakramenta bolesničkoga pomazanja prezbiterima.

5. U redovitu skrb za bolesne i nemoćne pripadaju i pohodi, popraćeni zajedničkom molitvom, navještajem Svetoga pisma, riječima utjehe i bratske blizine, sakramentom pomirenja te pričesću. Uz svećenike i đakone, u to služenje mogu se također uključiti vjernici laici, osobito nositelji pastoralnih i liturgijskih službi u župi: akoliti i izvanredni služitelji pričesti. Valja nastojati da, uz njihovu pomoć, posebno u dane Gospodnje i svetkovine, bolesni i nemoćni budu po euharistijskoj pričesti pridruženi euharistijskom slavlju župne zajednice.

6. U nesakramentalnim slavljima te u molitvama i blagoslovima za bolesnike Crkva se ravna ponajprije *Redom blagoslova (De benedictionibus)* u kojemu je sadržano više oblika i tekstova molitava za ozdravljenje, prilagođenih različitim okolnostima i stanjima bolesnika te mjestu slavlja. Red blagoslova bolesnika može predvoditi bilo svećenik bilo đakon, a laik će, kad ravna tim slavljem, odabrati molitve i obrasce koji su predviđeni za laike.

7. Liturgija Crkve poznaje i obred egzorcizma, čiju primjenu povjerava odabranim prezbiterima egzorcistima, koji će obred primijeniti u okolnostima i slučajevima kad se s dostatnom sigurnošću ustanovi da je neka osoba opsjednuta Zloduhom.

8. Molitve za ozdravljenje smatraju se *liturgijskima* ako su uzete iz liturgijskih knjiga koje je odobrila mjerodavna crkvena vlast. U suprotnom su *ne liturgijske*. (Usp. Kongregacija za nauk vjere, *Naputak o molitvama kojima se od Boga moli ozdravljenje*, od 14. IX. 2000., Disciplinske odredbe, čl. 2.)

II. Posebne odredbe o liturgijskim slavljima za ozdravljenje

1. Poštujući prethodne opće odredbe i napomene, kao dijecezanski biskup, odgovoran za duhovni život i uređivanje svetoga bogoslužja u našoj mjesnoj Crkvi, u skladu s kan. 838 § 4 te u skladu s Naputkom o molitvama za ozdravljenje (Kongregacija za nauk vjere, *Naputak o molitvama kojima se od Boga moli ozdravljenje*, od 14. IX. 2000., Disciplinske odredbe, čl. 4.), donosim posebne odredbe o liturgijskim slavljima za ozdravljenje, a koje će se primjenjivati na području Zadarske nadbiskupije.

2. U svim redovitim liturgijskim slavljima za bolesne neka se svatko drži odredba naznačenih u liturgijskim knjigama.

3. Za posebna i izvanredna liturgijska slavlja za bolesnike, kao i za velika vjernička okupljanja na kojima će se moliti za bolesnike i nemoćne, župnici, upravitelji crkava ili oni koji priređuju takva slavlja, dužni su pravovremeno u pisanome obliku zatražiti dopuštenje od dijecezanskoga biskupa.

4. Nije dopušteno u liturgijska slavlja za bolesne, sakramentalna i nesakramentalna, unositi neliturgijske oblike i molitve za bolesne.

5. Nije dopušteno miješati elemente različitih liturgijskih slavlja za bolesne, npr. slavlje euharistije i egzorcizma, ili slavlje pomirenja i egzorcizma.

6. Nikomu nije dopušteno redovite molitve za ozdravljenje pretvarati u egzorcizme, na taj ih način najavljevati ili predstavljati. Ne dopušta se u molitve za ozdravljenje unositi obrasce iz Reda egzorcizma.

7. Oni koji su odgovorni za liturgijska slavlja za bolesne, kao i za druge skupove na kojima se moli za bolesne i nemoćne, neka se pobrinu da slavlja odišu vjerom i pobožnošću te neka se klone svake spektakularnosti koja ne pripada duhu molitve i pobožnosti.

8. U slavljima i molitvama neka na prvome mjestu bude istaknuta molitva Crkve, a ne moć ili posebni dar pojedinca.

9. U liturgijske čine i molitve nije dopušteno unositi geste koje nisu predviđene liturgijskim obredom.

10. Neka se posebice pazi da na liturgijskim činima i molitvama za ozdravljenje, a osobito u liturgiji egzorcizma, bude poštovana privatnost svakoga pojedinca, navlastito bolesnika ili opsjednutoga. Stoga se zabranjuje svaki oblik snimanja tih slavlja (audio, video, foto).

11. Slavlje egzorcizma smije vršiti samo prezbiter kojemu je dijecezanski biskup dao za to ovlast ili pojedinačno dopuštenje. Prezbiteri koji su ovlast za egzorcizme dobili

od drugih dijecezanskih biskupa smiju na području Zadarske nadbiskupije vršiti službu egzorcizma samo uz prethodnu i pojedinačnu suglasnost dijecezanskoga biskupa.

III. Slavlja egzorcizma - odredbe i razjašnjenja

Gledom na slavlja egzorcizma, svećenici i drugi pastoralni djelatnici dužni su strogo se pridržavati odredaba koje su navedene u Rimskom obredniku, *Egzorcizmi i druge prošnje* (KS, Zagreb 2010.). K tome, neka imaju u vidu i sljedeća razjašnjenja i odredbe.

1. Veliki egzorcizmi (*exorcismi maiores*), shvaćeni kao molitve zaklinjanja u kojima Crkva u Kristovo ime i po službi prezbitera moli za oslobođenje onih koji su opsjednuti zlodusima, razlikuju se od tzv. manjih ili jednostavnih egzorcizama (*exorcismi minores*) kojima Crkva nad izabranicima za sakramente kršćanske inicijacije u vrijeme katekumenata, ili nad krštenicima u liturgiji krštenja, moli da se oslobode od posljedica grijeha i utjecaja Zloga te da se jačaju na putu vjere i otvore srca Spasitelju (Usp. *Rimski obrednik*, Red pristupa odraslih u kršćanstvo, br. 156; *Rimski obrednik*, Red krštenja djece, br. 98.)

2. Odredbe koje slijede odnose se na velike egzorcizme, čija se slavlja ravnaju prema Rimskome obredniku, *Egzorcizmi i druge prošnje*.

3. Obrascе egzorcizma iz obredne knjige *Egzorcizmi i druge prošnje* nije dopušteno rabiti nikomu osim prezbiteru koji je za to dobio posebnu ovlast dijecezanskoga biskupa, i to samo za slavlja egzorcizma.

4. Nikomu nije dopušteno obrasce i molitve iz Reda egzorcizama unositi u neka druga slavlja za bolesne, sakramentalna i nesakramentalna.

5. Iz obredne knjige *Egzorcizmi i druge prošnje* prezbiteri, pa i sami vjernici laici, mogu slobodno, tj. bez prethodnoga odobrenja dijecezanskoga biskupa, rabiti samo one molitve i zazive koji se nalaze pod naslovom »Prošnje koje vjernici mogu privatno upotrijebiti u hrvanju protiv moći tmina« (*Egzorcizmi*, Dodatci, II.)

6. Prezbyter kojemu je dana ovlast ili služba egzorciste u potpunosti mora obdržavati odredbe iz Rimskoga obrednika, kao i posebne odluke dijecezanskoga biskupa.

Draga braćo svećenici! Pozivam vas da svoju pastoralnu skrb za bolesne vršite u evanđeoskom duhu kako ju je Crkva shvaćala od apostolskih vremena do danas, u čemu vam pomažu važeće norme. Neka Vam u tom bude na pomoć Božji blagoslov.

+ Želimir, v. r.
nadbiskup

D. Stefanović, Sv. Anastazija Sirmijska, BIH, drvorez, 2005.

PROSLAVA DANA HRVATSKIH MUČENIKA, 11. RUJNA 2010.

Broj: 1768/2010., Zadar, 17. kolovoza 2010.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Zadarskoj nadbiskupiji

Draga braćo svećenici!

Zadarska nadbiskupija organizira hodočašće na proslavu Dana hrvatskih mučenika na Udbini, u subotu, 11. rujna ove godine.

Stoga Vas potičem da u svojim župama animirate vjernike, da se odazovu na proslavu.

Svečana sveta misa bit će u 11 sati. U 9 sati bit će pobožnost Križnoga puta koji će krenuti od crkve sv. Marka na Krbavskom polju i ići prema Crkvi hrvatskih mučenika na Udbini.

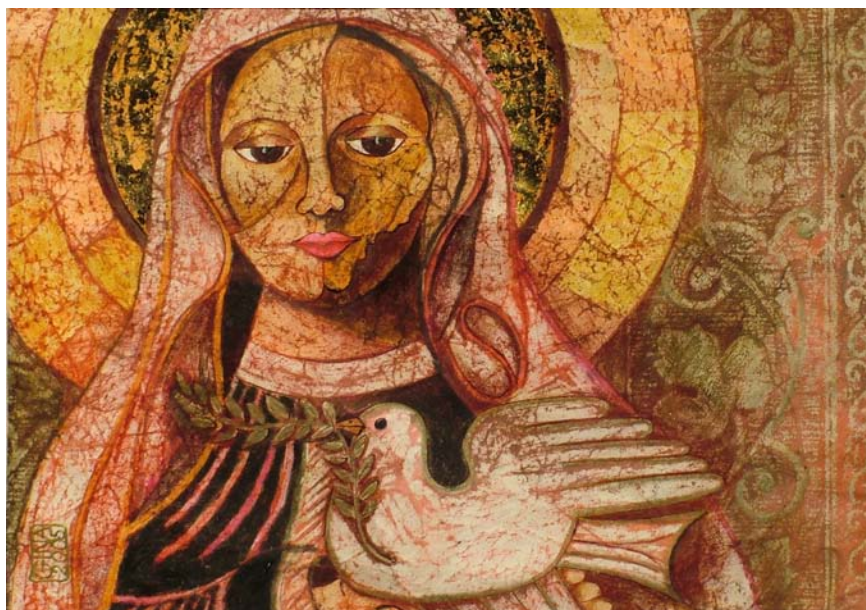
Polazak autobusa s mjesta odredišta je u 7 sati. Cijena po osobi iznosi: 50,00 kn. Sa sobom je potrebno ponijeti hranu. Svećenici neka sa sobom ponesu albu i štolu crvene boje.

Prijave za hodočašće neka se vrše u župama, na razini svakog dekanata. Svaki dekanat neka prijavi broj autobusa u Ekonomat Nadbiskupije, najkasnije do četvrtka, 9. rujna o.g, do 12 sati, radi rezervacije autobusa. Karte će se moći podignuti u Ekonomatu.

Molim preč. dekane da preuzmu organizaciju hodočašća u suradnji sa Nadbiskupijom i duhovno vodstvo u autobusu.

S poštovanjem Vas pozdravljam i blagoslivljam.

+ Želimir, v. r.
nadbiskup

G. Koltonovska, Sv. Anastazija (Stošija), Velika Britanija, 2005.

XXXIV. KATEHETSKI DAN ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 1794/2010., Zadar, 17. kolovoza 2010.

*Svim svećenicima, redovnicima, redovnicama, bogoslovima,
vjeroučiteljima i župnim katehetama Zadarske nadbiskupije*

Draga braćo i sestre!

S radošću vas pozivam na XXXIV. katehetski dan Zadarske nadbiskupije koji će se održati, u četvrtak 2. rujna 2010. godine, u prostorijama župe Uznesenja BDM na Belafuži u Zadru, sa sljedećim programom:

- 9.00 sati: Euharistijsko klanjanje (predvodi Nadbiskup)
9.30 sati: Mons. dr. Želimir Puljić, nadbiskup: Uvodna riječ
Mr. don Gašpar Dodić: Uvodna riječ
10.00 sati: Dr. Ivica Pažin: **Roditelji i njihova odgovornost u prenošenju vjere (suradnja obitelji, župe i škole)**
10.45 sati: Stanka
11.15 sati: Rad u skupinama
12.00 sati: Izvješće o radu u skupinama
12.30 sati: Razno:
Događanja u Nadbiskupiji u novoj pastoralnoj godini 2010./2011.
Povjerenstvo za pastoral obitelji – Nacionalno obiteljsko
događanje, Zagreb 2011.
13.30 sati: Zajednički objed

Sve vas s radošću očekujem i u Gospodinu pozdravljam.

+ Želimir, v. r.
nadbiskup

MILOSTINJA ZA IZGRADNJU CRKVE HRVATSKIH MUČENIKA NA UDBINI

Broj: 1796/2010., Zadar, 17. kolovoza 2010.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Zadarskoj nadbiskupiji

Draga braćo svećenici!

Podsjećam vas da se po odluci Hrvatske biskupske konferencije, u svim našim crkvama, u nedjelju, 5. rujna ove godine, skuplja kolekta namijenjena gradnji Crkve hrvatskih mučenika na Udbini koju treba predati u Ekonomat.

Ovu kolektu je potrebno najaviti i potaknuti vjernike na sudjelovanje.

U prilogu Vam dostavljam Poruku naših biskupa povodom Dana hrvatskih mučenika i gradnje Crkve hrvatskih mučenika na Udbini.

S poštovanjem Vas pozdravljam i blagoslivljam.

+ Želimir, v. r.
Nadbiskup

VOJNI ORDINARIJAT U REPUBLICI HRVATSKOJ

Zagreb, Ksaverska cesta bb, tel.: (01)46 70 659, 46 70 660

faks: (01)46 70 662

e-pošta: vojni.ordinarijat@morh.hr

KLASA: 805-03/10-07/02

URBROJ: 512-07-10-2

Zagreb, 16. srpnja 2010.

MONS. JURAJ JEZERINAC
vojni ordinarij

U IME PRESVETOG TROJSTVA! A M E N !

Briga za spas neumrlih duša, Kristovom krvlju otkupljenih, nadahnjuje me da temeljem Apostolske konstitucije pape Ivana Pavla II. "Spirituali militum curae" te u skladu s Ugovorom između Svete Stolice i Republike Hrvatske o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske, prema Posebnom dijelu Pravilnika o ustrojstvu i djelovanju Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za Ministarstvo unutarnjih poslova, a u suglasju s nadbiskupom zadarskim, na blagdan Gospe Karmelske, ovim dekretom osnivam

POLICIJSKU KAPELANIJU "SV. FILIPA I JAKOVA" za Policijsku upravu zadarsku sa sjedištem u Zadru.

Zaštitnici kapelanije su **sveti Filip i Jakov, apostoli**, koji se slave **3. svibnja**.

Granice kapelanije istovjetne su s granicama Policijske uprave zadarske na dan izdavanja ovoga dekreta. Kapelanska crkva bit će naknadno određena. Prema članku VII. Apostolske konstitucije "Spirituali militum curae" policijski kapelan, u naznačenim granicama, ima sva prava i obveze mjesnog župnika.

Za policijsku kapelaniju "Sv. Filipa i Jakova", prema Posebnom dijelu Pravilnika, imenovat će se policijski kapelan i pomoćnik policijskog kapelana, a koji će biti djelatnici Ministarstva unutarnjih poslova. U Policijskoj upravi zadarskoj u Zadru bit će osigurane i uređene odgovarajuće prostorije za rad kapelanije.

Određujem da policijska kapelanija "Sv. Filipa i Jakova" započne s radom 1. rujna 2010. godine.

Robert Stipetić
Robert Stipetić
kancelar

Juraj Jezerinac
Mons. Juraj Jezerinac
vojni ordinarij

Bilo sve na veću slavu Božju i na čast Presvete Bogorodice!

Ova odluka dostavlja se u prijepisu:

1. novoosnovanoj kapelaniji – Zadar
2. Nadbiskupski ordinarijat – Zadar
3. MUP, Uprava kadrovsko-pravnih poslova – Zagreb
4. MUP, Odjel za suradnju s Vojnim ordinarijatom – Zagreb
5. MUP, PU zadarska – Zadar
6. Ured policijskog dekanata – Zagreb
7. Pismohrana Vojnog ordinarijata.

IMENOVANJA I RAZRIJEŠENJA U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI

1. Don Josip Bunić, SDB razriješen je službe župnika župe Gospe Loretske u Zadru – Arbanasi (Broj: 1703/2010., od 9. srpnja 2010.);
2. Don Josip Kajić, SDB razriješen je službe župnog vikara u župi Gospe Loretske u Zadru – Arbanasi (Broj: 1704/2010., od 9. srpnja 2010.);
3. O. Mario Fundak, OSPPE razriješen je službe župnika župa Posedarje i Podgradina (Broj: 1705/2010., od 9. srpnja 2010.);
4. O. Krzysztof Rodak, OSPPE imenovan je župnikom župa Posedarje i Podgradina (Broj: 1706/2010., od 9. srpnja 2010.);
5. Don Tunjo Blažević, SDB imenovan je župnikom župe Gospe Loretske u Zadru – Arbanasi (Broj: 1707/2010., od 9. srpnja 2010.);
6. Don Marijan Lovrić, SDB imenovan je župnim vikarom u župi Gospe Loretske u Zadru – Arbanasi (Broj: 1708/2010., od 9. srpnja 2010.);
7. Don Marino Ninčević razriješen je službe ravnatelja u Nadbiskupskom sjemeništu «Zmajević» u Zadru i službe Nadbiskupskog ceremonijara i imenovan je župnikom župe Bl. Alojzija Stepinca u Zadru – Bili brig (Broj: 1709/2010., od 9. srpnja 2010.);
8. Don Čedomil Šupraha imenovan je ravnateljem u Nadbiskupskom sjemeništu «Zmajević» u Zadru (Broj: 1710/2010., od 9. srpnja 2010.);
9. Mr. don Dario Tičić razriješen je službe župnika župe bl. Alojzija Stepinca u Zadru – Bili brig i imenovan je tajnikom Zadarskog nadbiskupa i Nadbiskupskim ceremonijarom (Broj: 1711/2010., od 9. srpnja 2010.);
10. Don Zdenko Dundović razriješen je službe župnog vikara u župi sv. Stošije u Zadru i imenovan je župnikom župe Zemunik (Broj: 1712/2010., od 9. srpnja 2010.);
11. Antun Mate Antunović, dipl. teolog razriješen je službe djelatnika u Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru (Broj: 1713/2010., od 9. srpnja 2010.);
12. Mr. don Zdenko Milić imenovan je delegatom zadarskog nadbiskupa za zajednice 'Dobri Pastir' i 'Euharistijsku zajednicu braće Srca Isusova i Marijina (Broj: 1699/2010., od 9. srpnja 2010.).
13. Don Domagoj Kelava razriješen je službe župnika župa Ugljan i Lukoran i imenovan je župnikom župe Gorica – Raštane (Broj: 1805/2010., od 20. kolovoza 2010.);
14. O. Mario Akrap, OFM Conv, razriješen je službe župnog vikara župa Kali i Kukljica i imenovan je župnikom župa Ugljan i Lukoran (Broj: 1806/2010., od 20. kolovoza 2010.);
15. Don Zoran Topalović razriješen je službe privremenog upravitelja župe Ljubač, dok ostaje župnim vikarom u župi bl. Alojzija Stepinca u Zadru – Bili brig (Broj: 1807/2010., od 20. kolovoza 2010.);
16. Dr. don Jerolim Lenkić razriješen je službe župnog vikara u župi Kraljice mira u Zadru – Stanovi i imenovan je župnikom župe Ljubač (Broj: 1808/2010., od 20. kolovoza 2010.);
17. O. Josip Galić, SVD, razriješen je službe župnog vikara u župi sv. Ante Padovanskog u Zadru – Smiljevac i imenovan je župnim vikarom u župi Kraljice mira u Zadru – Stanovi, na jednu godinu (Broj: 1809/2010., od 20. kolovoza 2010.)

18. Roland Jelić, bogoslov, imenovan je odgojiteljem u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ u Zadru (Broj: 1820/2010., od 23. kolovoza 2010.);
19. Tomislav Planinić, bogoslov, imenovan je pastoralnim suradnikom u župi sv. Lovre u Kalima (Broj: 1821/2010., od 23. kolovoza 2010.);
20. Slavko Ivoš, bogoslov, imenovan je pastoralnim suradnikom u župi sv. Josipa Radnika u Zadru – Plovanija (Broj: 1822/2010., od 23. kolovoza 2010.).

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE ZADARSKE NADBISKUPIJE

II. turnus

Samostan sv. Pavla – Školjić

ponedjeljak (ujutro) 30. kolovoza – srijeda, 1. rujna 2010.

Voditelj: dr. don Ivan BODROŽIĆ

Broj:	Ime i prezime:	
1.	Mons. dr. Želimir PULJIĆ	
2.	Mr. don Dario TIČIĆ	
3.	Don Mario GRŽANOV	
4.	Don Jerko GREGOV	
5.	Don Jacek Zbigniew KORCZ	
6.	Don Anđelo ZORIĆ	
7.	Don Augustin LOZIĆ	
8.	Don Damir JURIČIN	
9.	Don Ante DELIĆ	
10.	Don Krešo ĆIRAK	
11.	Don Boris PEDIĆ	
12.	Don Tomislav DUBINKO	
13.	Don Tomas VARGAS	
14.	Mons. Ivan MUSTAĆ	
15.	Don Zdenko MILIĆ	
16.	Don Srećko FRKA PETEŠIĆ	
17.	Don Pave ZUBČIĆ	
18.	Don Stjepan VINKO	

Privatno obavili:

1. Don Božo Barišić, Isola San Giulio (NO), 15. – 20. 7. 2010.
2. Don Marino Ninčević, Saluzzo (I), 12. – 16. 8. 2010.
3. Don Mladen Kačan, „Karmel sv. Ilije“, Zidine, Prisoje, 16. – 19. 8. 2010.
4. Mr. don Marinko Duvnjak, Izrael, 2. – 13. 7. 2010.

NAŠI POKOJNICI

ANTE JURIČIN

U Zadru je 25. lipnja, u 57. godini života, od zloćudne bolesti preminuo Ante Juričin, brat don Damira Juričina. Rođen je u Zadru 4. lipnja 1953. god. kao zakoniti sin Vjekoslava i Šante rođ. Škiljić. Kršten je, pričešćen i krizman u župnoj crkvi Uzašašća Gospodinova u Pakoštanima i vjenčan u istoj crkvi 26. kolovoza 1978. s Jadrankom rođ. Smolić, s kojom je od Boga dobio četvero djece: Antoniju, Anicu, Ivanu i Anđelu. Prije rata bio je autoprijevoznik a poslije rata vrijedan zemljoradnik koji je volio svoju zemlju, obitelj, prijatelje i Crkvu. Trpio je teške boli i prepustio se liječnicima da učine što mogu, nadajući se da će još raditi i biti koristan. Kroz patnju se posve približio Bogu i zadnje rečenice su mu bile: „Majko Božja, pomози mi!“ i „Evo me, majko moja!“ U bolnici je primio posljednje sv. sakramente i njegov brat, don Damir, u prisustvu supruge, mu je na kraju preporučio dušu Gospodaru života, Ovu nebeskomu. Tako je preminuo u Gospodinu. Isus bi izrazio sućut, kao i Marti i udovici iz Naina: „Ne plači... i vjeruj!“ Velika je bol ali i nada. Sv. misu zadušnicu u koncelebraciji s brojnim svećenicima i ukopne obrede predvodio je don Zdenko Milić, dekan biogradskog dekanata. Počivao u miru Božjem.

DANICA PINČIĆ

Danica Pinčić, majka našeg svećenika don Radojice Josipa Pinčića, rođena je u obitelji Baždarić, 16. kolovoza 1919. godine, u Donjem Zemuniku, od oca Frane i majke Pavice, rođene Rogić. Udala se za Juru Pinčića 1937. godine i u braku s njime imala devetoro djece, među njima i svećenika don Radu. Živjela je u Zemuniku do smrti supruga, 1978. god., a zatim 15 godina sa sinom župnikom u župama Gorici-Raštane i Privlaci. Zadnje godine života provela je kod kćerke u Bibinjama. Živjela je uzornim kršćanskim životom i na prve petke je primala svete sakramente. Preminula je 27. srpnja 2010. god., a pokopana je 30. srpnja 2010. u obiteljskoj grobnici u Zemuniku. Sprovodnu misu predvodio je don Josip Lenkić, kancelar Nadbiskupije, a sprovedne obrede don Zdenko Dundović, župnik. Počivala u miru Božjem.

Sv. Anastazija (Stošija), kamen, Angioni Giuseppe - Sardinija, 2006.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

OSNOVANA ZADARSKA PODRUŽNICA KRŠĆANSKOG AKADEMSKOG KRUGA

Inicijativa hrvatskih kršćanskih intelektualaca okupljenih od 2003. god. u udruhu Kršćanski akademski krug (KAK) zaživjela je i u zadarskoj nadbiskupiji. U srijedu 5. svibnja u svečanoj dvorani sjemeništa 'Zmajević' u Zadru održan je, nakon prvog inicijalnog, njihov drugi susret na kojem su članovi ispunili pristupnice čime je i formalno započelo djelovanje KAK-a u Zadru. U prisutnosti zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića, susret je moderirao dr. Neven Šimac predstavivši djelovanje KAK-a. Mons. Puljić smatra da je njihovo temeljno poslanje pozitivno doprinijeti i dati obol onome što društvo u Hrvatskoj treba - treba svjedoke, uvjerene kršćane i ljude kadre verbalizirati i svijetu koji ima pogrešne stavove prezentirati ispravne stavove. Nadbiskup im je poželio puno uspjeha i ohrabrio ih u djelovanju. "Bilo bi dobro da se čuje glas laika i kritičnog duha dijaloga u Crkvi, da bismo u dijalogu unutar Crkve bili svjesni svog vremena i svjedočili. Bilo bi dobro u bazi stvarati mrežu zauzetih kršćana u javnom životu i stvarno pokazati da smo za zaštitu života, prirodnog okoliša, sloboda koje su bile ugašene i ugrožene" rekao je dr. Šimac. Upozorio je na nedostatak intelektualnog kritičnog slobodnog kršćanskog glasa koji se javlja i ukazuje na znakove i posljedice - treba ne samo ukazati na teškoće, nego i na puteve nadilaženja teškoća. Članovi su razmatrali kako osmisliti djelovanje KAK-a u Zadru koji u Hrvatskoj održava okrugle stolove, tribine i predavanja. Sudionici susreta su podsjetili da je okupljanje kršćanskih intelektualaca i njihovo organizirano djelovanje bila velika želja nadbiskupa Ivana Prende; smatrao je da je njihov angažman izuzetno potreban našem narodu. Dr. Šimac je istaknuo potrebu da se laici izlože, da u izricanju ispravnih stavova i svjedočenju moralnih vrednota 'ne ostave sav teret biskupima i osobama posvećenog života'. Istaknuo je potrebu stvaranja mreže udruga i razvijenog laikata kakav je npr. u Italiji i Njemačkoj. "Nije nam svejedno što se događa s našom Crkvom i narodom. Trebamo dići glas i stati uz pravednost, mir, identitet svog naroda i vrijednosti koje nam je Rabbi, Učitelj ostavio. Trebamo biti glas kršćanske javnosti" poručio je dr. Šimac. Izrazio je zadovoljstvo da su se KAK-u priključili Zadrani djelatni u Hrvatskom saboru, sveučilištu, županiji i drugim institucijama, kvasac intelektualne aktivnosti koji promišlja vjeru, nacionalno opredijeljenje i želi razvijati trojstvo bogoljublja, domoljublja i čovjekoljublja. KAK ne inzistira da njihovi članovi imaju akademske stupnjeve, želja im je razvijati mrežu svjedočkih kršćana unutar zajednice laika. Članovi zadarskog KAK-a su prof. Stjepo Obad, povjesničar sa Sveučilišta u Zadru, dugogodišnji predsjednik zadarskog ogranka Matice hrvatske, HKD-a Napredak i zadarskog Zmajskog stola Družbe Braća Hrvatskog Zmaja; dr. Josip Faričić, geograf i povjesničar, pročelnik Odjela za geografiju Sveučilišta u Zadru i zadarskog zmajskog stola Družbe Braća Hrvatskog Zmaja, don Marino Ninčević, rektor zadarskog sjemeništa 'Zmajević' u Zadru, dr. Zlatko Begonja, povjesničar, upravitelj Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sudionik stvaranja demokratske vlasti u Zadru od 1990., dr. Tado Oršolić, povjesničar i djelatnik Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Roman Segarić, ekonomist i kulturni djelatnik, predsjednik festivalskog vijeća Glazbenih večeri Sv. Donata, Nevenka Marinović, agronom, saborska zastupnica, dugogodišnja pročelnica Ureda za regionalni razvoj Zadarske županije, Marija Rušev, prof. Hrvatskog jezika i književnosti i kulturna djelatnica te teolog Ivan Šimunić, pročelnik Ureda za društvene djelatnosti Zadarske županije i angažirani vjernik laik.

725. GODIŠNJICA POSVETA KATEDRALE SV. STOŠIJE

Obljetnica 725. godišnjice posvete zadarske prvostolnice proslavljena je u četvrtak 27. svibnja misnim slavljem u katedrali sv. Stošije u Zadru, a predvodio ga je generalni vikar zadarske nadbiskupije don Milivoj Bolobanić. Tu trobrodnu romaničku građevinu građenu u 9. st., a dovršenu u 13. st., 27. svibnja 1285. g. posvetio je nadbiskup Lovro Periandar. Don Milivoj je podsjetio na generacije predaka koje su stoljećima u drevnoj katedrali izgrađenoj na temeljima ranokršćanske bazilike iz 4. st. slavile sveta otajstva te na milosti i uslišanja zadobivene u njoj. Obljetnicu posvete smatra prigodom zapitati se što znači crkva kao zgrada u kojoj se narod okuplja, da se razmatra smisao hrama te što za bogoslužje i kršćansku duhovnost predstavlja posveta crkve. "Kad slavimo posvetu crkve kao zgrade pozvani smo probuditi svijest o Crkvi kao zajednici Kristovih vjernika. Jer zgrada se zove po živoj crkvi koja se u njoj okuplja. Što su ljudi više Crkva, što dublje i intenzivnije žive zajedništvo vjere, to crkva ima više smisla. Tada crkve nisu samo muzeji prošlosti koje posjećuju turisti i dive im se, nego sabirališta živog Božjeg naroda u kojima se slavi i naviješta Bog te zbiljski ostvaruje spasenje za ljude našeg vremena" rekao je don Milivoj podsjetivši da Isus naglasak s rukotvorenog hrama u Jeruzalemu premješta na bogoštovlje u duhu i istini. "Isus ne želi rušiti crkve. One su potrebne i služe okupljanju istinitih bogoštovatelja. No Isus pažnju želi skrenuti s crkve zgrade na živu Crkvu. Po krštenju smo Božji hram i Duh Božji stanuje u nama. To je nešto novo. To je posve nova stvarnost. I njoj mora odgovarati novo bogoslužje koje se sastoji u osobnom i životnom odnosu s Bogom. A to je upravo bogoslužje u duhu i istini. Što bi nam koristile najljepše crkve i najveličanstvenije katedrale ako se u njima ne bi okupljali živi Božji hramovi" rekao je don Milivoj. Ako se Bogu klanjamo u duhu i istini, netko može pitati zašto kršćani pridaju toliku važnost crkvi zgradi. Don Milivoj je podsjetio na Ivanovu riječ u knjizi Otkrivenja o nebeskom Jeruzalemu, a vrijedi i za Božju nazočnost na zemlji: 'Evo Šatora Božjeg s ljudima. On će prebivati s njima: oni će biti narod njegov a on će biti Bog s njima'. "Taj Božji boravak u narodu ima ime: zove se crkva. Ona je mjesto njegova očitovanja i njegove nazočnosti na zemlji. Prvenstveno se misli na Crkvu kao zajednicu. Ali i sveta zgrada, poput katedrale, vidljivi je znak te sveopće i nevidljive stvarnosti. Zato je crkva povlašteno mjesto susreta s Bogom, jer se tu kršćanska zajednica ostvaruje i postaje vidljivom. U njoj odjekuje Kristova riječ u kojoj se slavi njegov spomen, euharistija i druge tajne vjere. Zato se crkva zgrada po svojoj arhitekturi i materijalnom uređenju razlikuje od ostalih zgrada. Bogu posvećeni prostori vjerniku pružaju ambijent i ozračje da čovjek, kad uđe u njega, osjeti prisutnost nadnaravnog i potrebu da tu srce otvori Bogu" rekao je don Milivoj. Poželio je da proslava posvete katedrale probudi u nama svetu radost što se nalazimo u Bogu posvećenom prostoru kako bismo bolje doživjeli njegov duboki smisao; da rado zalazimo u sveta mjesta, u njima slušamo riječ Gospodina i blagujemo njegovo tijelo, u molitvi nalazimo prosvjetljenje i snagu te povezani zajedništvom vjere doživljavamo istinski susret sa živim Bogom.

SVETKOVINA TIJELOVA

Svetkovina Tijelova u četvrtak 3. lipnja svečano je proslavljena u katedrali sv. Stošije u Zadru misnim slavljem koje je predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić. U slavlju su sudjelovali vjernici i svećenici gradskih župa, a nakon mise u tijelovskoj procesiji središtem grada do crkve sv. Šime gdje je mons. Puljić puk blagoslovio s Presvetim u velikoj pokaznici koju je pronio gradom u procesiji. U liturgiji Tijelova duhom i mislima idemo u dvoranu Posljednje večere gdje je Isus ustanovio euharistiju i svećenički red, povezujući to sa sviješću da nema euharistije bez svećenika i svećenika bez euharistije, rekao je nadbiskup Puljić. Pozvao je na zahvalnost Bogu za dar svećeništva i euharistije i molitvu da nas Gospodin obdari zvanjima, a svećenicima podari milost da ustraju u

zvanju. "Svećeništvo je povijest razgovora između Boga i čovjeka; odvija se od Božjih poticaja i njegovih poziva do ljudske slobode i odaziva. To je povijest u kojoj Bog s ljubavlju i pažnjom nagovara, a čovjek u slobodi i ljubavi odgovara" rekao je mons. Puljić dodavši da Isus nije došao biti spasiteljem svijeta samo u jednom razdoblju ljudske povijesti. Htio je trajno ostati s nama, djelatan u Crkvi do konca svijeta. Sakramenti svetog reda i euharistije su sudbinski povezani, istaknuo je nadbiskup. Svećeničko zvanje je u biti euharistijsko. "Svećenik je liturg, predvoditelj slavlja. On živi od mise i za misu pa se naziva i misnikom. Liturgijsko slavlje se ne može samo obaviti, odslužiti, očitati. Misa se slavi riječima, pokretima, pjesmom i šutnjom. Taj događaj prožima srce i dušu misnika i vjernika. Da bi se liturgija mogla događati potrebni su misnici koji će dijeliti svete tajne, prezbiteri koji će odgajati Božji narod" rekao je mons. Puljić dodavši da Crkva i danas živi od Božjeg starozavjetnog obećanja da će nam dati pastire po svom srcu; svjesna je da je zvanje Božji dar i govor koji zahtijeva velikodušan odgovor. "Stoga se Crkva ne umara pozivati vjernike da mole i rade kako bi bilo dovoljno svećeničkih zvanja. Crkva poziva i roditelje da surađuju s poticajima Božjeg duha i budu velikodušni u darivanju djece kad ih Gospodin pozove. Crkva se obraća i onima koje je Gospodin pozvao u svoj vinograd i potiče ih da prikazuju život za rast u radosnom nastojanju oko Gospodnje vjernosti" rekao je nadbiskup. Povezao je slavlje Tijelova s Velikim četvrtkom kad je Isus u dvorani Posljednje večere ustanovio svećenički red, presvetu euharistiju i najavio ustanovu civilizacije ljubavi. "U svetkovini Tijelova slavimo otajstvo koje ne shvaćamo a koje nas hrani. Vjera nas je okupila da je ispovijedimo i gradom te u procesiji sebi i drugima kažemo što i komu vjerujemo" rekao je nadbiskup. Svetkovinom Tijelova zahvaljujemo za Isusove simbole vjernosti i ljubavi, što nas je smrću otkupio a po znakovima kruha i vina ostavio samog sebe. U Svećeničkoj godini mons. Puljić je rekao da je sveti arški župnik osobito štovao euharistiju poželjevši da po njegovom primjeru svećenik iznova otkrije koja je milost da se može zvati Kristovim svećenikom i kako je veliki dar župi kad ima svećenika. Zamolio je Boga da svećenici budu dostojni sluge njegova oltara, čuvani od vanjskih i nutarnjih pogibelji kako bi ostali vjerni zvanju; da se izlije Duh gdje se odgajaju te da svako sjemenište prožima duh posljednje večere.

PREDSTAVLJEN ZBORNIK "CRKVA I SAMOSTAN PAŠKIH BENEDIKTINKI" - ŽIVOT I DJELOVANJE PAŠKE OPATICE GERTRUDE MAGAŠ

"Crkva i samostan paških benediktinki" naziv je Zbornika u izdanju Matice Hrvatske Pag i samostana benediktinki sv. Margarite u Pagu koji je u subotu 5. lipnja predstavljen u samostanskoj crkvi benediktinki u Pagu. U promociji su sudjelovali i zadarski nadbiskup Želimir Puljić, paški sin don Živko Kustić, potpredsjednik Matice Hrvatske Stjepan Sučić, sveučilišni profesori, kulturni djelatnici i paški puk. Susret je moderirao dr. Miroslav Granić, glavni urednik Zbornika kojeg su predstavili dr. Slavko Slišković sa zagrebačkog KBF-a i dr. Ante Gulin s Odsjeka za povijesne znanosti HAZU-a. Zbornik sadrži izlaganja sa znanstveno stručnog skupa u Pagu 2004. g. posvećenog uspomeni opatice Gertrude Magaš. U prvom dijelu Zbornika sedam izlaganja opisuju povijest crkve i samostana paških benediktinki prvog spomena u Starom Gradu 1318. g., njihovu umjetničku baštinu te obnovu crkve i samostana od 1998. do 2000. g. Drugi dio Zbornika 'Časna majka Getruda Magaš opatica' u sedam izlaganja opisuje život paške opatice Gertrude Magaš (1897-1974, kršteno Serafina Anđela) koja je od 20-ih do 70-ih godina 20. st. ostavila neizmjeran trag u životu paškog samostana istaknuvši se inteligencijom i zdravom pobožnošću. Dobitnica je odličja za zasluge u spašavanju djece u Drugom svjetskom ratu. Predvodila je brojna vjerska događanja, vodila Počasnu stražu Srca Isusova. U ratnim godinama propovijedala je u samostanskoj crkvi uz dopuštenje šibenskog biskupa Jerolima Milete svjedočeći snažnu duhovnost i mudrost. S paškim župnim vikarom don Josom Felicinovićem utemeljila je karitativnu djelatnost u Pagu; vodila je pučku kuhinju caritasa sa 700 obroka dnevno, organizirala prehranu 200 paške djece. U samostanu je

provela 57 godina, do svoje smrti, a ušla je u nj u 21. godini. Poglavaricom je postala u Drugom svjetskom ratu za vrijeme talijanske okupacije 1942. g. promičući hrvatsku nacionalnu svijest. U 24 godine službe opatice postaje najpoznatija i utjecajna osoba pašskog područja. Bila je upraviteljica dječjeg vrtića sv. Anđela čuvara u kojem su odgojene generacije Pažana. "Sva u Bogu i sva u Pagu" opisao je don Živko majku Gertrudu kao neponovljivu osobu po kojoj je jako djelovao Duh Sveti; označila je Pažane koji su sačuvali katoličku vjeru i hrvatsku narodnost. Crkva u Pagu bila je poznata po njoj i Felicinoviću. "Lako je bilo vjerovati u Boga dok je iz samostana zračila majka Gertruda. To je neopisivo i neizrecivo. Čitala je puno, a to je i vjerovala. Bila je duša i skrb cijelog Paga. Mnoge obitelji su spašene i djeca sačuvana. Nitko se od neprijatelja Crkve u Pagu nije usudio biti protiv majke Gertrude" rekao je don Živko; s njim je opatica razgovarala od njegove dječjačke do bogoslovske dobi. "Cijelo 20. st. u Pagu je molila, savjetovala i žrtvovala majka Gertruda. Nama Crkva nije bila teorija, dokazivati da ima Boga. Trebalo je samo poznavati majku Gertrudu i don Josu - i odmah si znao da ima Boga, jer takvi ljudi bez Boga ne bi postojali. Zahvaljujući katolištvu majke Gertrude i don Jose vjera nije bila politika nego predanje. Vjeruj kao majka Gertruda i don Joso, to je vjera Isusova" zaključio je don Živko.

Nadbiskup Puljić na svečanosti protkanom vjerom, kulturom, narodnim osjećajem i zahvalnošću prema onima kojima je dugujemo osjetio je ponos i radost zbog Felicinovića, majke Gertrude i svih anonimnih vjernika nadahnutih njihovim svjedočanstvom. "Samostani daju poruku i za naše vrijeme koje vapi za stabilnošću koju je sv. Benedikt ondašnjoj Europi ostavio u nasljeđe. Benediktovo poslanje i karizma bili su stabilnost u vrijeme nestabilnosti i danas su itekako aktualni" rekao je mons. Puljić trgom izlaganja dr. Sliškovića o nastanku i karizmi benediktinskog reda. U ime Matice Hrvatske, Stjepan Sučić Zbornik smatra glasom u prilog životu. Predstavlja povijest naše najdublje starine, ustanove benediktinaca značajne za naš opstanak. "Život naroda i život knjige su povezani. Narod treba krijepti snagom riječi i znanja" rekao je Sučić istaknuvši da je opatica Gertruda svoj život i znanje poput gradiva ugradila u novu hrvatsku povijest koju treba ispisati, istražiti i proučiti kako bismo ostali svoji.

20. OBLJETNICA BISKUPSKOG POSVEĆENJA BLAGOPOKOJNOG ZADARSKOG NADBISKUPA IVANA PRENDE I 7. OBLJETNICA PAPINOŠ POHODA ZADRU

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić otišao je u srijedu 9. lipnja u Rim na završetak Svećeničke godine gdje će u petak 11. lipnja na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, u bazilici sv. Petra u Vatikanu sudjelovati na euharistijskom slavlju koje predvodi papa Benedikt XVI. Dan 9. lipnja u zadarskoj nadbiskupiji u znaku je dvostrukog spomena: obljetnice pohoda pape Ivana Pavla II. Zadrug i biskupskog posvećenja zadarskog nadbiskupa Ivana Prende koji je preminuo u 20. godini biskupstva. Na današnji dan, prije 20 godina, Zadrom i diljem nadbiskupije među pukom i svećenicima bila je svečanost pjesme, okićenost velikim zelenim vijencima, puni trgovi i ulice za svečanost u katedrali; narod je bio radostan zbog biskupskog ređenja pastira Prende koji je svojom ljudskošću, neposrednošću, brižnošću i iznimnim darom otvorenosti i blizine čovjeku osvojio srca puka diljem nadbiskupije. Dvadesetu obljetnicu biskupskog ređenja mons. Prenda je kanio proslaviti skromno, a Papin dolazak u Zadar na obljetnicu svog biskupstva smatrao je darom Providnosti, u svojoj skromnosti ne tumačeći veličinu znaka tog dara. U srijedu 9. lipnja svećenici i djelatnici zadarskog Nadbiskupskog ordinarijata, čije su službe u odgovoru na potrebe vremena njegov ustroj, plod pastirskog promišljanja i radne organizacije, pomolili su se za dušu mons. Prende na njegovom grobu u katedrali sv. Stošije. Generalni vikar don Milivoj Bolobanić zahvalio je Bogu za darove Crkvi po njegovom izgarajućem služenju, poželjevši da nam bude zagovornik na nebu i da Bog nastavi njegovo djelo uzornog pastirskog djelovanja koje je resilo očinsko milosrđe.

Nadbiskup Puljić, nakon mons. Prende 69. zadarski nadbiskup, rekao je: "Nadbiskup Prenda, nadbiskup Marin Srakić i ja ređeni smo 1990. godine; ja uoči sv. Stošije 14. siječnja, mons. Srakić na Blagovijest 25. ožujka i mons. Prenda 9. lipnja. Za 20. obljetnicu biskupskog ređenja nadbiskup Prenda imao je u planu biti u Rimu na svečanosti završetka Svećeničke godine. Zamijenit ću ga na tom susretu i moliti na Petrovom grobu kao i na grobu Sluge Božjeg Ivana Pavla II. za pokoj njegove duše, kao i za sve svećenike, redovnice i redovnike, bogoslove, sjemeništare i vjernike laike zadarske nadbiskupije koju je nadbiskup Ivan iz duše volio. Pamtim ga kao dragog i ugodnog sugovornika koji je bio pun optimizma i ljubavi za sve Božje i crkveno. Njegovo geslo 'Ljubiti Crkvu' osjećalo se kad je govorio i kad je šutio" rekao je mons. Puljić podsjetivši da je mons. Prenda s osobitom radošću i ponosom pripremao, ugostio i pozdravio 9. lipnja 2003. g. Ivana Pavla II. u Zadru. Događaj na Forumu nadbiskup Prenda je doživio kao erupciju emocija. "Rodio se dijalog pogledima, glasovima, znakovima, brojnim i sadržajnim transparentima - ali prije svega srca. Papina pojava, iako krhka, njegova snažna riječ i ljubav koju je donio Zadru za dar, postali su baština svakog srca i svjetlo za naporan put. I u toj prigodi ostao je vjeran svom programu za budućnost Crkve, a to su Marija i Nova evangelizacija. Tako sam doživio da nam je naznačio način i sadržaj puta" rekao je mons. Prenda za Papin pohod Zadru kojeg je smatrao marijanskim, oprostajnim, obilježenim oduševljenjem vjernika, osobito crkvenih pokreta. Mons. Prenda je bio zadivljen kad je u blizini Ivana Pavla II. u papamobilu vidio njegovu uronjenost u Boga putujući u molitvi za susret na Forumu. "I u tome leži tajna silne energije koja iz njega zrači i prenosi se na sudionike. Na njegovu riječ i susret, čak i s udaljenosti, nitko ne može ostati ravnodušan. Izbliža ga promatrajući, sjećam se brojnih izjava i pogleda na papu mistika. Pozivao je grupe i pojedince iz Crkve, kulture, umjetnosti, gospodarstva i politike na jutarnje mise u privatnu kapelu u Vatikanu. Tu su ga doživljavali udubljenog u Božja otajstva. Znali su reći da su doživljavali njegovo vraćanje iz duboke uronjenosti u svijet svakodnevice" rekao je mons. Prenda nakon susreta sa Svetim Ocem.

U poticaju dijecezanskom svećenstvu objavljenima u zbirci "Ivan Prenda - Ljubiti Crkvu - nadbiskupova riječ svećenicima" (1996-2006) mons. Prenda je rekao: "Pozvani smo svjedočiti pastirsku ljubav narodu po cijenu velikih napora, trpljenja do potpunog predanja. To se odvija u upornom, tihom i zauzetom izgaranju 'da život imaju i da ga imaju u izobilju'. Ne shvatiti to bilo bi neoprostivo, blizu izdaji. Takav život starješine Crkve svjedoči uvjerljivi lik Ivana Pavla II. Tko od nas u njemu ne vidi poticaj i poziv da se ne štedi, da ne uzmiče, već da kaže Kristu i Crkvi - Totus tuus. Taj samo tjelesno istrošeni i pogrbljeni starac s neviđenom duhovnom energijom pastira Crkve trči pred svima nama. Govori riječima, ali još više životom, što je činiti Crkvi, što je činiti nama pastirima". Smatrao je da se biskup nalazi cijelim svojim bićem pred Kristom i mjesnom Crkvom, biskup i svećenik zajedno stoje na ogled Bogu i ljudima. U poticaju 'Pastiri smo' mons. Prenda podsjeća na govor sv. Augustina o pastirima aktualan i danas te poručuje: "Inspirativno je i imperativno uočiti kako Augustin pozornost posvećuje evanđeoskoj, duhovnoj kvaliteti pastira. Stanje ondašnjeg svijeta ga ne impresionira. On vjeruje u snagu Evanđelja utjelovljenu u svećenika, biskupa. Vidi milosrđe i pastirsku vjernost kao pozornicu novog života u Kristu. Od pastira se traži budno oko i Kristovo srce da se pravilno 'pase'. Tada će daleko od pastira biti težnja samo za mlijekom (hranom) i vunom (člašću), mrzovolja i nepokretljivost, oklijevanje i umor, sekularne (političke) teme. S omjerom pastirove raspoloživosti da uloži sebe u rast Evanđelja, rast će kvasac nade da usred nemirna svijeta Grad Božji najavi zoru spasenja za čovjeka".

Večernje misno slavlje u zadarskoj katedrali sv. Stošije predvodio je katedralni župnik mons. Ivan Mustač. Zahvalio je za Ivana Pavla II. rekavši da je budio karizme i darove u Crkvi koju je dugo vodio te je zahvalio i za njegov pohod Zadru. Izrazio je Bogu zahvalnost i za dar nadbiskupa Ivana Prende i njegovo požrtvorno služenje nadbiskupiji, poželjevši da sad obojica mole za nas.

SVEČANI KONCERT UČENIKA OSNOVNE GLAZBENE ŠKOLE SV. BENEDIKTA

Oni nastupaju s vezicama u boji na 'starkama' i 'martensicama' (mladenačka vrsta obuće) - no istančanog su osjećaja, žele se obrazovati pod svodom najdrevnijeg hrvatskog samostana i klasičnu glazbu usvajati u duhu sv. Benedikta. Mladenački identitet i klauzurna karizma izvrsno se dopunjuju u djelovanju Osnovne glazbene škole sv. Benedikta koja se nalazi u zgradi samostana benediktinki sv. Marije u Zadru, a u koncertnoj dvorani samostana u petak 11. lipnja, povodom završetka nastavne godine, održan je svečani koncert učenika te škole. "Tempo je bio dobar, no u jednoj noti sam malo pogriješio" rekao je učenik ocu nakon završenog programa u kojem je nastupio 31 polaznik od predškolskog glazbenog programa do iskusnih osmoškolaca. Valcer, pastoral, menuet, uspavanka; izvedba uz naklon i suvereno; glasovir, violina, flauta, klarinet, oboa, gitara - užitek je 55 polaznika te jedinstvene škole u Hrvatskoj. Pogled na tu djecu ne potiče samo na smiraj slušanja glazbenih bravura u interpretaciji najmlađih, nego nadasve na zahvalnost Bogu za naraštaj koji svoj duh želi uzdizati izobrazbom u klasičnoj glazbi, razvijati talente, a 'starke i marte' svakog dana za sate nastave zamijeniti papučicama u samostanskom prostoru škole poštujući osobitost ambijenta u kojem se poučavaju. Vidjeti kulturnu djecu, roditelje, profesore i koludrice zajedno na jednom mjestu, prava je svečanost odgoja! "Bila mi je simpatična ideja nastavka glazbeno pedagoškog djelovanja samostana koju koludrice sv. Marije oduvijek imaju. Kad sam upoznao samostan i opaticu Anastaziju Čizmin, tu sam ideju odmah želio ostvariti. Obnovom samostana stvoreni su uvjeti za to i eto rezultata. Velika je 'mašinerija', veliko ulaganje i trud. Što se uloži u djecu uvijek se isplati" kaže prof. Igor Cecić, ravnatelj škole koji je sudjelovao u njenom utemeljenju od početka.

Škola ima poseban prostor i ulaz a djeluje po programu za glazbene škole nadležnog ministarstva. Ove godine interes je bio tako velik i izniman broj prijava za upis da su neke morali odbiti. "U školi se poštuje osobnost djece. Ali i oni poštuju prostor i prigode koludrica, to je najnormalnije. Atmosfera samostana im čak pridonosi u kvalitetnoj pouci, pa je rezultat spoj talentiranih učenika, prostora i atmosfere. Redovnice su nam uvijek dobra publika. I njegujemo suradnički odnos s roditeljima. To nam je jako bitno. Ako funkcionira trokut učitelj, roditelj, dijete, može se nešto dobro učiniti" kaže prof. CeciĆ, predavač u školi uz još šest profesora. Potvrđeno je to i publikom na koncertu koju su činili ponosni roditelji, podrška svojoj djeci koja bi im došla u naručje, po poljubac, zagrljaj i čestitku, nakon skladbe čija je izvedba bila dio polaganja ispita. Podrška se iščitavala i na licima gledateljica koludrica. Tko je dobro odsvirao na koncertu, taj dio nije polagao na ispitu kojeg čine: ljestvica, tehnička vježba i tri skladbe. Na ispitu se svira bez gledanja u note, što je standard glazbenih škola kojima je i Sv. Benedikt kriterijski ravnopravan i zahtjevan. Glazbena škola 'traje' šest godina. Učenici imaju individualnu nastavu za predmet 'instrument'; za solfegio (teorija, pjevanje, note) je skupna nastava, a od 3. raz. imaju skupno muziciranje zbora. "Djeca su jako zadovoljna, i mi profesori. Jako vole nastupati, čak ih je nekoliko zainteresirano za jedan instrument pa moramo prirediti audicije - tko bolje izvede, nastupi na koncertu s tim instrumentom" kaže prof. CeciĆ za djecu koja u svoje slobodno vrijeme poniru u klasičnu glazbu, a izvode i hrvatsku narodnu baštinu. Tako zadarski benediktinski samostan pjesmarice mističnih drevnih gregorijanskih korala po kojima je poznat dopunjuje notnim zapisima klasike u interpretaciji najmlađih, pjevajući Životu u ozračju Benediktovog gesla 'Neka se u svemu slavi Bog'.

SASTANAK ODBORA ZA MLADE HBK - OSVRT POVJERENIKA ZA MLADE NA SHKM U ZADRU

Sastanak Odbora za mlade HBK pod predsjedanjem šibenskog biskupa Ante Ivasa održan je u utorak 15. lipnja u dvorani sjemeništa 'Zmajević' u Zadru, a okupio je povjerenike za mlade iz svih hrvatskih nad/biskupija. Sudionike je pozdravio i zadarski nadbiskup Želimir Puljić, a osnove organizacije SHKM-a u Zadru izložio je predsjednik Organizacijskog odbora mons. Ivan MustaĆ. Povjerenici su argumentirano vrednovali sve segmente organizacije susreta u Zadru, kao putokaz i pomoć budućim organizatorima, a pojašnjenja iznesenih tvrdnji iznio je don Zdenko Dundović, organizacijski koordinator susreta. Susreti hrvatske katoličke mladeži postali su prepoznatljiviji, brojem sudionika rastu; crkvena su stvarnost i dar s kojim ozbiljno treba računati - istaknuto je u prvom dijelu cijelodnevnog susreta. "Uvijek nakon SHKM-a na susretu povjerenika vrednujemo protekli SHKM, da sljedeća biskupija domaćin može početi graditi temeljem tih informacija. Jako su pozitivne ocjene i izvrsni dojmovi SHKM-a u Zadru. Drago mi je da povjerenici nisu govorili samo svoje doživljaje, jer to može biti subjektivno, nego što su čuli od mladih. Možemo biti zadovoljni i ponosni na ono što se dogodilo. No ne stajemo na tom ponosu, na lovorikama se ne spava. To nam je izazov da nastavimo tim smjerom i još bolje organiziramo svaki sljedeći susret kako bi bilo što više duhovnih plodova. Jako nam je stalo da susreti služe mladima u njihovom zrenju; da mogu kao odrasli ljudi duhovno i tjelesno zreli ući u život našeg naroda, donositi mu prave plodove: obiteljima, na radnom mjestu, svećeništvu i redovništvu, kako ih Bog bude pozivao" rekao je mons. Ivas. "Uvijek se ide korak naprijed po kvaliteti i broju. Senzibiliziranost za SHKM se neizmjerljivo širi u cijeloj Hrvatskoj. Npr. u Dubrovačkoj biskupiji u Pulu smo išli s jednim autobusom, 42 ljudi, a u Zadar smo došli s 850 mladih. To je malo čudo, cijela biskupija je znala za susret. Mladi su me zvali iz manjih župa gdje čovjek ne bi rekao da bi ikad došla informacija do njih. Ali bili su toliko uporni. Cijela biskupija je sve to vrijeme disala spremajući se za Zadar" rekao je dubrovački povjerenik za mlade Krešimir Marković istaknuvši da su različiti motivi dolaska, ali svatko nešto ponese sa SHKM-a. Pohvalio je i osjetljivost župnika jer je ovaj put svaki autobus vodio župnik ili kapelan, za razliku od

prethodnih godina. Povjerenici su pohvalili elektronski sustav prijava i don Šimuna Sindiju koji je njime upravljao. Iako je sustav složen, taj način prijave prigoda je da župnik uključi mlade u to. "Ne može sve župnik. Mladi razumiju rad s računalima. Nije na župniku da upisuje mlade iz svoje župe nego i na taj način odgaja mlade koje će to raditi" rekao je Marković. "Susret je doživio izlaz u javnost, mnogi su sjeli u auto i došli taj dan u Zadar. To se unazad par godina ne bi dogodilo" rekao je šibenski povjerenik don Marinko Mlakić.

Splitsko-makarski povjerenik don Jenko Bulić prenio je najljepša iskustva mladih. "Kad sam im rekao da idem u Zadar prenijeli su pozdrave i zahvale. Zaista su oduševljeni. Osjeća se ogromna razlika od nekih drugih javnih okupljanja, koncerata, utakmica; osjeća se duhovna dimenzija gdje se mladima nude drugačiji sadržaj. I mladi koji nisu planirali doći i nisu bili aktivni u župi došli su u Zadar obnovljeni. Veliki je pokazatelj što su već tada pitali gdje će biti sljedeći susret" rekao je don Jenko iznenađen velikim interesom mladih za sudjelovanje drugog dana susreta. Gospićko-senjski povjerenik mons. Tomislav Rogić istaknuo je da je zadarski SHKM najveći dosad: "Najveća organizacija, najviše poteškoća, smrt nadbiskupa, hoće li se održati ili ne - sve je to ekipa u Zadru stoički podnijela i kad bismo im mogli napisati 'Hvala' moralo bi biti veliko k'o Velebit. Susreti kroz Zadar kad smo prolazili, bake koje su plakale po prozorima, mahale, iznosile kipove - to je bio poseban doživljaj koji nijedan dosadašnji susret nije imao. Procesija je najveća novost SHKM-a dosad, pun pogodak, veličanstveno. Ideja da Zadar vidi mlade i mladi vide Zadar je fenomenalna" rekao je mons. Rogić istaknuvši da su mladi oduševljeni gostoljubivošću župljana. Istaknuo je da su i taxi službe mladima navečer davale besplatan bon da se vrate iz grada a ne koriste automobil ili autobus u prijevozu do domaćina. Mons. Rogić je bio iznenađen i kvalitetom ispovijedi: "Tu dimenziju susreta dosad još nisam doživio. Bile su ozbiljne, neke i životne ispovijedi. Očito je na mlade djelovao taj ambijent i otvorili su dušu kao nikad dosad". S. Damjana

Barbarić iz Unije viših redovničkih poglavara istaknula je gostoprimstvo obitelji. Vodila je mlade u župu Slivnica gdje je starije stanovništvo. "Mladi su navečer mislili ići vani, a došli su među starije ljude. No bili su oduševljeni. Sutradan su mi govorili 'Sestro, ovi su pravi, dali su nam ne samo svoju hranu, nego srce, sve' rekla je s. Damjana. "Mladi dolaze puni želje zahvaliti da se tako nešto događa. Time možemo puno mladih odgojiti. Elektronske adrese i pojedinačna imena mladih koje imamo mogućnost su i prilika da unutar biskupija stvorimo mladež s pozitivnim vrednotama koje bi trebale doći do izražaja ne samo taj dan nego cijele godine, kao i kod obitelji koje mlade prihvaćaju" rekao je sisački povjerenik don Branko Koretić. Porečko-pulski povjerenik don Dalibor Pilikić je rekao: "Najljepše je bilo vidjeti 30 000 mladih u zadarskim zidinama. Tako nešto lijepo nisam doživio baš nigdje. To je drugačija mladost koja se veseli, nije joj potrebno biti pijana da bude radosna". Pohvalio je sudjelovanje mladih u misi istaknuvši da je misa bila predivna u svojoj jednostavnosti. Mons. Ivas je pohvalio angažiranost i rad Zbora mladih sv. Krševan rekavši da su se jako trudili i pripremali cijele godine, kao i rad s volonterima. Potaknuo je svaku biskupiju da bude kreativna i pridonese nečim novim u načinu održavanja SHKM-a. Od primjedbi jedna se odnosila na interpretaciju solista u pjevanju skladanih dijelova mise. "Kad imamo 30000 mladih, sad je to bilo u Zadru, sutra u Sisku, Šibeniku ili Puli - zar ne znamo animirati da cijelu misu pjeva svih 30000 mladih? Zar bi to bilo manje lijepo i manje umjetnički, nego da uvijek netko nešto solira i izvodi? Što nije vrijednost da svi zajedno pjevaju, nego da se netko pokaže" upitao je mons. Rogić. Mons. Ivas je pohvalio angažiranost i rad Zbora mladih sv. Krševan rekavši da su se jako trudili i pripremali cijele godine, kao i rad s volonterima. Potaknuo je svaku biskupiju da bude kreativna i pridonese nečim novim u načinu održavanja SHKM-a.

U drugom dijelu cjelodnevnog susreta povjerenika za mlade hrvatskih nad/biskupija u utorak 15. lipnja u dvorani sjemeništa 'Zmajević' u Zadru, pod predsjedanjem svog

predsjednika šibenskog biskupa Ante Ivasa, članovi Odbora za mlade HBK razmatrali su izvješća o Uskrs festu, završnicu KMNL-a u Mostaru te dogovarali pripremu Svjetskog susreta mladih u Madridu od 15. do 21. kolovoza 2011. godine. Najavljeni su i ljetni susreti za mlade, Taize i Agora dei Giovani del Mediterraneo. Odbor za mlade HBK je zahvalio sudionicima, župnicima koji su primili ekipe i svima koji su doprinijeli uspješnom završetku KMNL-a u Mostaru, Čapljini, Čitluku i Širokom brijegu koje je posjetilo tri stotine igrača i navijača. "Za nogometnom loptom trče mnogi, neki iz zabave, neki iz strasti, zarade, a nogometaši KMNL-a trk pokušavaju uskladiti s vjerničkim životom koliko god više je moguće" istaknuto je u osvrtnu na završnicu KMNL-a. Prijave za Svjetski dan mladih u Madridu počinju 1. srpnja 2010. g., a susret se održava pod geslom "Utemeljeni na Kristu, čvrsti u vjeri". Predviđa se da će iz Hrvatske sudjelovati oko tisuću mladih kojima će u rujnu biti dostavljeni materijali s CD-om kako bi se organizirali mjesečni susreti za pripremu susreta u Madridu. Prije ili poslije Susreta u Madridu mladi će posjetiti Taize. Španjolski organizatori će otvoriti i hrvatsku stranicu Svjetskog susreta mladih gdje će biti prateći materijali. Svjetski dan mladih sastoji se od središnjeg dijela, kateheze te umjetničkih i kulturnih aktivnosti pod nazivom 'Festival mladih' za koji dolaze prijedlozi iz svih krajeva svijeta, odobrio ih je Organizacijski odbor a pokazuju prožimanje vjere i kulture. U 'Festivalu mladih' će sudjelovati mladi s brojnim aktivnostima: glazba, ples, kazalište, slikarstvo, kiparstvo, fotografija, uređenje urbanih prostora, Crkva svjedoka i socijalni rad u pet kontinenata pravcima smrti svetaca i misionara, povijesne, kino i audiovizualne produkcije. Tajnica Ureda za mlade HBK Ivana Čogelja će se raspitati o mogućnostima boravka Hrvata u Madridu za aranžman od tri ili tjedan dana. Svi načini prijave uključuju osiguranje od nesreće, javni prijevoz u tjednu održavanja Susreta, hodočasnički ruksak koji sadrži knjižicu za obrede, kapu i majicu, vodič po Madridu, besplatan ulaz na manifestacije Festivala mladih i prednost ulaska u zone rezervirane za prijavljene sudionike glavnih događanja vezanih uz Svjetski dan mladih. To su: misa za otvaranje Susreta, obred za doček pape, Križni put u petak, Bdjenje u subotu i misa uoči polaska kući 21. kolovoza.

U Baškim Oštarijama od 18. do 25. srpnja održava se specijalizacija 60 animatora Zagrebačke, Sisačke, Šibenske i Varaždinske biskupije. Formacija instruktora koji su prošli opću specijalizaciju s dvije godine iskustva rada predviđena je za rujna. Održat će se i ljetni Tjedan proučavanja kateheza u Malom Lošnju, a studentski kapelan don Damir Stojić ispunio je sve termine za susret studenata u Postirama na Braču; ovog ljeta će biti i vjenčanje dvoje mladih koji su se upoznali na takvom susretu na Braču. U prostorijama Osnovne katoličke škole u Šibeniku planiraju se ljetni sadržaji za mlade koji bi bili ponuda cijeloj Crkvi u Hrvatskoj. "Ljeto nam ruši mlade u primorju, a ni na sjeveru nije bolje. Izvan kontrole su. Malo vodimo brigu o pastoralu u turizmu kad župe od 500 ljudi narastu do 10 000. Tu nam puno toga izmiče. U zadnje vrijeme Sveta Stolica puno poziva na brigu za pastoral selilaca" rekao je mons. Ivas upozorivši da ljetna događanja osim odmora i ugođe nose i duhovne i tjelesne opasnosti. Stoga Ured mladima želi ponuditi sadržaje koji bi bili pravi odmor duše, da nadolazeće učeničke i studentske napore uspješno započnu i nastave. Najavljen je i regionalni susret mladih u Sarajevu Taize od 3. do 5. rujna 2010. g. Na večernjim molitvama u Skenderiji sudionicima će se obratiti brat Alois iz Taizea. Od 8. do 19. rujna 2010. g. u Loretu se održava susret mladih 'Agora dei Giovani del Mediterraneo' na kojem će sudjelovati Ana Matoš iz Varaždinske biskupije i Ines Šoša iz Misijskog ureda HBK, na temu 'Vi ste svjetlo svijeta, vi ste sol zemlje'. Pod geslom "Od EurHopa do EurHoma" - Evo Vašeg doma - Loreto, duhovno središte europske mladeži od 5. do 10. prosinca 2010. g. u Loretu, u organizaciji tamošnjeg Centra Ivan Pavao II., a pod pokroviteljstvom Papinskog vijeća za laike, održava se Susret mladih u kojem sudjeluje po pet predstavnika mjesnih Crkvi, pa tako i iz Hrvatske. Mons. Ivas je potaknuo na nastavak suradnje hrvatske mladeži u sudjelovanju na događajima Crkve u Italiji koja mladima i ljeti nudi brojne sadržaje. Sljedeći sastanak Odbora za mlade HBK predviđen je za 15. rujna u Ogulinu.

SASTANAK DEKANA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Dekani zadarske nadbiskupije susreli su se u četvrtak 17. lipnja u dvorani Ordinarijata u Zadru na sastanku pod predsjedanjem zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića. Nadbiskup je istaknuo pravno, adiministrativno, nadžupno i pastoralno obilježje dekanske službe. Pravo i dužnost dekana je promicati i usklađivati zajedničku pastoralnu djelatnost u dekanatu, brinuti da se bogoslužni čini slave prema propisima svetog bogoslužja; paziti na doličnost i čistoću crkava i posvećenih stvari, osobito u euharistijskom slavlju i čuvanju presvetog sakramenta; da se župne knjige ispravno vode i propisno čuvaju, upravlja crkvenim dobrima i vodi briga o župnoj kući. Dekan nastoji da klerici pohađaju predavanja na svećeničkim sastancima, da bolesni župnici u dekanatu ne ostanu bez duhovne i materijalne pomoći. Dekan ima obvezu jedanput godišnje pohoditi župe svog dekanata i izvijestiti biskupa o stanju u dekanatu. Tragom toga nadbiskup je zatražio od dekana koji vide kako stvari funkcioniraju na terenu, da u kontekstu završetka Svećeničke godine iznesu zapažanja o tome kako upravitelji župa vode brigu o crkvama, crkvenim dobrima i administraciji župe; uz stanje župne kuće i sakralnih objekata kako župnici vode brigu o uredskim knjigama: matice, kronika, arhiv. Dekani su izvijestili kako funkcioniraju župna vijeća, caritas, crkvena društva i pokreti, te o stanju crkvenog tiska. U kontekstu poruke pročelnika Kongregacije za kler da je jedan od glavnih ciljeva Svećeničke godine razvijati svećeničko bratstvo, dekani su govorili i o suradnji svećenika u dekanatu i odazivu na dekanatske i biskupijske susrete. Zboru dekana mons. Puljić je predložio teme koje bi se razmatrale na mjesečnim rekolekcijama, u duhu koncilskih otaca na Drugom Vatikanskom saboru. Poticajem nadbiskupa i dekani su predložili teme za koje smatraju da bi im u nadolazećoj godini trebalo obratiti osobitu pozornost.

OKRUGLI STOL "VJERA I KULTURA"

Kulturna baština je bitan čimbenik imena i prezimena jednog naroda a religija kao 'domovina duše' umjetnicima je nadahnuće njihovih dostignuća, rekao je zadarski nadbiskup Želimir Puljić govoreći o odnosu vjere i kulture na okruglom stolu takvog naziva u četvrtak 17. lipnja u crkvi sv. Dimitrija u Zadru. Kršćanin je odgovoran oblikovati materijalnu i duhovnu kulturu; Evanđelje nije suparnik kulturi nego je utjelovljujući se u kulturi pročišćava, istaknuto je na događaju na kojem su izlagali i gospičko-senjski biskup Mile Bogović i akademik Ivan Aralica, u organizaciji Družbe 'Braća Hrvatskog zmaja'. Predstavljajući knjigu "Vjera i kultura - Antologija tekstova Papinskog učiteljstva od Lava XIII. do Ivana Pavla II." u izdanju Kršćanske sadašnjosti, mons. Puljić je izrazio nadu da će ti tekstovi rimskih prvosvećenika umjetnicima biti poticaj da otvore srca Kristu, Ljepoti svih ljepota i pomoć svakom čovjeku da se ne podjarmi tehnikom, nego osluškuje nadahnuća božanskog daha Duha Stvoritelja koji se susreće s ljudskim genijem i u njemu potiče kreativne sposobnosti. "Naslijeđena kulturna dobra pokazuju umjetničko i religiozno stvaralaštvo zajednice, ali i umreženost vjere i znanosti, religije, kulture i nacije koja se stoljećima utjelovljuje u stvarnosti 'Lijepe Naše'" rekao je mons. Puljić dodavši da je Crkva surađivala s umjetnicima u raznim područjima stvaralaštva; poticala ih je i honorirala da uljepšavaju sjaj Božje prirode. Osjećala je živu potrebu komunicirati i surađivati s njima svjesna da ti graditelji ljepote mogu naslutiti nešto od pathosa Boga u stvaranju. "Kultura je trajna ljudska djelatnost kojom se čovjek očituje i čuva svoj ljudski, religiozni i nacionalni identitet, prenosi poklad duhovnog i kulturnog blaga. To mu daje motivaciju da svoj kraj voli i čuva, oplemenjuje, izgrađuje i stvori spomenike koje prepoznamo kao kulturno blago po kojem nas i drugi prepoznaju" rekao je mons. Puljić istaknuvši - govoriti o vjeri i kulturi znači govoriti o čovjeku. On je biće koje vjeruje i stvara kulturu, od nje živi i njome pokazuje da je osobit u svemiru.

"Čovjek je subjekt kulture, ali ne samo kao potrošač ili proizvođač. Kultura zadire u njegovu narav. Ona nosi čovjekova osobna obilježja koja ostaju i nakon njegove smrti. Međutim, različite ideologije u Europi negativno su govorile i pisale o vjeri i religiji. One su predstavljane kao nezrela stanja duha, predznanstveni mentalitet, opijum naroda ili opsesivna neuroza. Te su ideologije nastojale religioznu stvarnost potisnuti iz javnosti. No uklanjanje religioznih sastavnica iz života i kulture stvara model čovjeka koji se lako prilagođava, nema stvaralačkog duha i ideala" upozorio je nadbiskup. "Spomenici i predmeti svih vrsta i stilova koji prate liturgijsko, vjerničko i crkveno zbivanje trajan su govor koji izaziva zahvalnost i strahopoštovanje. Njihovi stvaratelji umjetnici i danas su među nama jer komuniciraju po djelima svojih ruku i uma" rekao je nadbiskup Puljić.

Mons. Bogović je istaknuo: kultura je pristupačna svakom čovjeku, za nju ne treba biti osobito učen. "Veliki umjetnici mogu biti nekulturni kad ih se ne tiče kako će se njihovo djelo odraziti na drugog čovjeka, hoće li ga uništiti i degradirati. Kažu 'Ja to trebam raditi' i nije ih briga kako će biti primljeno. Kulturni čovjek neće pomagati loše u čovjeku. Nije kulturni tko ima više znanja nego onaj tko poštuje svijet, čovjeka i prema njima se stvaralački odnosi" rekao je mons. Bogović dodvši da Bog postupa kulturno - ne čini nasilje nad čovjekom, otkriva vrline i pomaže da se razvija, uklanja ono što ometa bolji rast. Kultura treba djelovati u duhu jačanja osobe a ne destrukcije, upozorio je mons. Bogović. Smatra nekulturnim djelovanje koje ne poštuje bit materije; treba ući u vrednote i bit strukture, oslušivati ambijent koji se obrađuje, njegovati suradništvo s prirodom i čovjekom i poštivati ga jer Božju sliku u ljudima treba cijeniti. Mons. Bogović je upozorio na mentalitet najamništva u kojem se ljude želi iskoristiti a ne njima koristiti. Upozorio je da diktatura želi prilagoditi društvo da donese rezultate poželjne sebi. Nepriznavanje istine o stvarima i ljudima može se i demokratski provesti. Ako npr. biće naroda ne podržava ulazak u EU, narod treba 'obraditi, preraditi' da se postigne taj cilj. "Kad bi se kulturno vladalo brzo bi se otkrile vjerničke vrednote. Ne poštuje se biće. Kad bi EU išla kulturnim tračnicama brzo bi došla do Boga" rekao je mons. Bogović. Akademik Aralica, 'stigmatiziran' kao kršćanski književnik, rekao je da je 1970. g. kao ravnatelj gimnazije i prof. Hrvatskog jezika predložio da se u školski program uvede predmet religiozna kultura, što je tada smatrano naprednim, a danas nazadnim. "U demokratskom društvu termin 'underground' književnosti promijenio je karakter. Prije je to bila neslužbena struja koja se borila za službenu liniju. Sad je to rezervat u koji se smještaju književnici koji imaju kršćansko nadahnuće, a 'in' su svi koji ga odbacuju. Kažu 'učinio se underground jer se priklonio kršćanstvu'" rekao je Aralica upozorivši na teškoće s kojima se suočava književnik kad ga označe kršćanskim. Zato smatra da dijalog između književnika 'desnice i ljevice' treba biti snažno argumentiran, pa i s 'povišenim tonom' koji odgovara primljenim udarcima, što je on u nekim svojim djelima i učinio, ne poništavajući se u svom kršćanskom izovrištu.

ZADARSKI NADBISKUP ŽELIMIR PULJIĆ O ZAVRŠETKU SVEČENIČKE GODINE

Nakon sudjelovanja u zaključenju Svećeničke godine u Rimu, zadarski nadbiskup Želimir Puljić osvrnuo se na tamošnji boravak odakle se vratio ohrabren u pozivu, obogaćen svjedočanstvima svećenika i odgovorima pape Benedikta XVI. na njihova pitanja. Smatra da je papa bio ohrabren okruženosti tolikog broja biskupa, 1200, te 17 000 svećenika. "Njegova homilija je pokazala oca, brata, svećenika. Osjetili smo blagodat otajstva da možemo tako krhki sudjelovati u velikom otajstvu Božjeg plana kojim je oduvijek odredio biti među nama" rekao je mons. Puljić. Smatra da se Svećeničkom godinom htjelo osvijetliti služenje svećenika, posvijestiti zadatak poslanja koje im Bog povjerava i da nose skupocjeno blago u glinenim posudama. "Budimo zahvalni Bogu za taj neprocjenjivi dar koji nam daje u naše ruke. Jesmo li svjesni toga da Bog bez nas kao da ne može u ovom svijetu? Bilo je dirljivo kad je papa govorio o svijetlim stranama svećeničkog služenja i da se neprijatelju to ne sviđa. Izbrisao bi svećenike s pozornice svijeta jer bi se

na taj način i Boga otpisalo. Tada je nastao veliki pljesak, osjetilo se da je papa pogodio u srce stvari" rekao je nadbiskup Puljić. O papinom spominjanju skandala s kojima se Crkva susreće mons. Puljić kaže: "Papa se nije plašio reći istinu o tome što se često govori u medijima, ali i reći da ne odustajemo od onoga što nam je Bog povjerio da svjedočimo, usprkos problema i muka s kojima se Crkva susreće. Papa je teolog, otac, udara u srce problema. Tada se shvaća njegovo trajno inzistiranje na priznavanju onoga što je loše i na čišćenju raznih netočnih informacija koje se povodom toga šire u javnost" rekao je nadbiskup ističući da je velika dezinformacija pedofiliju vezati uz svećeništvo. "Ona je nažalost bolest prisutna u svim pozivima i zvanjima. Ali prema nekim istraživanjima do 90 % prijavljenih slučajeva vezano je uz obitelj: oca prema djetetu, kuma, strica prema nećaku, uz obiteljsko ozračje. Mali postotak je vezan uz svećenike. No sramota je i skandal da se to događa u svećeničkim redovima. Ali onda treba priznati cijelu istinu. To je bolest koja se sve više širi i podržava. Čitao sam istraživanje u kojem autor donosi ime, prezime i podatke nekih zauzetih javnih djelatnika, spominje predsjednika Zelene stranke iz Njemačke, koji se u nastupima prije 30 godina hvalio da je kao nastavnik imao takve nastrane sklonosti. Zauzimao se da se to ozakoni, da je to normalna sklonost. Dokle ide nastranost u svjetskim nastupima? Nakon 30 godina promicanja takve 'filozofije' dolazi do ovakvih stvari. Ne ide se na uzroke i nitko ne ispituje zašto se to događa. Sartre i mnogi francuski javni djelatnici su se zauzimali za slobodu seksualne prakse, bilo kako i bilo s kim. A sad odjedanput ispada kao da je to samo u svećeničkim krugovima" rekao je mons. Puljić ističući da Crkva ne niječe skandale. "Tu je veličina pape. Papa se ne plaši reći da svećenici koji su to učinili zaslužuju najstrože kazne, treba im biti milosrdan i pomoći da ozdrave, ali ih i ukloniti iz službe. Papa se ne plaši toga. Ali također se zauzima za to da se društvo ozdravi. Jer kuda idemo ako se stvari skrivaju i parcijalno prikazuju? To je strašno. Sviđa mi se papina jasnoća, otvorenost i papin očinski stav, osobito prema pogođenima, žrtvama tog nasilja. Sviđa mi se papina poniznost i hrabrost. Uvijek nađe riječ koja inspirira. Božji plan da dođe u ovaj svijet i povjeri se slabim ljudima on naziva Božjom smjelošću. Uistinu je to Božja smjelost. Zna da smo slabi, krhki, ali nam kaže 'Evo najljepše što imam. Čuvaj to!' - to je strašno povjerenje i smjelost s Božje strane. Neće nam škoditi ako i mi budemo smjeli pa kažemo 'Narode moj, pogriješio sam. Žao mi je'. To je jako važno" rekao je mons. Puljić ističući također da u svijetu u kojem se stalno nabacuje na Crkvu treba imati hrabrosti reći da svećenik, biskup ima štap i palicu, ovlast i obvezu. 'Naša je dužnost reći sebi i drugome 'Brate, ne valja ti to'. Tu je prvi otac, koji svoje dijete usmjerava, upućuje, ukorava u zgodno i nezgodno vrijeme. To je zadatak svećenika i biskupa, kao što je to zadaća svakog odgojitelja, oca i majke" istaknuo je nadbiskup Puljić. Osvrnuo se i na razgovor svećenika s papom na Bdjenju uoči završetka Svećeničke godine, kad je jedan od petorice svećenika pitao papu o značenju celibata. "Papa je sadržajno i emotivno govorio o celibatu. Nije se plašio reći kako ga zabrinjava da se društvo ili neki ljudi 'zauzeti' za Crkvu bore protiv celibata, a zagovaraju beženstvo u svjetovnom životu. Toliko je neoženjenih i neudanih. To zagovaraju da je normalno, a kod svećenika koji žele živjeti u celibatu zabrinuti su za njihovu ljudskost. Papa Benedikt XVI. se ne boji suočiti s problemom, ali govoriti i objašnjavati na jasnim osnovama" zaključio je nadbiskup Puljić.

BLAGOSLOV NOVE CRKVE SV. PETRA I OLTARA U ŽERAVI

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić blagoslovio je u nedjelju 20. lipnja u Žeravi koja pripada drevnoj župi Poljica novoizgrađenu filijalnu crkvu sv. Petra i oltar. Župljani su prvi put u svojoj povijesti dobili bogoslužni prostor, nakon što su se okupljali na slavlja u župi Poljica. Svečano misno slavlje okupilo je sve svećenike iz Ninskog dekanata te iz drugih dijelova nadbiskupije, a podršku Žeravljanima dolaskom su izrazili i brojni vjernici iz Ninskog dekanata, osobito Nina. Župnik Žerave don Tihomir Vulin osobito je zahvalio poglavarstvu Nina sa službama i gradonačelniku Emilu Ćurku istaknuvši iznimnu suradnju Crkve i lokalnih vlasti. Grad Nin je osigurao više od polovice sredstava

u crkvu u koju je, s okolišem, uloženo 650 000 kn. "Shvatili su da imamo pred sobom iste ljude i sve činimo za dobrobit ljudi s kojima dijelimo svakodnevicu" rekao je župnik Vulin nazivajući tu crkvu djelom Božje providnosti u čije su opremanje uložili brojni pojedinci i poduzeća. "Krizu je no dobrih ljudi i mnogi su se odazvali" rekao je don Tihomir navodeći poimence dobročinitelje koji su utkali sebe u crkvu donacijom i izvođenjem radova; projektni ured Željko Predovan besplatno je projektirao i nadgledao radove, poduzeća su darovala građevinski materijal, a svećenici i drugi pojedinci laici oltar, ambon, križ za procesiju, crkveno posuđe i ruho. Gradonačelnik Čurko je najavio i početak gradnje crkava u obližnjim malim mjestima Ninski Stanovi i Grbe. Don Tihomir je poželio da ta crkva bude vrelo bogoljublja, čovjekoljublja i domoljublja i duhovna prekretnica Žerave kroz koju prolazi frekventna državna cesta intenzivnog prometa turista iz cijelog svijeta za sjeverozapadni dio zadarskog područja.

"Isus koji je prošao zemljom čineći dobro nastavlja i danas po euharistiji liječiti bolesne, hraniti gladne, tješiti žalosne, obraćati grešnike i praštati grijehe. Ruke su mu pune darova i milosti. Spreman je svakog prosvijetliti, ojačati, blagosloviti, utješiti i pomoći. On je na oltaru žrtveno i uvijek živo Janje Božje koje oduzima grijehe svijeta - zato mu podižemo crkve i oltare" istaknuo je nadbiskup Puljić upozorivši da mnogi slabo razumiju veličinu i uzvišenost mise. Ljepota i dubina tog krasnog i najsvetijeg obreda na zemlji vodi Kristu u dvoranu Posljednje večere. "Sveta misa je spomen na Isusa Krista. Kad god dođemo na misu vrši se spomen Isusa Krista, nekrvno obnavljanje njegove muke. Kad svećenik uzme kruh i po Isusovu nalogu izgovori 'Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje!' taj kruh biva živo, preobraženo i uskrsnulo tijelo Kristovo. I vino nad kojim svećenik izgovara Isusove riječi pretvara se u njegovu krv. Zato je euharistijska žrtva živi spomen Isusa živog među nama" rekao je mons. Puljić. Kad Crkva vrši Isusove geste uprisutnjuje njegovu smrt, uskrsnuće od mrtvih i uzašašće u nebesku slavu. U misi se događa tajanstveno, nevidljivo, ali stvarno i istinito Kristova smrt, uskrsnuće i uzašašće. Krist je

umro samo jedanput, prije 2000 godina, jedanput je uskrsnuo i uzašao na nebo. "Ali ta jedna smrt, jedno uskrsnuće i uzašašće u misi postaje nazočno. Krist je Bog i nije prolazan. Njegova smrt i njegov život sadrže u sebi vječnost - to je razlog zašto Bog može Kristovu vječnost, njegov život i smrt, staviti u obred mise. Euharistija tako postaje čudom posvemašnje Božje nazočnosti. Isus po euharistiji stanuje među nama" istaknuo je nadbiskup Puljić.

PISMO ZADARSKOG NADBISKUPA UZ ZAVRŠETAK SVEĆENIČKE GODINE

Svećenici i redovnice zadarske nadbiskupije predvođeni zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem okupili su se u ponedjeljak 21. lipnja u Baškim oštarijama želeći zajedno proslaviti 49. Svećenički dan i 30. Dan redovnica zadarske nadbiskupije. Tim je povodom misno slavlje u crkvi Pohoda BDM u Baškim oštarijama predvodio nadbiskup Puljić. U homiliji je predstavio Pismo koje je uputio zadarskom prezbiteriju povodom proslavljene Svećeničke godine, a sastoji se od četiri tematska ulomka: u prvome nadbiskup opisuje svećenika kao 'alter Christus', u drugome naznačuje svrhu Svećeničke godine, u trećem govori o veličini svećeničkog zvanja i odnosu svećeništva i euharistije te zaključno potiče na molitvu za duhovna zvanja. „Svećenička godina je završila. Naš svećenički rad i služenje je pred nama. Kao 'alter Christus' svećenik je u službi ljudima, poslužitelj njihova spasenja, sreće i istinskog oslobođenja. Zato je Crkva zahvalna Bogu za neprocjenjivi dar svećenika u korist svijeta i čovječanstva“ poručuje mons. Puljić. Kaže da se Svećeničkom godinom htjelo odati priznanje svećenicima za njihov apostolski rad, samozatajno služenje, ljubav i vjernost Kristu koji ih je po imenu pozvao, odabrao i poslao. „Draga braćo svećenici! Gospodin nam je povjerio odgovornu

zadaću: biti navjesticima njegove istine koja spašava; biti Kristov glas u svijetu koji 'bježi od Boga' te govoriti i svjedočiti ono što smo vidjeli i doživjeli u susretu s njim. Zahvaljujući tom Božjem pozivu i odabranju mi smo ovo što jesmo: navjesticima Radosne vijesti, djelatnici svetih tajna i odgojitelji Božjeg naroda“ piše mons. Puljić. Podsjeća da su svećenici kod ustanovljenja svetog reda i euharistije poimence bili pozvani uključiti se u božanski plan spašavanja svijeta i hraniti narod kruhom Života. Svećenička godina bila je dodatni poticaj svećenicima da izraze radost što im je Bog tako blizu i da mu zahvale što se povjerava slabosti čovjeka svećenika, te ih vodi i podržava u životu i radu. „Veličinu i otajstvo našeg zvanja posebice doživljavamo kad nakon pretvorbe objavljujemo kako se na oltaru događa tajna vjere. U tom kontekstu i naše svećeništvo je, poput euharistije, tajna vjere. Isti onaj Duh, koji čini da kruh postaje Tijelo Kristovo, djeluje u osobi poslužitelja u trenutku njegovog ređenja, pa je između njih i osobita veza. Oba su sakramenta rođeni skupa u Božjem Srcu na Posljednjoj večeri“ rekao je mons. Puljić u homiliji Svećeničkog dana predstavljajući svoje Pismo.

U Pismu mons. Puljić citira papu Benedikta XVI. i misli kojima se obratio svećenicima, čemu je i osobno bio svjedok na svečanosti zaključenja Svećeničke godine u Rimu. Nadbiskup podsjeća da se, usprkos senzacionalističkim napisima medija o skandalaznom ponašanju nekih svećenika, papa nije dao zbuniti, nego je svećenicima ponudio uzor velikodušnog pastira u liku svetog Ivana Marije Vianneya koji je jednakim duhovnim poletom slavio misu na oltaru i slušao pokornike u ispovjedaonici. „Narod je u njemu uočio ono što bi se uvijek moralo prepoznavati kod svakog svećenika, a to je glas Dobrog Pastira. On je često ponavljao kako treba žaliti kad svećenik misu rutinski slavi ili kad je bez duhovnog života“ poručio je mons. Puljić. Nadbiskup ističe da je zvanje Božji dar i govor koji zahtjeva i velikodušan odgovor. Zato se Crkva ne umara pozivati vjernike da mole i čine sve kako bi bilo dovoljno svećeničkih zvanja. Crkva poziva roditelje da s radošću surađuju s poticajima Duha Božjega i budu velikodušni u darivanju svoje djece

kad ih Gospodin pozove u svoju službu. Uz roditelje, svećenici su najvažniji apostoli duhovnih zvanja. Oni su prvi pozvani pomagati mladima oslušivati glasove Duha i poticati ih da se ne boje otvoriti pozivu Krista, poručuje nadbiskup Puljić. „Molimo neka on, čiji se pogled zaustavio na Šimunu i Andriji, Jakovu i Ivanu dok su ribarili, na Natanaelu dok je bio pod smokvom i na Mateju dok je sjedio u carinarnici, ne prestaje pozivati i danas radnike u žetvu svoju. Onima pak koje želi pridružiti svome svećeništvu pomozimo da velikodušno odgovore njegovim poticajima. I ne zaboravimo kako je u tome presudna naša osobna vjernost i naša ljubav prema Kristu i euharistiji“ poručuje nadbiskup Puljić i potiče svećenike na zahvalnost Gospodinu što im je otvorio svoje srce. „Molimo neka nas trajno napaja svojim žarom kako bismo i mi bili kadri darivati ljudima našeg vremena vodu iz tog vrela života. I posebice zahvalimo za dar svećeničkog otajstva kojim mu služimo u Crkvi njegovoj“ zaključuje u Pismu zadarskim svećenicima nadbiskup Želimir Puljić.

SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA I ŽUPANIJSKIH VLASTI

"Tu sam - možemo zajedno!" poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u svom prvom službenom pohodu upravi Zadarske županije u srijedu 23. lipnja u Zadru u uredu župana u susretu sa zadarskim županom Stipom Zrilićem te dr. Josipom Kraljićem, pročelnikom Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb i Ivanom Šimunićem, pročelnikom za društvene djelatnosti. Srdačan susret bio je više od protokolarnog u razmjeni suradničke podrške i međusobnom upoznavanju predvodnika svjetovne i crkvene vlasti za budućnost zadarskog područja u kojem se, prema riječima župana, dogodio značajni razvojni iskorak. U centraliziranoj državi županija joj je dobar partner sa svojim pristupom i inicijativama. "Želimo pokazati da je politika rad za opće dobro, za socijalno osjetljive slučajeve. Materijalno nije preduvjet da bi se stvorili zadovoljni ljudi i društvo. Razvoj temeljimo na prirodnim bogatstvima, onome što nam je Bog dao i što su stvorile generacije prije nas" rekao je župan Zrilić istaknuvši programe međugeneracijske solidarnosti te rad udruga koje skrbe za razne skupine. Aktivan pristup širi se u poduzetnički sektor, značajna su ulaganja u prometnu infrastrukturu, luka Gaženica će dodatno oplemeniti zadarski prostor za kojeg župan želi da se ravnomjerno razvija. I nadbiskup je potvrdio potencijal središnjeg položaja Zadra čija županija ima šest gradova i 28 općina. Dan županije slavi se 16. travnja jer je tog dana 1993. g. konstituirana Zadarska županija, po prvi put u takvim okvirima. "Ovo je županija po mjeri čovjeka. Otkriće mi je, zapravo nisam poznao Zadar. Upoznajem se s poviješću i ljepotom grada i županije. Nastavit ćemo suradničkim duhom kako su moji predčasnici činili. Crkva je umrežena u zajedničkim projektima u školstvu, socijalnoj skrbi. Podržavat ću projekte grada i županije. Osobito želim produbiti suradnju u odgoju i obrazovanju" rekao je nadbiskup Puljić, zahvalivši Županiji na dodijeljenoj nagradi za životno djelo mons. Ivanu Pređu, što su uočili i prepoznali njegov doprinos.

Župan Zrilić je izrazio želju da županija, koja surađuje s regijama i u Europi, bude dostupna ljudima koji žive u njenom otočnom dijelu, obali, Ravnim kotarima i zavelebitskom dijelu. Nadbiskup je zahvalio vlastima za sudjelovanje na SHKM-u koji je bio i promocija zadarske regije. Župan je upoznao nadbiskupa s velikim sustavom koji je u nadležnosti financiranja županije: opća bolnica, dom zdravlja, ljekarne, kazalište lutaka, Narodni muzej, razne županijske uprave. Nadbiskup se zanimao za suradnju s Klasičnom gimnazijom Ivana Pavla II. čije materijalne troškove financira Županija kao i druge škole i programe izvan standarda koji nisu redovna nastava. Županija financira sve srednje i osnovne škole, osim na području grada Zadra. U gradu je 11 srednjih škola, pet izvan grada i jedna privatna gimnazija.

Dr. Kraljić je upoznao nadbiskupa s programom socijalne skrbi u kojoj se želi potaknuti privatna inicijativa i pojačati izvaninstitucionalni smještaj starih osoba. U Zadru je 21,3 % starih preko 65 godina. Sedam općina i pet gradova uključeni su u skrb domova koje županija financira. U županiji je smješteno 1,62 %, a 2,5 % smještenih u domove smatra se optimumom institucijske skrbi. Uz razmjenu darova, nadbiskupu je uručen i županijski dokument 'Slika zdravlja' i 'Zdravi gradovi u Hrvatskoj'. Mons. Puljić je izrazio veliko zadovoljstvo rekavši da su županijski programi plodni i kreativni, našalivši se da je razlog tome i u terapijskoj i nadahniteljskoj ljepoti prirodnog zvuka morskih orgulja koji je cijelo vrijeme bio podloga susreta zbog blizine županijske zgrade toj jedinstvenoj urbanoj atrakciji na zadarskoj obali.

POHOD ZADARSKOG NADBISKUPA POGLAVARSTVU GRADA

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić u pratnji kancelara don Josipa Lenkića u srijedu 23. lipnja prvi put je pohodio Poglavarstvo Grada Zadra. U Gradskoj vijećnici su ga primili zadarski gradonačelnik dr. Zvonimir Vrančić i suradnici. "Srdačno Vas pozdravljam. Dobro nam došli u Zadar! Želim Vam puno uspjeha na mjestu prvog pastira naše zadarske Crkve. Nadam se da nastavljamo suradnju kao s Vašim predčasnici" rekao je dr. Vrančić opisujući Zadar gradom znamenite povijesti i važnosti na ovim prostorima još od prošlih vremena, s prvim naseljima prije 3000 godina. Gradonačelnik je podsjetio da je Zadar bio metropolitansko i administrativno sjedište Dalmacije, kao i na brojna stradanja grada te su trebala desetljeća da zacijele rane ruševina. "Izrazimo poštovanje svima koji su obnavljali grad iz pepela i koji je marom mnogih nastajao iz temelja" rekao je Vrančić želeći izraziti priznanje svima koji su doprinosili razvoju grada, a s okolicom je i u Domovinskom ratu bio cilj agresora i presijecanja Hrvatske. I u komunizmu je imao velik stupanj gospodarskog razvoja, u njemu je osnovan Filozofski fakultet i mnoge druge ustanove. Dr. Vrančić je iznimno pozitivnom ocijenio suradnju svjetovne i crkvene vlasti,

pa i u ratu u materijalnoj i duhovnoj brizi za ljude i zbrinjavanju izbjeglica. "I poslije rata se nastavila suradnja između grada i nadbiskupije u obnovi sakralnih objekata i povijesno kulturnih znamenitosti često vezanih uz crkvene objekte. Na socijalnom planu zajedno smo otvorili Pučku kuhinju i Prenočište. Te ustanove rade uz pomoć grada i nadbiskupije. Puno smo realizirali u prošlim vremenima no još uvijek želimo više i naprijed. To ćemo i ostvariti!" rekao je gradonačelnik. Upoznao je nadbiskupa Puljića sa strukturom grada koji se približava broju od 100 000 stanovnika. Živi se sve više kvartovski, i sve manje se, za razne potrebe, dolazi u centar grada. Ljudi obavljaju potrebno u predjelima izvan centra gdje žive. U perifernim dijelovima kao urbanim sredinama gradonačelnik je najavio ulaganja u komunalnu infrastrukturu, škole. I u tome će grad i nadbiskupija surađivati jer ljudima treba osigurati uvjete i za svoje duhovne potrebe.

Mons. Puljić je osobito pohvalio caritas zadarske nadbiskupije, da je ostvario što mnogi drugi nisu, istaknuvši da je njegov uspjeh rezultat i umreženosti s institucijama Grada i Županije. Zahvalio je gradonačelniku na uključenosti u velike događaje u nadbiskupiji, od tužnog ovozemnog rastanka i ispraćaja nadbiskupa Ivana Prende. "U području odgoja i socijalne skrbi najviše smo umreženi. Podržavam to. Kao Crkva tu se osjećamo izazvani i osobito potrebni podržati. Kao svoje autentično svjedočanstvo Crkva najbolje može pokazati caritas. Bit ću na toj frekvenciji, otvoren za suradnju. Moj predčasnik Ivan je bio sav u tome. Bit će mi drago da ga u tome mogu naslijediti i pomoći na tom planu u svemu što nam je zajedničko. Radostan sam što ne surađujemo samo u području sakralnih objekata nego i odgoju koji je jako važan" rekao je mons. Puljić, a gradonačelnik potvrdio da je važno život mladih pravilno usmjeriti. "Kao društvu predstoje nam veliki izazovi, ali i velike šanse i mogućnosti. Bogu hvala da u slobodi možemo govoriti o svim temama, zajedničkim problemima i nastaviti suradnju. Želim nastaviti istim putem mog predčasnika Ivana, ne pro forma, nego zaista iskreno" rekao je mons. Puljić koji se u gradskoj vijećnici, kao i kod zadarskog župana, upisao u Spomen knjigu moleći zagovor nadbiskupijske zaštitnice sv. Stošije u ostvarenju zajedničkih programa za dobro čovjeka.

POHOD ZADARSKOG NADBISKUPA REKTORATU SVEUČILIŠTA U ZADRU

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić posjetio je u srijedu 23. lipnja Rektorat Sveučilišta u Zadru gdje se prvi put susreo s rektorom zadarskog sveučilišta dr. Antom Uglešićem i prorektorima. Tema za koju se mons. Puljić osobito zainteresirao je izgradnja Sveučilišne knjižnice u Zadru u sklopu novog sveučilišnog kampusa: nalazit će se zapadno od sadašnje zgrade Sveučilišta i Medicinske i Poljoprivredne škole. Grad Zadar je financirao izradu detaljnog plana uređenja koji uskoro treba biti usvojen; Vlada RH je dodijelila 10 ha, a u tom se prostoru želi izgraditi kampus i pastoralni centar za taj dio grada. Na površini od 17 000 četvornih metara, sveučilišna knjižnica po vrijednosti i fundusu knjiga će biti druga u Hrvatskoj, nakon Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Ideja je nastala prije četiri godine, u zadarskoj nadbiskupiji, u suradnji sa Sveučilištem - u jednu ustanovu ujediniti tri postojeće knjižnice - sveučilišnu, nekadašnju metropolitansku a sadašnju nadbiskupijsku te znanstvenu poniklu iz biblioteke Paravia koja ima vrijedna izdanja od prvotiska, inkunabula i pergamena. Kad se ujedine u Sveučilišnu, svi fundusi knjiga ostaju u vlasništvu ustanova iz kojih su donesene, a nove knjige će biti vlasništvo nove Sveučilišne knjižnice. U njenom posebnom dijelu bi se pohranila i dragocjena zbirka 'Biblija' zadarske nadbiskupije i drugi rariteti koji bi se mogli izlagati; tako se rješava dugotrajno pitanje u mjesnoj Crkvi, kako i gdje pohraniti i izložiti tu jedinstvenu zbirku svjetskih razmjera. Zadarska nadbiskupija trenutno nema primjereno uređeni knjižni fond. Stoga je nadbiskup Ivan Pređa rado i nesebično pristao pohraniti nadbiskupijsko blago knjiga u sveučilišnu knjižnicu. Štoviše, to i je ideja nadbiskupa Pređe, rekao je dr. Uglešić. "Kad smo govorili o izgradnji kampusa i knjižnice nadbiskup Pređa je odmah izrazio želju da i nadbiskupska knjižnica bude u okviru toga kao poseban fundus, slično kao što je Metropolitana u Zagrebu. To jako dobro funkcionira. Odmah je ponudio da to bude jedna knjižnica. Zadru ne trebaju tri različite knjižnice jer bi sveučilišna bila odmah nakon zagrebačke sveučilišne knjižnice. Neposredno prije smrti nadbiskupa bili smo u Mostaru na biskupskom ređenju. I jedna od zadnjih stvari koju je spomenuo, tada mi je rekao: 'Moramo se naći u vezi knjižnice. S obzirom da je projekt dovršen, moramo se požuriti da je i realiziramo'" rekao je dr. Uglešić.

U tijeku je revizija cjelokupnog knjižnog fonda. Sveučilište ima 150 000 knjižnih svezaka, znanstvena milijun a nadbiskupska 300 000 - u sveučilišnoj knjižnici bi bilo najmanje milijun i pol knjižnih svezaka. Projekt knjižnice je gotov. Imala bi i tri otvorena dvorišta, atrij s bazenom, veliku podzemnu garažu. Zamišljena je u mediteranskom stilu, bez puno novih materijala poput stakla i metala, koristili bi se tradicionalni materijali. Prošle godine na Natječaju u suradnji s Društvom hrvatskih arhitekata pobijedio je projekt Hrvoje Njirića. O rokovima dovršetka izgradnje teško je govoriti, no ministru Radovanu Fuchsju je predloženo da se podigne kredit u visini 20 milijuna kn koliko bi koštali projekti za knjižnicu i projekt kampusa. "Time bi se omogućilo da se ubuduće može natjecati za različite fondove jer velikim dijelom će se moći realizirati samo iz fondova. Da li će se kreditom kao što je Sveučilišna knjižnica u Splitu i kako se planira Sveučilišna knjižnica u Osijeku teško je reći zbog trenutne situacije" rekao je dr. Uglešić. Za taj kapitalni projekt formiran je i Počasni odbor koji čine predsjednik HAZU-a, ministar znanosti, obrazovanja i športa, zadarski nadbiskup, župan, gradonačelnik i rektor. Očekuje se pristupanje i ministra kulture. "Našoj javnosti još uvijek nije jasno o kakvoj se gradi radi i kolika je to vrijednost. Možda smo tome i sami krivi jer nažalost, široj javnosti nije poznato koje blago ima zadarska nadbiskupija, biblioteka Paravia i sveučilišna knjižnica koja je nastala najkasnije i ima građu od nekadašnjeg Filozofskog fakulteta" rekao je dr. Uglešić.

Mons. Puljić je izrazio radost zbog susreta s rektorom rekavši da se u toj ustanovi kao profesor osjeća kao kod kuće. Istaknuo je da je Zadar osobit grad, sposoban i zna organizirati razne događaje. "U Zadru je živjela kultura i nakon što je porušen 1945. g." rekao je dr. Uglešić istaknuvši da je tu kršćanski centar nastao u poganskoj sredini. Zadar je uvijek bio nacionalno svjesna sredina. U Zadru je 1955. g. osnovan Filozofski fakultet kao dio Sveučilišta u Zagrebu - bio je prva visokoškolska ustanova izvan Zagreba, tada jedinog sveučilišnog grada u Hrvatskoj. Miroslav Krleža se založio za izgradnju Izložbe 'Zlato i srebro Zadra'. Dominikansko učilište iz 1396. g. jezgra je sadašnjeg Sveučilišta u Zadru osnovanog 2002. g. čemu su osobito doprinijeli nadbiskupi Marijan Oblak i Ivan Prenda. Rektor je istaknuo da je ideja o obnovi najstarijeg hrvatskog sveučilišta, zadarskog, nastala 1995. g. u salonu Nadbiskupskog doma u Zadru, kad je u nadbiskupiji bio Počasni odbor povodom 1600 godina Dominikanskog učilišta. Sveučilište sad ima 6000 studenata, 535 zaposlenih, od čega 130 profesora, 21 odjel, 70 preddiplomskih, postdiplomskih i doktorskih studija te 130 kombinacija kompatibilnih skupina predmeta. Uskoro započinju studiji ekološke poljoprivrede i poslovne informatike, rade i na pokretanju studija podvodnih arheologija kakav postoji samo u Londonu. "Želimo otvarati studije potrebne gradu. Po tome želimo biti prepoznatljivi. Imamo i projekt 'Arhipelagos' kojim želimo spasiti sve više ugroženu baštinu" rekao je dr. Uglešić naglasivši prepoznatljivost kvalitetnog odnosa prema studentima. Istaknuto je da sveučilišta moraju biti jaka i prepoznatljiva, ne velika, osim po kvaliteti i programu. "Uvijek smo imali značajnu pomoć od nadbiskupije. Sveučilište je bilo zajednički projekt grada, županije i nadbiskupije i ima velik razvoj" rekao je dr. Uglešić. Tema susreta bila je i umrežavanje VTKŠ-a i sveučilišnih studija. Mons. Puljić se zanimao za mogućnost dvopredmetnog studija kolegija zadarske Visoko teološko katehetske škole i Sveučilišta, što dopušta i nadležna Kongregacija. Trebalo bi odrediti kombinacije s katehetikom čime studij visoke škole dobiva viši stupanj. Nadbiskup se zanimao i za smještaj studenata čiji dom ima 207 mjesta, a još 100 mjesta koriste u đlačkom domu. Sveučilište u Zadru pohađaju studenti iz cijele Hrvatske; sa zadarskog područja ih je 30 %. "Možete računati na nas" poručio je rektor Uglešić nadbiskupu Puljiću koji je izrazio veliko zadovoljstvo susretom jer kao sveučilišni profesor njeguje osobite emocije prema odgojno obrazovnim ustanovama i želi surađivati s njima.

CIKLUS KONCERATA - "ORGULJE ZADARSKE KATEDRALE - CANTANTIBUS ORGANIS"

Mo. Alen Kopunović Legetin, pontifikalni zborovođa i orguljaš u požeškoj katedrali, izveo je u ponedjeljak 28. lipnja u zadarskoj katedrali sv. Stošije jednosatni orguljaški koncert koji je okupio brojnu i raznovrsnu publiku: glazbene stručnjake, svećenike, redovništvo, mlade, ljubitelje glazbe i turiste. Tako je potvrđeno odobravanje i zanimanje javnosti za novi veliki glazbeni događaj u Zadru - početak ciklusa koncerata 'Orgulje zadarske katedrale - Cantantibus organis', kad bi svaki mjesec u katedrali nastupali vrsni orguljaši iz Hrvatske i svijeta. Ciklus je nazvan po početnim riječima antifone Večernje u čast sv. Cecilije, zaštitnice glazbenika. Već je na kolaudaciji orgulja u siječnju nadbiskup Ivan Prenda poželio da se u zadarskoj katedrali s novim vrijednim orguljama održavaju vrhunski koncerti i susreću vrsni glazbenici. Organizator tog događaja je katedralna župa sv. Stošije sa župnikom mons. Ivanom Mustaćem i regensom cori zadarske prvostolnice Žanom Morovićem. Morović je na početku koncertne večeri najavio i srpanjski nastup mo. Ante Knešaureka, eminentnog švedskog orguljaša Mattiasa Wagera te Hrvatskog baroknog ansambla i zbora Ivan Goran Kovačić koji će izvesti integralnu verziju Händlovog 'Mesije'.

"Uvijek mi se drago vraćati u Zadar, osobito sad zbog novih orgulja. Nama orguljašima je to kao da se rodi novi čovjek, dijete koje treba paziti i s puno ljubavi mu prilaziti" rekao je Legetin ističući da se na velikim i snažnim zadarskim orguljama može izvoditi sva orguljaška literatura. Na početku je izveo 'Fantasiu i fugu g-moll' J.S. Bacha, oca orguljaške glazbe i najveći uzor skladateljima nezaobilazan na svakom koncertu, a zaključno poznatu fantaziju F. Liszta 'Ad nos, ad salutarem undam'. Više od 50 stranica notnog materijala pogodno je za zadarske orgulje jer se u toj velikoj simfonijskoj skladbi može pokazati sva raskoš tako velebnog instrumenta, rekao je Legetin. Između Bacha i Liszta odabrao je odmorišne točke: sebi omiljenu skladbu 'Siciliana' pijanistice Marie Theresie von Paradies koja u originalu nije pisana za orgulje a Legetin ju je svirao u preradi za orgulje; Paradies je izvodila Mozartove koncerte za klavire, skladala za violončelo i klavir, te 'Adagio' Tomasa Albinonia, talijanskog majstora, smatrajući prikladnim zbog položaja Zadra na Mediteranu. Uz katedralne orgulje, u Zadru su još tri vrijedna instrumenta: Beckerhardove vrijedne koncertne orgulje u svetištu sv. Šime, Debijerove u Arbanisma, a De Beer je graditelj orgulja u pariškoj katedrali Notre Dame te orgulje Nakićevog tipa u crkvi sv. Mihovila. Tako se u Zadru može svirati literatura od rane orguljaške glazbe do suvremene i u ciklusu nekoliko koncerata jedne večeri.

"Orguljaški koncerti su za probranu publiku. Popularizacijom orgulja možda zainteresiramo i mlađe da upišu orgulje čiji odjel imamo u zadarskoj glazbenoj školi. Nedostaje nam orguljaša u crkvama. Ovime ćemo pokušati odgojiti publiku za kraljicu instrumenata. Orgulje nadomještaju cjelokupni simfonijski orkestar. Legetin je poznat u nijanisanju, a kroz minucioznu registraciju djela postiže se široka paleta zvukova i kolorita da imate osjećaj da svira simfonijski orkestar" rekao je Morović. Legetin smatra da orguljaški koncerti sami po sebi nisu privlačni jer se interpretira ne vidi. "Čovjek se mora bolje udubiti u glazbu. Kad samo slušaš, bolje čuješ. Kad gledamo i slušamo, često nas vizualni dojam omete pa nismo dovoljno upravili svoje misli na glazbu. U tom smislu je teže pa i bolje slušati" rekao je Legetin dodavši da je komunizam 'istjerao' profesionalne glazbenike iz crkvi, no sad se vraćaju te orguljaška glazba u Hrvatskoj napreduje; ima puno mladih orguljaša i ide nabolje.

PORUKA ZADARSKOG NADBISKUPA O ODRŽAVANJU KONCERTA U CRKVAMA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je Pismo župnim uredima i samostanima zadarske nadbiskupije o održavanju koncerata u crkvama zadarske nadbiskupije, poručujući da je temeljni kanonski kriterij izvođenja glazbe u crkvi činjenica da je crkva Božja i kuća molitve te da se 'u sveto mjesto pripusti samo ono što služi vršenju i promicanju kulta pobožnosti i vjere, a neka se zabrani što nije u skladu sa svetošću mjesta'. Upozorava da klasična glazba visoke umjetničke vrijednosti ne mora biti i religiozna te da ne priliči u redovnim prilikama na posvećenom mjestu izvoditi narodne ili rodoljubne pjesme, koliko god bile plemenite i pristojne. "Uz zauzetost za svete prostore Crkva preporučuje 'neka se najvećom brigom čuva i promiče blago svete glazbe' (SC 14) koja je sastavljena za liturgiju i koja se nadahnjuje tekstovima Svetog Pisma i liturgije ili je usmjerena čašćenju Marije, svetaca i svetih vremena. Takva glazba može naći mjesto u crkvama i izvan liturgijskog slavlja" poručuje mons. Puljić. U skladu s uobičajenom praksom, podsjeća na dekret Kongregacije za božanski kult u kojem propisuje da se pravovremeno pismeno zamoli ordinarija za održavanje koncerta slanjem molbe u Ordinarijat, naznači datum i program s djelima i imenima autora. Nakon dobivene dozvole rektori crkava mogu dopustiti upotrebu crkve korovima i orkestrima koji ispunjavaju uvjete. Izvođači i slušatelji moraju biti odjeveni i ponašati se sukladno sakralnom obilježju crkve, a ulaz u crkvu mora biti slobodan. Organizatori koncerta ne smiju prodavati ulaznice pred ili u crkvi. "Odredbama se želi pomoći očuvati vlastiti značaj crkve koja je namijenjena liturgijskim slavljinama, molitvi, šutnji i sabranosti. To nikako ne znači da se Crkva ne zanima za glazbenu umjetnost. Naprotiv, ona je stoljećima promicala blago svete glazbe. U koncilskoj poruci umjetnicima biskupi su izričito zamolili kršćanske glazbenike da svoje talente stave u službu božanske istine jer svijet ima potrebu za ljepotom koja unosi radost u srca ljudi" poručuje nadbiskup Puljić.

Odredbe o održavanju koncerata župnici su primili na dan održavanja iznimnog orguljaškog koncerta u zadarskoj katedrali sv. Stošije. Požežanin mo. Alen Kopunović Legetin koncert je posvetio zadarskom nadbiskupu Želimiru Puljiću koji je dio svog mladenaštva proveo u Požegi gdje su mu se iz BiH preselili roditelji i gdje je mons. Puljić završio i osnovnu školu.

OSNOVANA ZAJEDNICA MLADIH ŽUPE BL. ALOJZIJA STEPINCA U ZADRU

U župi bl. Alojzija Stepinca na Bilom brigu u Zadru osnovana je Zajednica mladih župe Bl. Alojzija Stepinca od trideset mladih. Nakon SHKM-a svakog četvrtka sastaju se u molitvenom zajedništvu u svojoj župnoj crkvi. Pripremali su kateheze i volontarijat za SHKM a nakon njega žele se i dalje redovito vidati i moliti na tjednim susretima kad iznose svoja razmišljanja, meditacije, pjevaju uz gitaru, mole kronicu, ovisno o nadahnuću i potrebi. Svesrdno ih podržava župnik Dario Tičić i župni vikar, voditelj don Zoran Topalović. Inicijativa je došla od mladih, ne od svećenika. "Iskustvo govori da mi moramo biti ti koji okupljaju, trebaju ponuditi, a ovo su učinili oni sami. Imaju veliku želju, to je stvarno nešto njihovo, otvaraju se. Dajem naglasak na to da se oni izraze, daju se dosta u to. Oni predlažu, usmjeravaju, ja koordiniram. Otvoreni smo nečem što je dobro. Nije problem za njih izdvojiti. Dao Bog da je više grupa. Odvojio bih i više vremena, samo da ih je skupiti" kaže don Zoran.

I u Kupres su uzvratili posjet mladima koji su boravili u njihovoj župi za SHKM, Kuprešani i domaćini redovito se čuju. U grupi je puno više mladića nego djevojaka. "To je baš zanimljivo. Baš sam pitao dečke kako to da nas toliko ima, di su cure. Ali siguran sam da će i cure doći. Ne znam kako i zbog čega, možda nas zbog bl. Alojzija ima više dečki" kaže izabrani predsjednik zajednice Marino Jurjević. "Osjećam poticaj da tako bude, da potičem mlade, da se okupljamo. Pitao sam ih bi li se željeli nastaviti okupljati. Svi su bili oduševljeni i rekli 'To želimo, to želimo!'. Našli smo se odmah prvi četvrtak nakon SHKM-a. Predložio sam župniku i don Zoranu, svidjela im se ideja. Bolje smo se upoznali, postajemo bliskiji i jači u zajedništvu, to je prijateljstvo na višoj razini. Mladi su zaista oduševljeni što se nalazimo. Nije bilo napasti da odustanemo. Govore 'Jedva čekam večeras, jedva čekam četvrtak da se nađemo'" kaže Marino, student Pravnog fakulteta, zaručnik pred ženidbom i košarkaš KK Borik-Puntamika. U toj grupi od 13 do 33 godine, od osmoškolaca do radnika, puno je i sportaša: "Ima nas svugdje. Prekrasno je. Drago mi je zaista da ima mladih koji žele živjeti vjeru, imaju vjeru i žele je podijeliti s

drugima. Kroz susrete ćemo produbiti vjeru i odnos s Bogom. Puno mi znači da se vidi da nas ima, da ima mladih koji žele živjeti kršćanski, po nauku Crkve. Nadamo se da će se to nastaviti, da ćemo još veći broj mladih okupljati, poticati jedni druge, svoje prijatelje, susjede - da stvorimo čvrstu zajednicu. A dalje kako Bog bude htio. Bog će nas voditi, vjerujem!" kaže Marino, marljivi 'čuvar' i facebook grupe njihove župne zajednice u kojoj slave Boga molitvom, pjesmom, ohrabruju stihovima psalama i plemenito žive katolički identitet pronoseći sliku i duh bl. Stepinca. A i osnovani su baš u godini 50. obljetnice Stepinčeve smrti.

IZDANA KNJIGA "ŽUPA ŠKABRNJA"

Župa Uznesenja BDM u Škabrnji izdala je vrijednu foto-dokumentarističku knjigu "Župa Škabrnja" autora Ante Milkovića, angažiranog škabrnskog vjernika laika. Na 225 stranica opisao je crkveni i duhovno društveni život tog ravnokotarskog mjesta, simbola mučeništva u Domovinskom ratu. U prvom poglavlju opisuje život župe, s imenima škabrnskkih župnika od 17. st. do danas, kao graditelja i branitelja hrvatskog identiteta te stradalničke župe. Opisuje izgradnju i rušenje župne crkve Uznesenja BDM (1932-1992), blagoslov novih zvona i opremanje nakon obnove, štovanje Gospe kao škabrnske zaštitnice, zajednicu za duhovna zvanja 'Dobri pastir'. U želji da su na jednom mjestu sabrani osnovni podaci, a nakon desetljeća nitko nije ništa napisao o Škabrnji, Milković je želio opisati karakteristike mjesta u kojem su i crkve sv. Marije i sv. Luke, a inicijativom župnika Borisa Pedića župljani su postavili i križeve krajputaše. Milković spominje i posjet hrvatskih biskupa Škabrnji za vrijeme njihovog zasjedanja u Zadru 2004. g. U drugom poglavlju sažeto prikazuje Domovinski rat, angažiranost Škabrnjana u obrani te žrtvu po masakru nedužnih civila 1991. g. Osobito je potresno vidjeti slike ubijenih Škabrnjana, uglavnom staraca. U poglavlju 'Nakon Domovinskog rata' opisuje povratak u Škabrnju, obnovu i dostojni pokop žrtava nakon ekshumacije iz masovne grobnice. Uz gospodarski razvoj, opisana je i osnovna škola te kulturni i sportski život Škabrnje. Knjiga nije znanstveno povijesno djelo nego spomenar o prošlosti i sadašnjosti župe. Povod njenom izdavanju je činjenica da mnogi koji pohode Škabrnju ne znaju osnovno o tom simbolu domovinskog stradanja. Svima koji ih pohode, osobito 18. studenoga, župljani žele pružiti knjigu koja oživljuje sjećanje na povijesne događaje i ljude jer se uvijek javlja pitanje točnih informacija. Njegujući osobnu predaju želi biti poticaj u jačanju odgovornosti za vrednote zbog kojih su Škabrnjani patili i umirali. U predgovoru knjige župnik Pedić izražava nadu da će taj kronološki povijesni vodič mnoge potaknuti na razmišljanje i djelovanje, jer su molitva, vjera i križ pratitelji Škabrnjana od davnina. "Koliko god namijenjena upoznavanju gosta sa župom, toliko je i samim Škabrnjanima da, kročeći ovim svijetom, imaju uzdignutu glavu ponosa na svoju prošlost ali i svijest odgovornosti za budućnost" poručuje don Boris. Kao sudionik Domovinskog rata Milković je upoznat sa svim događajima, a pišući o Škabrnji autentično je dočarao hrabrost duha cijelog hrvatskog naroda. Milković se dragovoljno uključio u obranu 1991. g. i djelatnik je Policijske uprave zadarske. Prvi je predsjednik Općinskog vijeća Škabrnje i načelnik Općine Škabrnja koji je tu dužnost obavljao volonterski. Odlikovan je spomenicom Domovinskog rata, domovinske zahvalnosti i Medaljom 'Oluja'. Autor je još jedne knjige o Škabrnji u Domovinskom ratu, "Naša Škabrnja 1991-2001".

25 GODINA SVEČENIŠTVA DON SREĆKA PETROVA, EKONOMA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Ekonom zadarske nadbiskupije don Srećko Petrov proslavio je u srijedu 30. lipnja u svojoj župi sv. Nikole u Crnom 25. godišnjicu svećeništva predvodeći misno slavlje na kojem je propovijedao njegov prijatelj don Tomislav Baričević. Prije 25 godina toga datuma za svećenika ga je zaredio nadbiskup Marijan Oblak. „Želio sam sa svojom

župnom zajednicom i svećenicima Bogu reći 'Hvala' na daru života i svećeništva, ujedno i pozvati vas da zahvalite Bogu za sve darove koje ste primili u životu. Priznajmo da je bilo i puno Božjih darova koji su propali zbog naše slabosti, tvrdoglavosti, sebičnosti i oholosti. Molimo Boga da nam oprost i podari snage da svaki dan prepoznamo njegovu prisutnost u životu, njegove darove i da s njima surađujemo; da što manje darova prođe mimo nas kao oni koje ne prihvaćamo ili na njima s Bogom ne surađujemo“ rekao je don Srećko u obraćanju prisutnima. Don Tomislav je rekao da je misa zahvala za don Srećkov zavjet na životnoj svećeničkoj stazi, prigoda vjernicima reći: „Sa svime čime je zadužen i što čini, svećenik je između Krista i vas, uvijek u odnosu na vas i za vas: sudioništvom u sakramentima i dobrom kršćanskom življenju, tamo gdje jeste, u obiteljima, na radnom mjestu, vi tvorite Kristovu Crkvu“. Tragom navještaja o Abrahamovoj kušnji, kad je u drami svog srca i duše stavljen pred izbor između Boga i svijeta, sina darovana od Boga, don Tomislav je razmatrao u čemu se sastoji žrtva svećenika. „Otisnuli smo se među vas, poradi vas. Poput Izaka, u plovidbi do cilja vidjeli smo kremen i drva, a pitali sebe i pretpostavljene gdje je žrtva. Na putu do svećeništva pitali smo se gdje je žrtveno janje“ rekao je don Tomislav, istaknuvši da žrtve baš i nema u razdobljima formacije do svećenika: u sjemeništu drugi brinu o kandidatu, sve im je ugodno osigurano, na bogosloviji su lijepa mladenačka druženja s kolegama i učiteljima, dan ređenja i mlada misa su u zanosu, pristizu čestitke, hvalospjevi, pozdravni govori.

„No, što si stariji i odmakneš daleko a blizu, shvatiš ono što u mladenačkom hodu nisi shvaćao - ipak si bio izabran za žrtvu - sebe kao žrtvu treba prihvatiti i kao svećenik od žrtve ne treba bježati. Žrtva si svoga zvanja kad si u mutežno doba u svom navještaju jasan i bistar. Žrtva si ako na tržnici brojnih imitacija ostaneš kakvim te je Bog oblikovao i kakav jesi. Žrtva si ako ne dozvoljavaš da te vjetar visine pred očima drugih nosi i njiše. Žrtva si ako u areni ovog svijeta izbjegavaš bljesak i pljesak, ako u odnosu na mnoge ne živiš samo za tijelo. Žrtva si kad se u onome što radiš osjećaš strancem i samcem. Žrtva si kad pružaš ruku prema njegovoj tišini a drugi lete za cimbalima zvučnim i praznim žutilom ovog svijeta, kad se manjkavost unutrašnjeg duhovnog pokriva bezvrijednim ukrasom, slavom vanjskog i tjelesnog“ rekao je don Tomislav Baričević i zaključio: „Žrtva s puta pripreme je razotkrivena. Takav vid naše životne žrtve ima smisao u sebi i u odnosu na žrtve drugih ljudi za koje smo i uz koje jesmo. Uho okrenuto Bogu hvata riječ

'Biti sa mnom zadaća je tvoga dana. Srećko, to je jedina zadaća tvoga dana i noći, tvoga postojanja' zaključio je don Tomislav u obraćanju don Srećku. Njihovo prijateljstvo povezuje, između ostalog i sklonost prema umjetničkom izrazu, don Tomislav u pjesništvu a don Srećko u fotografiji, te ljubav prema prirodi, osobito planinama, što je također prigoda za zahvalnost Božjeg veličanstva stvaranja.

ZAVJETNA SVETKOVINA SV. NEDILJICE

Obitelj – škola vrlina bila je tema propovijedi zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića na zavjetnoj svetkovini sv. Nediljice u drevnom svetištu zadarske nadbiskupije Vrani, gdje je mons. Puljić u nedjelju 4. srpnja predvodio svečano misno slavlje u spomen na tu ranokršćansku mučenicu. Blagdan tradicionalno okupi tisuće vjernika, a Vranu toga dana osobito pohode cijele obitelji. "Obiteljski način života ravna se načelom boljitka za druge. Temelj njihovog zajedništva je nesebična ljubav koja je 'velikodušna i ne traži svoje, sve vjeruje i svemu se nada'. Nutarnje počelo i snaga obitelji jest ljubav. Kada nema ljubavi o kakvoj piše sv. Pavao, onda se ne govori o obiteljskom, već o 'klupskom ili ortaškom' djelovanju i ponašanju" upozorio je nadbiskup Puljić istaknuvši da se obiteljsko zajedništvo hrani osobnom spremnošću bračnih drugova koji su vjenčanjem postali 'nešto novo'. "Dva bića a jedna obitelj, dvoje putnika na jednom putu. Njihov je cilj i zadatak ostvariti ideal zajedništva koji spaja dva srca u jedan par, povezuje dva dara jednom tajnom i dvoje ljudi jednim kućanstvom. Brak tako postaje zvanjem i zadatkom što ga mladenci preuzimaju pred Bogom i pred Crkvom, doživotnim obećanjem vjernosti, ljubavi i poštovanja" rekao je nadbiskup. Kao što je nekad Bog savezom ljubavi i vjernosti prišao svom narodu, tako u činu vjenčanja Spasitelj i Zaručnik Crkve dolazi ususret kršćanskim supruzima i obnavlja prvotni naum koji je Stvoritelj upisao u srce muža i žene. "Unatoč iskušenjima i teškoćama, sakrament svete ženidbe istodobno je poziv i zapovijed: ostati zauvijek vjerni jedno drugome i poslušni volji Gospodnjoj. Zato pravi kršćanski roditelji djecu samo ne krštavaju, već ih svake nedjelje Bogu u crkvu vode, uče moliti i s njima skupa mole, posvećuju ih i prikazuju Bogu kao svoj najdragocjeniji dar" naglasio je mons. Puljić poručivši: "Očevi i majke, u vašim je rukama budućnost vaše djece, a time i društva. Vi ste zaslužni za sve što oni budu činili u životu. Jer oni će vjerovati uglavnom u ono u što vi vjerujete. Držat će vrijednim ono što vi smatrate vrijednim. Ako je vama misa važna i njima će biti. Ako se vi Bogu molite i oni će to činiti. Ako vi pozitivno govorite o svojim susjedima, učitelju, svećeniku, rođaku i prijatelju i vaša će djeca njih cijeniti i poštivati" istaknuo je nadbiskup. Podsjetivši na božićne dane kad je pogled osobito upravljen prema djetetu u jaslama, te prema svetoj obitelji kojoj je posvećena prva nedjelja po Božiću, nadbiskup je rekao da Bog ima veliko povjerenje u čovjeka i obitelj kao osnovnu stanicu ljudskog života. "Utjelovio se u Nazaretskoj obitelji pa time posvetio svaku ljudsku obitelj. Ta Božja smjelost pokazuje koliko Bog voli obitelji. On surađuje s obiteljima, na njih računa i smatra ih svojim prvim suradnicima" rekao je mons. Puljić istaknuvši da je obitelj, koju su koncilski oci nazvali intimnom zajednicom života i ljubavi, prva škola društvenih vrlina gdje se uči poštovanje, ljubav, solidarnost, prijateljstvo, gostoljubivost. "Neka Gospodin koji je dijelio brige i radosti ljudskog roda blagoslovi sve naše obitelji. Neka budu gorljive u molitvi i postojane u vjernosti i ljubavi kako bi ostvarile ono što im je po Božjem naumu određeno: biti u službi izgradnje kraljevstva Božjega i u poslanju Crkve u svijetu" zaključio je nadbiskup Puljić.

DRUGE HRVATSKE SVJETSKE IGRE (18. - 23. 07. 2010.)

Druge Hrvatske svjetske igre (HSI) - amatersko sportsko natjecanje koje okuplja Hrvate iz cijelog svijeta, od 18. do 23. srpnja održavaju se u Zadru. Na konferenciji za medije u ŠC Višnjik u Zadru Igre su u četvrtak 15. srpnja predstavili Jure Strika, ravnatelj HSI-a i Josip Ante Sovulj, predsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa. Pokrovitelji Igara su Ministarstvo vanjskih poslova RH, Hrvatski olimpijski odbor i Zadarska nadbiskupija. U nedjelju 18. srpnja Igre započinju svečanim misnim slavljem koje u zadarskoj katedrali sv. Stošije od 18,00 sati predvodi gospičko-senjski biskup Mile Bogović. Na Igrama sudjeluje 750 Hrvata iz 24 zemlje, a u kulturno zabavnom programu još 150 mladih Hrvata iz inozemstva. Igre će u nedjelju 18. srpnja, nakon defilea delegacija, na Poljani pape Ivana Pavla II. u Zadru u 19,30 sati otvoriti ministar Gordan Jandroković i Lynne Yelich, ministrica za gospodarsku raznolikost Zapadne Kanade podrijetlom Hrvatica.

Našim zalaganjima nije cilj vožnja jednosmjernom cestom već izgradnja dvosmjerne koja će nas istinski povezivati i svima će biti od koristi, rekao je Sovulj za HSI, istaknuvši: "Možete li zamisliti što za mladog čovjeka koji je rođen izvan Hrvatske, a nije ni vidio Hrvatsku svojim očima, što znači doći, upoznati ljepote naše domovine, susresti se sa svojim obiteljima? To je sretan događaj susreta dvije Hrvatske". Igre su kvalitetan način kako Hrvatsku povezati s izvandomovinstvom, rekao je Jure Strika pojašnjavajući slogan Igara 'Jedno srce': "To nas spaja, srce sa šahovnicom govori sve. To nas povezuje i to dovodi mlade u Zadar. Voljeli bismo da to srce zaživi i u Hrvatskoj i tada će to biti ono pravo". Interes za ovogodišnje igre nadmašio je prve. Prvi put sudjeluje Brazil, i to potomci njemačke nacionalne manjine, koji su do Drugog svjetskog rata živjeli u Slavoniji te se smatraju i Hrvatima. Debitiraju i Čile, Nizozemska, Gradišćanski Hrvati, iako su na prvim Igrama sudjelovali drugi Hrvati iz Austrije, te Crna Gora, zbog koje je među sportove ovaj put uvršteno i natjecanje u vaterpolu. Plod Igara su osnovani hrvatski nacionalni odbori u dijaspori. Strika je osobito istaknuo onaj u Australiji koji su u protekle dvije godine organizirali razna događanja, kvalifikacijske utakmice, prikupljali sredstva za dolazak u Hrvatsku. Sad su ostvarili kontakt i s veleposlanikom Australije u Hrvatskoj, tako se stvaraju veze i zajedništvo se širi.

Na HSI u Zadar dolaze i sadašnji i bivši ravnatelj Hrvatske inozemne pastve, te brojni svećenici iz raznih zemalja. Strika zahvaljuje i podsjeća na zasluge nadbiskupa Ivana Prende. Zadarska nadbiskupija je prije četiri godine financirala održavanje Igara. "Pokojni otac nadbiskup je bio tu u trenutku kad je trebalo. Mi smo imali velikih izazova i teškoća prije otvaranje prvih Igara, susreli smo se s neodgovornošću onih koji bi trebali biti odgovorni i bili smo potrebni pomoći. Otac nadbiskup je to prepoznao i pružio nam ruku. On ima veliku zaslugu što je taj projekt zaživio. Veliko hvala mons. Ivanu Prendi za sve što je učinio kako bi ovaj projekt mogao ugledati svjetlo dana. Oče nadbiskupe, bit ćete uvijek u našim molitvama i sjećanju" istaknuo je Jure Strika. Upravo je od Strike osobno potekla ideja o održavanju HSI-a. God. 2003. g. ideju je predstavio fra Šimunu Šiti Čoriću koji je tada bio predsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa; 2004. g. na sastanku Hrvatskog svjetskog kongresa u Sarajevu odlučeno je da se ide u projekt. "U vrijeme kad sam razmišljao kako osmisliti Igre, vidio sam na televiziji otvaranje Židovskih svjetskih igara - Maccabi games - otvaranje na nacionalnom stadionu, 50 000 gledatelja, otvaraju ih premijer i predsjednik. Tada sam mislio 'E to je to!'. Al' još je dugi put do nas dok to bude na Makismiru ili Poljudu i dok ih otvore predsjednik ili premijer" rekao je Strika zaključivši: "Najvažnija poruka glasi: Ovo je trenutak velike radosti i veselja! Ponosni smo što možemo dočekati Hrvate iz cijelog svijeta! Kao i 2006. g. ponavljamo istu rečenicu: U trenutku kad Igre budu proglašene otvorenima, naša misija u potpunosti je ostvarena!"

PORUKE ZADARSKOG NADBISKUPA ŽELIMIRA PULJIĆA I MINISTRA GORDANA JANDROKOVIĆA SUDIONICIMA HRVATSKIH SVJETSKIH IGARA

Druge Hrvatske svjetske igre (HSI) - amatersko sportsko natjecanje koje okuplja Hrvate iz cijelog svijeta, od 18. do 23. srpnja održavaju se u Zadru. Organizator Igara, Hrvatski svjetski kongres, pomogao je i dolazak mladih Hrvata iz svijeta na Susret hrvatske katoličke mladeži u Zadar. Izvrsna suradnja ravnatelja HSI-a Jure Strike i Zadarske nadbiskupije potvrđena je u organizaciji nedavnog SHKM-a, a na to je u pozdravnoj riječi sudionicima HSI-a podsjetio i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Poruku mons. Puljića sudionicima HSI-a donosimo u cijelosti: "Dragi mladi sportaši! Nadbiskupija zadarska i grad Zadar raduju se što će po drugi put zaredom biti domaćini Hrvatskih svjetskih igara od 18. do 23. srpnja 2010. g. Zadar je nedavno bio domaćin i Susreta hrvatske katoličke mladeži. Bilo je lijepo što su na taj susret došli mladi Hrvati iz BiH, drugih susjednih zemalja, Europe i svijeta. Svi su bili dragi gosti kod naših obitelji. Isto tako, naši su mladi 2008. g. u Sydneyu u Australiji na svjetskom susretu mladih bili gosti kod naših brojnih obitelji koje tamo žive. Kao biskup zadužen voditi brigu o našim vjernicima u inozemstvu, radujem se vašem dolasku. Na svakom susretu s Hrvatima u inozemstvu osjetio sam vjeru naših ljudi koja ih je održala sve vrijeme boravka izvan domovine. Isto tako, osjetio sam i neizmjernu ljubav prema Hrvatskoj koju uvijek sanjaju. Dragi mladi! Svijet se globalizira. Velike su mogućnosti komunikacije. Potičem vas, zadržite povezanost s domovinom vaših djedova i roditelja, koja želi postati i vašom domovinom. Iskoristite mogućnosti koje vam pruža Hrvatska da možete ovdje studirati, pa i raditi i obitelj osnovati. Kad planirate svoj odmor, učinite da vaš odmor bude u Hrvatskoj. Mi vas rado očekujemo! Mnogi vaši roditelji izgradili su kuće i kupili stanove diljem Lijepe naše, pa nekoliko mjeseci godišnje borave s nama. Dodite i vi s njima! Uz dobar uspjeh na Igrama,

želim da upoznate ljepotu, povijest, kulturu i vjeru ovoga grada, Nadbiskupije i cijele Hrvatske. Svima podjeljujem svoj blagoslov" poručuje zadarski nadbiskup Želimir Puljić sudionicima II. Hrvatskih svjetskih igara.

Pod sloganom 'Jedno srce' zemlje sudionice su: Argentina, Australija, Austrija, Belgija, Bosna i Hercegovina, Brazil, Crna Gora, Čile, Danska, Francuska, Hrvatska, Italija, Južnoafrička republika, Kanada, Makedonija, Nizozemska, Njemačka, Rumunjska, SAD, Slovačka, Srbija, Švedska, Švicarska i Venezuela. Na prvim Igrama 2006. g. najviše medalja osvojila je Hrvatska, čak 70; zatim SAD, 23 te BiH, 15 medalja. Po osam medalja osvojili su tim HSI-a i Francuska, Venezuela i Kanada četiri, a tri medalje Ekvador, JAR, Švicarska i Australija; dvije medalje Srbija i Španjolska a po jednu medalju Rumunjska, Italija, Slovenija i Švedska. Ministar vanjskih poslova i europskih integracija Vlade RH Gordan Jandroković sudionicima HSI-a poručuje: "Nadam se da ćete uz sportske uspjehe iz Zadra ponijeti i nezaboravne uspomene iz domovine vaših predaka. Uvjeran sam da će vaše sudjelovanje na Igrama biti dodatan poticaj za izgradnju novih mostova između Hrvatske i zemalja u kojima živite te da ćete uvijek biti najbolji promotori Hrvatske u svijetu. Vaša nazočnost u Zadru dodatna je potvrda čvrstih i neraskidivih veza između domovinske i iseljene Hrvatske. Osobito me veseli da ste, iako odrastajući u multikulturalnom okruženju u različitim krajevima svijeta, itekako svjesni bogate baštine svojih predaka. Čvrsto zajedništvo domovinske i iseljene Hrvatske posebno je do izražaja došlo u vrijeme stvaranja i obrane naše zemlje u Domovinskom ratu, te kao takvo mora ostati ugrađeno u temelje naše zajedničke budućnosti".

Misu za sudionike Hrvatskih svjetskih igara, predvodio je mons. dr. Mile Bogović, biskup gospičko-senjski

50 GODINA SVEĆENIŠTVA DON JOSIPA MUSTAČA

Don Josip Mustać proslavio je 50 godina svećeništva misnim slavljem u rodnoj župi Privlaka, u crkvi Rođenja BDM koja je među najljepšim primjerima izvorne klasicističke arhitekture u Dalmaciji, u nedjelju 18. srpnja. Tog je datuma prije 45 godina preuzeo i službu župnika Perušića gdje još uvijek služi kao svećenik Gospičko-senjske biskupije. Nećak slavljenika mons. Ivan Mustać propovijedao je na misi koju je animirao župni zbor iz Perušića. Jubilarac je zahvalio privlačkom župniku Anti Soriću na poticaju da proslavi vrijedni jubilej pokraj oltara Male Gospe gdje je kao dječak rado ministrirao. "Hvala Bogu koji razveseljuje moju mladost i moju starost. Pred Bogom se uvijek može biti mlad" rekao je don Josip čiji je nećak Ivan Mustać otkrio ključ stričeva zvanja: "Rekao mi je da je ono plod smrti don Eugena Šutrina". Don Josip je podsjetio da je s kolegama iz škole često molio, osobito u Sebačevu, "mjestu gdje su bili lokvica krvi, naočale i šešir hrabrog svećenika koji je život položio za vjeru i Krista". Bio je to don Eugen Šutrin, privlački župnik par dana kojeg su 1945. g. ubili komunisti u šumi u Privlaci. Don Josip se sjetio povorke ljudi u ispraćaju ubijenog župnika. "Toliko naroda je krenulo u Sebačevo. Kao dječak brzo sam trčao, stigao tamo među prvima i sve snimio svojim očima. Nije lako pala moja odluka, a svećenika treba. Kad vidite toliki narod koji treba svećenika..." rekao je don Josip istaknuvši potrebu i ovog vremena za svećenicima. "Punite crkve, molite za svećenike. Kad masa svijeta gleda, netko će se iz te sredine odvažiti. Ako budete jednodušni i ne potrudite se, ako ne idete u crkvu i ne mislite jeste li potrebni svom narodu, kako će se rađati zvanje" upitao je jubilarac naglasivši da je svećenik iz naroda uzet i narodu poslan. Nije lagano odlučio, uz pitanja 'Što će biti sa mnom?; al' nisu samo don Eugena ubili, nego 650 svećenika. Možda će i mene... Tada za toliko ubijenih svećenika nisam znao; možda i bolje, možda bih se uplašio" rekao je don Josip.

U riječkom sjemeništu završio je gimnaziju, u Pazinu teološki studij i prije 50 godina pojavio se pred pukom iz kojeg je potekao. "Na mene su puno utjecali podrška vjernika i molitva pobožnih ljudi, te sam i za svećeničko geslo uzeo liturgijsku molitvu iz mise 'Molite braćo da moja i vaša žrtva bude Bogu ugodna'. Srcem i dušom povezan sam s

vama, pratite me molitvom a ja ću biti s vama" potaknuo je don Josip Privlačane dodavši ipak da je 45 godina Ličanin. Kod slavlja mlade mise 1960. g. savjetovali su mu da bude oprezan, bez izjava, jer su ih pratili. "Kad smo šetali Zadrom netko me samo zazvao 'Mustać'. Bila je to UDBA. Na mladoj misi zbog mnoštva naroda htjeli smo oltar postaviti izvan crkve, ali došla je milicija i zabranila: 'Budete li vani držali misu, pucat ćemo!'" rekao je don Josip podsjetivši da su i sličice koje su se dijelile uzimali ljudima iz ruku, bacali kamenje i druge nezgode. Slavljenik je zahvalio Bogu, narodu iz kojeg je ponikao i pratio ga molitvom, roditeljima, braći i rodbini na podršci. Zahvalio je i župnicima, Antunu Stjepanu i Toniju Segariću koji ga je krstio. Don Josip je rođen 5. rujna 1935. g. u obitelji sa sedmero djece Josipa i Marije rođ. Rumora. Služio je u župama Cvitović kod Slunja, Drežnik grad, Rakovica i Vaganac kod Plitvičkih jezera, predan zagovoru Marije uz zavjet "Na putu života Marijo ti mi sjaj".

POSJET VOLONTERA CARITASA CARPIJA ZADARSKOM CARITASU

Grupa mladih karitativnih djelatnika iz biskupije Carpi pokraj Bologne na sjeveru Italije boravila je sredinom srpnja u zadarskoj nadbiskupiji i ostvarila niz susreta u pratnji domaćina, djelatnika caritasa zadarske nadbiskupije. Biskupija Carpi sprijateljila se sa zadarskom 1990. g., osobito mjestom Pristeg kojeg su posjetili. Suradnja nije prestajala sve ove godine u pomaganju četiri obitelji Pristega. Podržavaju ih obitelji Carpija shvativši što rat može učiniti u životu ljudi. U program usvajanja obitelji na daljinu sad su uključili još dvije obitelji iz Pridrage: samohranog oca s troje djece, osobu psihičkih teškoća i samohranu majku. Razlog njihovog pohoda je upoznati aktivnosti zadarskog Caritasa, što mogu učiniti u nastavku suradnje između dva caritasa. "Svim tim mladima caritas Carpija omogućuje lijepo iskustvo godine dana rada na terenu s ljudima u potrebi, siromašnima, obiteljskim, psihološkim i socijalnim problemima. Za nas je to važno, jer su mladi budućnost društva i Crkve. To je za nas godina izgradnje, formacije u ljubavi prema osobama u potrebi" kaže Benedetta Rovatti dodavši da su neki od njih već bili u Hrvatskoj. Za boravka u Zadru spavali su u Studentskom domu, jeli u Pučkoj kuhinji, posjetili službe Caritasa, obiteljsko savjetovalište, Prenočište, osobe psihičkih oboljenja, pučku kuhinju u Benkovcu, Škabrnju želeći upoznati stradanja te su se i pomolili na masovnoj grobnici. Primili su ih zadarski nadbiskup Želimir Puljić i predstavnici Grada Zadra saznajući tako o suradnji Crkve i javnih vlasti.

"Prije svega, Caritas sluša probleme osoba i ima edukativnu ulogu u psihološkoj podršci. Poslije nastaju akcije pomoći, no najprije treba saslušati. To je dobra metoda. Lijepo je vidjeti kako različita područja žive istu ideju blizine ljudima u potrebi, biti Crkva među ljudima. Siromaštvo u Hrvatskoj nije samo posljedica rata, ima ga i u Italiji i u cijelom svijetu" rekla je Benedetta dodavši: "Ne znam i ne mogu zamisliti drugi način biti kršćaninom nego biti pomoć među ljudima. Vjerujem da sam kršćanka i da je moja služba potvrđena time što volim bližnje, pružam ljubav". Blerta Pelai je rekla: "Ne može se reći da se voli Boga ako se ne voli čovjeka kojeg se vidi. Stvara se radost primanja i davanja, pomažeš i primaš". Massimo Melegari smatra da je pravac kojim idu ispavan jer je približavanje siromasima siguran put do susreta s Gospodinom. Iznenaden je vitalnošću caritasa i brojnih projekata. To će bogatstvo ponijeti u Italiju gdje je, kažu, manja suradnja caritasa i lokalnih vlasti, a potrebna je da se ne rasprše energije i izvori. U Italiji su starije generacije volontera, između 60 i 70 godina te i oni imaju problem uključivanja mladih. "Ovi mladi su odabrali caritas, ali moramo tražiti i druge da se pridruže. Volontorijat znači i aktivnost uključivanja drugih i popularizaciju te aktivnosti među mladima" kaže Benedetta. Caritas Carpi sudjeluje i u razmjeni mladih Italije s Albanijom i Kosovom.

BLAGDAN SV. KASIJANA, ZAŠTITNIKA SUKOŠANA

„Vrijeme traži odvažne borce za Božje stvari. Na potezu su angažirani kršćani, zaljubljenici i propovjednici Kristovog križa; kršćani koji se nadaju, vjeruju i ljube“ poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u Sukošanu u petak 13. kolovoza predvodeći svečano misno slavlje na blagdan sv. Kasijana, zaštitnika Sukošana po kojem je to primorsko mjesto i dobilo ime. Sukošanska crkveno-pučka fešta jedna je od rijetkih svetkovina u Hrvatskoj koja proslavlja tog ranokršćanskog mučenika a Sukošanci ga od davnina štiju kao svog zaštitnika; od 1864. g. u župi se čuva srebrni relikvijar s česticom njegovog tijela. Kasijan je zagovornik dobre žetve i pomoćnik u teškim tjeskobama, a 1952. Pio XII. proglasio ga je zaštitnikom učitelja i stenografa. U propovijedi je mons. Puljić opisao život sv. Kasijana rođenog u sjevernoj Italiji gdje je kao učeni Rimljanin i istaknuti kršćanin u današnjem Tirolu propovijedao te postao biskup utemeljitelj biskupije Briksen. Iz Rima je biskup Kasijan oko 300. g. bio protjeran, a na putu za Tirol zaustavio se u gradu Imoli i počeo navješćivati Evanđelje. Svjestan da odrasli, caru odani pogani neće lako postati kršćani, potajno je okupljao djecu koje je učio čitati, pisati i govorio im o istinama kršćanstva. Posijao je Božju Riječ u mlade Imole. Zato ga je rimski prefekt dao uhititi i izvesti na glavni trg gdje je tražio da prinese žrtvu poganskim bogovima. Kasijan je to odbio pa je bačen u tamnicu. Po naredbi prefekta dovedena su djeca koju je poučavao, te su, nahuškana, biskupu Kasijanu strgali odjeću i boli ga željeznim pisaljka dok ne iskrvari. Izmučen i obliven krvlju sveti biskup Kasijan završio je zemaljski život 13. kolovoza 302. Njegovo tijelo nalazi se u Imoli gdje su ga vjernici pokopali, a kad je kršćanstvo dobilo slobodu puk Tirola ga štije kao svog glavnog zaštitnika. Nadbiskup Puljić je istaknuo da mučenici spadaju u početke organiziranog kršćanstva te su ugrađeni u temelje Crkve i hrvatskog prostora, osobito obalnog dijela od Kotora do Poreča. Nadbiskup je podsjetio da je i Ivan Pavao II. 1998. u Mariji Bistrici poimence naveo mučenike u našim krajevima od vremena Rimskog carstva, kao što su Venancije, Dujam, Anastazija, Kvirin, Euzebij, Polion, Mavro. „Svjedoci vjere su junaci koji su krvlju potvrdili vjernost Kristu. Mjesto gdje se mučeničko svjedočenje dogodilo i gdje su smješteni zemni ostaci mučenika zove se konfesija. To je prag, limen na kojem je mučenik ispovijedio vjeru i zakoračio u vječni život. Za kršćane je takvo mjesto uvijek bilo sveto, pa su ga posebno obilježavali i okupljali se na njemu. Posjet tim mjestima nazivali su pohod pragovima, pohod ad limina. Ta se terminologija zadržala još samo kod službenih pohoda koje biskupi obavljaju kad idu u Rim pohoditi grobove apostolskih prvaka, pragove mučenika“ rekao je mons. Puljić.

Nadbiskup je rekao da 80% svetaca i blaženika koje je proglasio Ivan Pavao II. nose aureolu mučenika. Budući da je 20. st. dalo brojne mučenike nacizma, komunizma i fašizma, taj je papa pozvao mjesne Crkve da ne zaborave spomen onih koji su trpjeli za vjeru potaknuvši na prikupljanje potrebne dokumentacije. „I Crkva u Hrvata je Crkva mučenika; od vremena osmanlijske tiranije, stradanja u Drugom svjetskom ratu i poraću, logori i grobišta od Dravograda i Maribora do Ogulina i Gospića, od Maceljskih šuma i Jazovke, od Golog Otoka, Križevaca i Bjelovara do Srijemske Mitrovice, Sarajeva, Foče, Zenice i Mostara. I u Domovinskom ratu, u obrani zemlje, identiteta, vjere i svog naroda, naši su očevi veliku pomoć nalazili u okrilju nebeskih zaštitnika. U tom vidu valja razumjeti i odluku hrvatskih biskupa da se svim znanim i neznanim mučenicima vjere od početaka kršćanstva u našem narodu postavi spomen izgradnjom crkve Hrvatskih mučenika na Udbini, a izgradnjom crkve u starogradiškom zatvoru vrati dug nevino osuđenim svećenicima koji su bili prisiljeni svojim rukama rušiti tu crkvu. Stara Gradiška je postala mjesto svećeničkog progona i stradanja. Tamo je samo 1955. g. bilo u uzništvu 211 svećenika“ rekao je mons. Puljić dodavši da će tu crkvu biskupi i svećenici graditi svojim osobnim darom kao trajan molitveni spomen njima u čast, kako bi općinstvo svetih progovorilo glasnije od tvoraca zla. Šezdeset godina nakon odredbe komunističkih vlasti da se sruši, župna crkva sv. Mihovila u Staroj Gradiški opet je obnovljena. Tamo će se okupiti hrvatski kler na svoje godišnje zborovanje, rekao je nadbiskup. Poželjevši da zborovanje sukošanskog puka pokaže spremnost svjedočenja za Kasijanove ideale, mons. Puljić je zaključio: „Zahvalni Bogu za očeve i majke koji su stoljećima bili postojani i vjerni svojim korijenima i povijesti u znaku križa, molimo sv. Kasijana koji je na vlastitoj koži osjetio dramu borbe dobra i zla da svojom ljubavlju i nebeskim zagovorom štiti Sukošan“.

SVETKOVINA VELIKE GOSPE U SVETIŠTU GOSPE MASLINSKE

Na svetkovinu Uznesenja BDM u nedjelju 15. kolovoza u istoimenoj župi u drevnom svetištu Gospe Maslinske na Belafuži u Zadru večernje koncelebrirano misno slavlje predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. O osobnosti Marije govorio je tragom navještaja iz Knjige Otkrivenja o Ženi odjevenoj suncem, koje vrednote živi suočena s ognjenim zmajem koji želi proždrijeti njeno dijete. Mariju je opisao atributima ženstvene nježnosti, blagosti, ljepote i dobrote, odanosti, radosne spremnosti i odlučnosti. Opasnost je sedmeroglavoj zvijeri, jezovitom Zmaju koji posjeduje sve osim ljubavi. „Na ženi nema sile ni zastrašujuće moći. Okrunjena zvijezdama, stojeći na mjesecu, spremna je roditi. I dok žena mirno i radosno želi ispuniti volju Božju i darovati novi život, Zmaj ne prestaje urlati, zavoditi i prijetiti. S posebnom željom proždrijeti dijete čim se rodi. To je potresni scenarij koji čovjeka plaši i nameće neizbježno pitanje: Što činiti u toj situaciji i kako se ponašati?“ rekao je mons. Puljić dodavši da ulomak iz Otkrivenja i odgovara na to pitanje: 'Žena pobježe u pustinju gdje joj Bog pripravi sklonište'. „Bog nas, kad se nađemo u stisci, mucu i problemima, čeka u pustinji, u tišini i šutnji. On govori kad čovjek zašuti, kad se povuče iz svagdanje buke i galame. No, ni u takvim trenucima napasnik ne miruje. Kad ne uspije strahom i prijetnjom, onda nudi i zavodi. Sjetimo se Isusovih kušnja i napasnikovih ponuda upravo u pustinji. Istom metodom pristupa i čovjeku današnjice. Govori mu, razuvjerava ga i šapuće: nije istina ono što u pismima piše; nemoj slušati i vjerovati ono što Crkva naučava. Ona je natražna institucija koja ne prihvaća znanstveni napredak i moderni život. Koliko je samo žena podleglo i bilo zavedeno glasom Napasnika koji ih je uvjeravao: Budeš li rodila to dijete, rodit ćeš jednog siromaha više; obitelj bi se mogla raspasti od neimaštine, pa ćeš dolaskom novog člana uništiti sebe i dijete. Blago ženi koja u takvim trenucima napastovanja nađe vremena poći u pustinju kako bi Bog progovorio njenom majčinskom srcu“ poručio je mons. Puljić dodavši da su u pustinji Jahvin glas čuli i Mojsije i Ilija. I Isus je u pustinji i šutnji nadvladao Napasnika. „To je poruka i nama. I nama valja u trenucima tjeskobe, napasti i životnih teškoća poći u pustinju kako bismo u tišini duše mogli čuti Boga koji nas čeka i govori: 'Ustani i pođi; ja

te šaljem. Ne boj se, ja sam s tobom!“ Nadbiskup je istaknuo da nam Isus na euharistiji poručuje: „Čovječe, kad začuješ zavodnički šapat ili urlike zmaja, nemoj se preplašiti i vikati. Pođi u pustinju, u tišinu Božjeg doma gdje te Bog čeka kako bi progovorio tvojoj duši. Otvori svoje uši i oči da bi čuo i osjetio kome te Bog upućuje i šalje kako bi zajedno nosili teret života, zajedno podnosili svagdanje kušnje te zajedno služenjem slavili Boga. Samo kad smo zajedno mi smo zajednica, Crkva, dom i hram Božji kojeg ni vrata Pakla ne mogu nadvladati. A čovjek kad vjeruje, nije nikad sâm. U tome je snaga Crkve, kao zajednice Kristovih učenika“ poručio je nadbiskup istaknuvši da se zmaj ničeg se toliko ne boji, koliko udružene braće i sestara u vjeri koji zajedno mole, jedinstvene Crkve u kojoj je Krist nazočan: „Tamo gdje je Krist nazočan zmaj ne može slaviti; njemu mjesta nema“ rekao je mons. Puljić.

Strah čovjeka pred 'moćnim' zmajem je razumljiv te je nadbiskup rekao da je ta opaka neman pokazala rušilačke namjere i u 20. st. po zloglasnim ideologijama nacizma, fašizma i komunizma. U zahvalnosti Gospi što smo toliko puta osjetili njenu blizinu i zaštitu, mons. Puljić je istaknuo da su se Marijinom pomoću dogodila čudesa neshvatljiva ljudskom logikom. „Kako rastumačiti čudo slobodne i neovisne države koju nije htjela ni Europa, ni Amerika, ni Ujedinjeni narodi? Kako rastumačiti čudo obrane naših ognjišta usprkos užasnog razaranja i strategije spaljene zemlje? Premda su stotine tisuća ljudi bili prognani, nitko nije umro od gladi ili ostao bez krova nad glavom. Dogodilo se čudo solidarnosti naših ljudi, posebice iz inozemstva. Stizali su brodovi s hranom i drugim potrebnim stvarima za ugroženo pučanstvo. To nikako ne možemo zaboraviti“ rekao je nadbiskup preporučivši Gospinoj zaštiti sve koji su pomogli i zahvalivši svima koji su stavili svoje potencijale na uslugu potrebnima. „Sve povijesne krize, kušnje, Zmajeve prijetnje i zastrašivanja uspjeli smo prebroditi jer smo prebiralali zrnca krunice. Molili smo i hodočastili u Gospina svetišta. Nosili i častili njezine medalje, slike i škapulare, njoj u čast činili zavjete, zidali crkve i oltare. I po tomu bili prepoznatljivi ovdje i diljem Europe i svijeta“ poručio je nadbiskup istaknuvši da je Marijino uznesenje na nebo potvrda vjernicima da se ne trebaju bojati zmajevih zastrašivanja. U mnogim povijesnim situacijama smo osjetili Marijinu pomoć, kao kod turskih osvajanja u 15. i 16. st.: obrana Boke Kotorske, Korčule, Grobničkog polja, Senja, Perasta, Šibenika, Sinja, Petrovaradina. Marija je pomagala narodu i u vrijeme kuge, kolere, raznih bolesti, u vrijeme gladi, potresa, oluje i brodoloma. „Ona uvijek vrši ulogu pomoćnice kršćana, jer je stoljećima bila utočište, utjeha, pomoć i obrana. Stoga čovjek, kad se nađe u bilo kakvim nevoljama, rado odlazi u pustinju, u sabranost i šutnju Gospinih svetišta. Tamo je, slušajući pažljivo Božja nadahnuća, kadar s Marijom pjevati: Veliča duša moja Gospodina!“ rekao je nadbiskup Puljić istaknuvši da je Marija duša i srce Crkve. Ona moli s Crkvom i za potrebe Crkve. Moli svjetlo apostolskim nasljednicima, snagu onima koji trpe, postojanost onima koji u vjeri kolebaju, hrabrost i ustrajnost svećenicima. „S Gospom je povezana naša prošlost i sadašnjost. Molimo je da rasprši zablude i poganska načela koja nas zapljuskuju. Nju, koja je osjetila opasnost apokaliptičke nemani, molimo neka nam pomogne dostojno živjeti pradjedovski zavjet vjernosti Katoličkoj Crkvi. Neka učini da se sveti znakovi i simboli s molitvom usele u naše domove“ poručio je nadbiskup Puljić. Predvodio je i svečano jutarnje misno slavlje s procesijom s Gospinim kipom u Škabrnji, župi posvećenoj Mariji na nebo uznesenoj.

SVETKOVINA VELIKE GOSPE U PAGU

Svetkovina Velike Gospe svečano je proslavljena u Pagu čije su svetište Gospe od Staroga grada pohodili brojni hodočasnici pješice s cijelog otoka, a mnogi su i bdjeli u svetištu uoči svetkovine. Procesiju s Gospinim kipom iz starogradske svetište do župne crkve Uznesenja BDM u Pagu, potom i svečano misno slavlje, predvodio je pomoćni zagrebački biskup Mijo Gorski. Zahvalio je zadarskom nadbiskupu Želimiru Puljiću na pozivu da predvodi misna slavlja na Pagu i Velikom Rujnu na Velebitu gdje se tradicionalno na blagdan Velike Gospe okupljaju brojni vjernici, među kojima mnogi turisti. Mons. Gorski

je pozvao vjernike da budu ponosni što su katolici, kao i na svoju obitelj iako su njeni članovi nekad teret i dosada. „Budimo ponosni na svoje ljude, iako su puni slabosti i mana, ali naši su; na svoju Crkvu, iako je slaba i ranjena u svećenicima i biskupima. Ali to je naša Crkva. Budimo ponosni na svoju domovinu Hrvatsku iako je siromašna i malena. Ali naša je. Nemamo drugo vrijeme ni priliku, druge ljude i zemlju, nego ove gdje jesmo. Tu nas Bog poziva da učinimo što smo dužni, kao vjernici i građani. I ne posustajmo! To je naš odgovor zlu, pritiscima izvana koji nas frustriraju i grijesima koji su plod naše volje, nisu vidljivi ali razaraju srce i savjest“ rekao je mons. Gorski pozivajući na izgradnju katoličkog, narodnog i obiteljskog ponosa. „Ne možemo se suprostaviti silom, ali poput Marije možemo se suprostaviti vjerom. Zato nam Crkva stavlja za uzor Mariju na nebo uznesenu. Iza nje nisu stajale vojske, ekonomska sila i moćna politika. Siromašna djevojka u vrtlogu svijeta stajala je sama s jedinom snagom - snagom vjere koju je u sebi nosila. I znala je da ono što joj se događa nije dio sudbine ili nekog slučaja, da nije prepuštena nečemu neznanome, nego da Bog vodi njen život i u Providnosti usmjeruje njene korake. Zato je s vjerom prihvaćala život kakav joj dolazi, pa i kad nije bio lagan“ rekao je mons. Gorski.

Marija je prihvaćala život s vjerom da Bog koji vodi zna što čini i nikad svoje ne ostavlja bez zaštite. Bog onima koji ga ljube sve okreće na dobro. „S tom je vjerom pohodila i rođakinju Elizabetu - susret dviju majki izvana, a iznutra susret Boga i čovjeka, Isusa i Ivana Krstitelja. Kad nosimo drugome Boga, kad drugome pristupamo s vjerom, donosi mu se radost i mir, kao što je Elizabeti zaigralo čedo u utrobi. To je naš poziv i poslanje“ rekao je mons. Gorski. Pozvao je vjernike da prolazeći svijetom i susrećući ljude, poput Marije, svojim životom, rječju i djelovanjem drugima donose Boga, radost i mir. „To je naše poslanje i u hrvatskom društvu. Mnogi bi htjeli ukloniti znakovi kršćanstva, da vjera bude privatna i nema mjesta u javnosti. Vjera je privatna kad je naš osobni izbor i pristanak. Sve drugo je javno ispovijedanje vjere. Ne može biti tajno, jer inače nije

ispovijedanje! Kako svjedočenje može biti tajno, ako nitko za njega ne zna?“ upitao je mons. Gorski dodavši da nas Isus poziva da budemo svjedoci. I procesija je javno svjedočenje vjere i ispovijedanje, ali njena je vrijednost ako iza te lijepe tradicije i vanjskog sjaja stoji razlog zbog čega je počela - a to je vjera.

„Pozvani smo Kristovom vjerom prožeti cijelo društvo, kulturu, ekonomiju, politiku, rodbinske i prijateljske veze. To je naš zadatak! Nemojmo se ustručavati to činiti! Na taj način ostajemo vjerni Kristu i možemo očekivati da će ono što nosimo u srcu sutra nositi naša pokoljenja“ poručio je mons. Gorski istaknuvši da problem društva nisu slaba ekonomija, neuvjerljiva politika, načela suprotna Evandjelju koja se nameću u ime nekolicine. „To su samo posljedice. Stalno se bavimo posljedicama. Glavni uzrok je nedostatak vjere, naša nevjera. Odatle sve proizlazi - iz nevjere Bogu i nevjere bratu čovjeku. Ne vjerujemo sebi ni jedni drugima. Marija nas kao uzor vjere poziva da ponovno pronađemo vjeru u Boga i povjerenje u čovjeka, te izgradimo društvo u kojem će se svatko osjećati prihvaćen, zaštićen i voljen. Je li to želja svakog građanina ove zemlje i člana Crkve?“ poručio je mons. Gorski istaknuvši da nismo sami na tom putu. Naš je narod oduvijek znao da se može obratiti majci i zaštitnici Mariji. Uvijek je pomagala, zato nisu opustjela njena svetišta niti je zamro zvuk hodočasničkih koraka. „Marija nas privlači i usmjeruje prema vječnoj domovini. Dužni smo ulagati u domovinu, da bude blagoslovljena. Ali ne zaboravimo, naša je vječna domovina na nebesima, gdje su Marija, sveti i svi vjerom otkupljeni. Onamo i mi, pomognuti Marijinim zagovorom, hodimo u vjeri“ zaključio je pomoćni zagrebački biskup Mijo Gorski.

VELIKA GOSPA U VELOM IŽU - GLAGOLJAŠKA BAŠTINA ZA EUROPSKI TV MAGAZIN ALPE DUNAV JADRAN

Na svetkovinu Uznesenja Marijina - Veliku Gospu, 15. kolovoza 2010., snimateljska ekipa Hrvatske radio-televizije snimala je glagoljašku misu i procesiju s Gospinim kipom u Velom Ižu, kao poseban prilog za međunarodni magazin «Alpe – Dunav – Jadran» koji se prikazuje u devet europskih zemalja. Jedinstveno staroslavensko glagoljaško bogoslužje i pjevanje koje se očuvalo u Velom Ižu, autohtoni glagoljaški napjevi kao i živopisna procesija s dvjesto godina starim Gospinim kipom uz obalu veloiškog porta te starinske iške nošnje svake godine skupa tvore poseban vjerski, kulturološki, povijesni i folkloristički fenomen uklopljen u turističku razglednicu prelijepe veloiške uvale ispunjene brodovima i jedrilicama na kojima se viju zastave mnogih europskih zemalja. Uz svečanu zvonjavu zvona i zvuke starih Gospinih litanija koje su se svojim melodičnim otočkim napjevom razlijevale obalom, kip Gospe od «Luzarija» (Ružarija), nošen od veloiških momaka i djevojaka u starinskim iškim nošnjama, u pratnji svjetlećih ferala i crkvenih barjaka, pronesen je uz obalu praćen mnoštvom domaćeg i stranog svijeta. Procesiji je predhodila svečana glagoljaška misa koju su domaći pjevači otpjevali na staroslavenskom jeziku, tj. «glagolski» kako je to oduvijek bio običaj uz našu obalu i na našim otocima kroz povijest. U Velom Ižu se očuvalo pjevanje «na glagolicu» i može se čuti više puta na godinu. Napjevi su autohtoni, iški, i obuju folklornim elementima ovoga kraja a izvode se «u dva kora» gdje se izmjenjuje muški kor pjevača te žene i ostali puk. Posebna zanimljivost je pjevano Vjerovanje («Viruju») koje se danas rijetko gdje još pjeva kao i drugi osobito stari napjevi kao himan «Zdravo zvizdo mora».

Glagoljica, glagoljaško bogoslužje i pjevanje jest osobita i autohtona sastavnica hrvatskog kulturnog identiteta a njezina posebnost na europskoj kulturnoj razini leži u činjenici da su jedino Hrvati uz Jadransku obalu stoljećima imali jedinstvenu povlasticu vršiti rimski

obred ne na latinskom već na staroslavenskom jeziku. Dok su drugi narodi u Europi dobili prijevod rimskog bogoslužja na svom jeziku tek nakon II. Vatikanskog koncila 1964. godine, na našoj se obali bogoslužje glagoljalo, dakle odvijalo se na razumljivom jeziku, što je dalo poticaj slobodnom razvoju i autohtonog oblika crkvenog pjevanja koje obiluje folklornim izričajem. Tako je gotovo svako mjesto razvilo svoju vlastitu tradiciju glagoljaškog pjevanja. U Velom Ižu se glagolja već više od osam stoljeća, u mjestu je bilo preko 120 svećenika glagoljaša, i danas su očuvano brojni spomenici pisane glagoljice bilo u knjigama, bilo u kamenu.

Osobitost slavlja Velike Gospe u Velom Ižu je i procesija s Gospinim kipom uz obalu. Gospin je kip vrijedan rad jedne od najpoznatijih europskih radionica kipova u Val di Gardeni (Tirol) koji je dobavljen u 19. st. Prigodom ove procesije kip se okiti zlatnim zavjetnim darovima (prstenje, lančići, broševi, naušnice, medalje) koje su generacije veloiških pomoraca, težaka i ribara kao i njihovih žena darivali Gospinom kipu kao zavjetni dar. Među tim zavjetnim darovima nalaze se i ratne medalje iz velikih europskih ratova 19. st. Tako je gotovo čitava povijest ovog mjesta i brojnih njegovih naraštaja, kao i njihovih životnih sudbina predstavljena na kipu Bogorodice Marije koji svojom ljepotom plijeni pažnju ne samo domaćih mještana već i brojnih stranih gostiju koji ljetuju u Velom Ižu. Gospin kip okite djevojke, a u procesiji je nose mladići u starim iškim nošnjama. Veloiška crkva sv. Petra i Pavla, sa svojih pet baroknih mramornih oltara, grobovima sa klesanim reljefima, vrijednim oltarnim slikama, umjetničkim liturgijskim ruhom i posuđem osobito je vrijedan spomenik kulture. Njezina obnova traje već deset godina a posebnu poteškoću predstavlja salinizacija, budući da joj temelji gotovo leže u samom moru.

U svojoj propovijedi, župnik don Krešo Ćirak, usporedio je nazive «veli» u nazivu mjesta «Veli Iž» i blagdane «Vela Gospe» te govorio o povezanosti vjere i kulture, kao i čovjekovoj veličini koja uvijek leži prvenstveno u vrijednosti istine, moralnog života i zajedništva među ljudima, a ona se upravo nalaze izrečena u pjesmi koju je izrekla Bogorodica Marija u svom hvalospjevu «Veliča».

Glagoljaško pjevanje i živopisna procesija s Gospinim kipom u Velom Ižu bit će prikazani u poznatom magazinu «Alpe Dunav Jadran» u rujnu mjesecu kao kulturno-povijesni, vjerski pa i turistički prilog široj europskoj javnosti.

POHOD ZADARSKOG NADBISKUPA ŽUPAMA DUGOG OTOKA

„Bilo je lijepo, ugodno, naporno i radosno“ rekao je zadarski nadbiskup Želimir Puljić o svom pohodu župa Dugog otoka u srijedu 25. kolovoza, izražavajući zadovoljstvo što je upoznao ljude u dijelu nadbiskupije koji žive u specifičnim okolnostima na otoku a čuvaju tradiciju i vjeru svojih otaca i poštuju Crkvu. U svakoj župnoj crkvi gdje ga je puk dočekaio pjesmom pomolio se i za pokojne otočane čija se groblja nalaze oko župne crkve. „Ne možeš hodati otokom a ne osjetiti da su Crkva i pobožni ljudi tu stoljećima nazočni. Sve što imamo zahvaljujemo njihovoj vjernosti Bogu“ rekao je mons. Puljić. Dojmila ga se klasična arhitektura crkava koje datiraju iz 9. st. i pokazuju da su ljudi s poštovanjem gradili Božje hramove, s ljubavlju uređivali sakralni prostor. Zadivljuje da se i danas, iako se radi o svega desetak prisutnih na misi, u ulazu crkve nalaze liste rasporeda s imenima ljudi zaduženih za uređenje i čišćenje crkve, a ako je netko prema predviđenom planu u nemogućnosti, dužan je naći zamjenu. Žalosno je vidjeti velike školske zgrade koje su nekad pohodile stotine učenika, a sad su derutne i nijemi svjedok nekadašnje napućenosti otoka. Nadbiskupa je oduševila prirodna ljepota otoka brojnih uvala i velikih uzvisina odakle se pruža pogled na arhipelag u okruženju, a horizont seže sve do hrvatskog juga i Italije. Na Dugom otoku, dužine 50 km, nalazi se 11 mjesta, od čega je devet župa. Sveukupno ih nastanjuje oko 1500 stanovnika, od čega ih je najviše u Salima, njih 650. Stanovništvo je uglavnom starije dobi, a na cijelom otoku ne živi niti stotinu djece. U južnom dijelu otoka, iz župa Luka, Žman, Zaglav i Sali, osnovnu saljsku školu

pohađa oko 80 učenika. U sjevernom dijelu otoka iz preostalih mjesta, OŠ u Božavi pohađa svega troje učenika: Antonio Dunatov i Ivan Margetić iz Božave i Ivana Škvorčević koja s obitelji živi u kući veloratskog svjetionika. Mons. Puljić je s osobitom radošću pozdravio dvoje božavskih dječaka ministranata koji su nadbiskupa dočekali s Božavljanima koji su ga pozdravili drevnom pjesmom, a pjeva se samo u prigodama kad ih posjeti nadbiskup. Mons. Puljić je posjetio i crkvu Rođenja BDM, svetište Majke Božje na brdu Dubovica; pripada župi Dragove koju nastanjuje svega 30 ljudi.

„Polovicom Dugog otoka“ upravlja domaći sin, rodom iz Božave, don Anđelo Zorić; 29 godina vodi župe Veli Rat, Soline, Božava, Dragove i Zverinac. „Što sam stariji, župa je sve više, a naroda sve manje. Od tri župe došao sam na pet. Najteže je gledati umiranje svog naroda“ kaže don Anđelo, radostan zbog nadbiskupova pohoda koji je pohodio otok u njegovoj pratnji, uz saljskog župnika Filipa Kucelina, biskupskog vikara za kulturu mons. Pavla Kere, saljskog sina don Zdenka Milića te tajnika don Darija Tičića koji je bio župnik na Dugom otoku. Nadbiskupa je sa svojim župama upoznao i fra Jakov Božo Teklić, župnik Savra i Brbinja. U Luci je mons. Puljić susreo i grupu austrijskih gostiju koji ljetuju u župnoj kući, a među njima je i Oskar Obermeier, stalni đakon koji je došao s ministrantima. Susreo je i Franca Novaka, župnika Sv. Križa Podbočje iz slovenske biskupije Novo Mesto koji ljetuje u Luci sa 50 starijih župljana, uglavnom samaca i udovaca, a župnik Novak ih okupi u zajedništvo duhovnog odmora u Luci. U župnoj kući u Luci ljetne dane godinama provode i mladići iz komune papa Ivan XXIII. U Luci se mons. Puljić pomolio na grobu don Eugena Šutrina, svećenika rodom iz Luke kojeg su 1945. g. ubili komunisti nakon svega nekoliko dana njegova župnikovanja u Privlaci.

Mons. Puljić se pomolio i na spomen mjestu za duše ubijenih Veloraćana u zaselku Polje koje su 1943. g. ubili fašisti i četnici, a u Veruniću pokraj crkve Gospe Karmelske pohodio je grobnicu koju je dao izraditi zadarski nadbiskup Mate Garković u kojoj su pokopani članovi njegove obitelji. Osim domaćeg puka koji je nadbiskupa svugdje dočekao pjesmom i uz 'luncijanje', svečanu zvonjavu crkvenih zvona, mons. Puljić je susreo i brojne Hrvate iz izvandomovinstva koji žive u Americi, Australiji i drugdje, a ljeto provode u rodnim mjestima na Dugom otoku. Nadbiskup je podsjetio da je godinama i službeno bio zadužen za praćenje života hrvatske inozemne pastve kao ravnatelj tog tijela HBK i BK BiH. Želja je mons. Puljića da uvijek budu povezani sa svojom rodnom grudom; domaćem stanovništvu je čestitao i ohrabrio ih da nastave vjeru svojih predaka koji su, usprkos teških uvjeta nekadašnje otočne izoliranosti, a sad u okolnostima bolje povezanosti s kopnom, sačuvali katolički i hrvatski identitet.

BLAGOSLOV POPRSJA TROJICE UZORNIH PASTIRA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić blagoslovio je u srijedu 25. kolovoza u župi sv. Ante Padovanskog u Velom Ratu na Dugom otoku brončana poprsja trojice uzornih pastira: to su zadarski nadbiskupi Mate Garković i njegov nasljednik Marijan Oblak te veloratski župnik Josip Marčelić - imali su važne uloge nakon Drugog svjetskog rata u zadarskoj nadbiskupiji. Podizanje poprsja Garkoviću bila je želja mons. Oblaka 2008. g. – o 40. godišnjici Garkovićeve smrti a u godini svoje 50. obljetnice biskupstva. Nakon Oblakove smrti Veloraćani su ostvarili njegovu želju - no podigli su poprsja još dvojici pastira kao trajni znak sjećanja za sve što su učinili za hrvatski narod – svjedočili su bogoljublje, čovjekoljublje i domoljublje, istaknuto je na svečanosti. Nadbiskup Puljić je zahvalio župljanima jer su prepoznali vrijednost svojih sinova; župa Veli Rat, rodbina i prijatelji Marijana Oblaka financirali su poprsja lijevana na Hvaru i u Zagrebu koja je izradio

eminentni hrvatski kipar Kažimir Hraste. Nalaze se na mramornim postoljima ispred župne crkve, a na podignutom pločniku na rubnom dijelu trgu ispred župne crkve podarili su novu vizuru spomen mjesta. „Hrvatski narod, na žalost, ne zna otkrivati i poštivati svoje velikane. Vi ste iznimka“ čestitao je nadbiskup Velarćanima, kako se nazivaju, u zahvalnosti za sinove hrvatskog naroda i Crkve koji su nas zadužili. U ime župljana tog malog ribarskog težačkog mjesta, prisutnima se obratio Damir Čaleta, poželjevši da puk prepozna veličine svojih sumještana. Imali su potrebu Svevišnjem iskazati ljubav i svojim crkvenim pastirima materijalnim znakom zahvale, a čine to i duhovno. U ime te ljubavi naši pradjedovi su htjeli resiti svoje crkve, rekao je Čaleta, dodavši da su trojica pastira veloratski kraj učinili još ljepšim i skladnijim. Mons. Puljić je blagoslovio i dragocjenu oltarnu sliku Gospe od Ružarija u župnoj crkvi u vrijednosti od 45,000 kn. O njejoj restauraciji govorio je mons. Pavao Kero, biskupski vikar za kulturu. Obnova je financirana kao što se to čini s obnovom svih umjetnina zadarske nadbiskupije – prihodima od prodaje ulaznica Stalne izložbe crkvene umjetnosti u Zadru.

„Rijetko koje mjesto se može podičiti time da ima dva nadbiskupa, i to u 50 godina jedan za drugim. Imali su ključnu ulogu u Velom ratu i bili su naši pastiri u najtežim trenucima za domovinu“ rekao je dr. Ante Uglešić, nećak mons. Marijana Oblaka koji je o životu trojice pastira svjedočio osobno ih poznavajući. Mate Garković, rođen 1882. g., skromni svećenik glagoljaš, bio je župnik Preka, obnovitelj zadarske Visoko teološke škole i sjemeništa gdje se školovao pomladak zadarske i drugih biskupija u Hrvatskoj i BiH. Komunisti ga nakon Drugog svjetskog rata nevinog osuđuju zbog tzv. staleškog udruženja svećenika i navodnog neplaćnja poreza za novac poslan crkvama zadarske nadbiskupije za njihovo održavanje. Don Josip Marčević je rođen 1912. g. u Preku. U Velom ratu je bio župnik u Drugom svjetskom ratu i nakon hrvatskog proljeća. „Njemu moramo zahvaliti što smo tu, živi“ kažu danas Veloraćani. On je ponudio svoj život klečeći na kamenu pred talijanskim fašistima, srpskim i crnogorskim četnicima koji su htjeli strijeljati Veloraćane, izmolivši da ih se pusti. Za odmazdu neprijatelj je 15. svibnja 1943. g. u susjednom zaselku Polje strijeljao 14 mještana, što je tragičan dan u životu župe. Okupatori su se ponovno vratili 17. svibnja 1943. g. kad su odveli Veloraćane u

koncentracijski logor na Molatu. No nisu ubijeni u molatskom logoru, a to zahvaljuju zavjetu u svojoj crkvi kojeg su taj dan učinili; zato do danas 17. svibnja slave kao svoj zavjetni dan u zahvalnosti Gospi za sačuvane živote. Mons. Oblaka Velarćani su zvali don Mario, a mons. Garković sinko.

Župna crkva Veli Rat

On je pomogao Oblaku u svećeništvu i kad ovaj nije primljen u šibensku klasičnu gimnaziju. Od 1958. g. Oblak je Garkovićev pomoćni biskup, a nakon njegove smrti, od 1969. g., rezidencijalni nadbiskup. Oblak je zaslužan za gradnju desetaka crkava i pastoralnih centara. Obnovio je samostan benediktinki crkve sv. Marije i utemeljio Stalnu izložbu crkvene umjetnosti u Zadru. U svijetu je poznat po zbirci Biblija koju čini više od 1000 primjeraka Biblija na stotine jezika. Nije bio kolekcionar, nego je kao ljubitelj Božje riječi za svoju nadbiskupiju želio prikupiti Bibliju na svim jezicima. „Oba naša nadbiskupa ostala su trajno vezana uz naše mjesto. Svraćali su u njega koliko god su mogli, osobito ljeti. Ali ne samo to - nego su voljeli crkvu u kojoj su kršteni, zaređeni; doprinosili su Crkvi, mjestu i hrvatskom narodu koliko god su mogli“ zaključio je dr. Ante Uglešić. Uz domaći puk, svečanosti blagoslova su nazočile i nećakinje mons. Garkovića te Olga Uglešić i Anita, sestre mons. Oblaka, s rodbinom i prijateljima crkvenih pastira.

Cijeli je dan mons. Puljić bio u pratnji saljskog župnika Filipa Kucelina i tajnika don Darija Tičića obilazio župe Dugog otoka: Luku, Savar, Brbinj, Verunić, Soline, Božavu i Dragove. Posjetio je i Velu stražu, najviši vrh Dugog otoka gdje je postaja Hrvatske ratne mornarice koja nadzire hrvatske teritorijalne vode i ZERP, blagoslovivši hrvatske mornare u njihovoj službi čuvanja domovine.

Pred spomenikom u zaseoku Polje, Veli Rat

750 GODINA PRVOG SPOMENA ŽUPNE CRKVE I MJESTA ŽMAN

Trodnevna proslava 750 godina prvog pisanog spomena mjesta i župne crkve Žman na Dugom otoku zaključena je u nedjelju 29. kolovoza svečanim misnim slavljem u župnoj crkvi sv. Ivana Glavosijeka koje je predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić, potom i procesiju s kipom sv. Ivana kroz mjesto. Jubilej se spominje 11. lipnja 1260. g. kad je papa Aleksandar IV., pišući potvrdu samostanu sv. Nikole u Zadru o onome što posjeduje, spomenuo posjede u Žmanu, njegovu župnu crkvu, polja i vinograde. Usikovanje, kako Žmanci nazivaju blagdan svog zaštitnika Ivana Glavosijeka, proslavljeno je žmanskim glagoljaškom misom na staroslavenskom. Žman je podario čak 114 svećenika glagoljaša. U misi je suslavio i poznati hrvatski glagoljaš o. Izak Špralja, dugootočki sin iz susjedne župe Zaglav, te Žmanac rodom, župnik Zaglava o. Šime Antonina. U Zaglavu se nalazi samostan sv. Mihovila, franjevac trećoredaca glagoljaša. U ime župljana, nadbiskupa je pozdravio Boris Bukulin, istaknuvši da je to prvi put da zadarski nadbiskup slavi sa žmanskim župnom zajednicom njihova zaštitnika na blagdan Ivana Glavosijeka.

S kršćanskog gledišta, godišnjice nisu nostalgični vapaj za onim što je bilo, niti labuđi pjev nečemu što odlazi. One su izvrsna prigoda zaustaviti se i upitati odakle dolazimo, gdje se nalazimo i kamo nam je ići i stići, rekao je mons. Puljić.

Takvi povijesni spomendani govore o našem ishodištu, povijesnom hodu, ukorijenjenosti u konkretnom prostoru i vremenu. „U trenutku kad se izgubi povijesno pamćenje i sjećanje, preostaje banalna svakodnevica“ upozorio je nadbiskup podsjetivši na riječi Ivana Pavla II. – Ne zaboravljajte prošlost, jer čovjek bez pamćenja i prošlosti riskira ostati i bez budućnosti. „Pamćenje je sastavni dio kršćanskog i narodnog identiteta i vrlo je bitno za zajednicu i zajedništvo. Zato je i Bog od Mojsija tražio da u srcu čuva ono što je vlastitim očima vidio“ istaknuo je mons. Puljić, citirajući jednog engleskog spisatelja da je za uništenje neke zajednice dovoljno razoriti njenu prošlost. Nadbiskup je podsjetio na pobožne i hrabre očeve i majke koji su u Žmanu liturgijom i narodnom pjesmom prenosili mladima primljeno od predaka. Tako su postali čuvari kolektivnog pamćenja, privilegirani tumači zajedničkih vrednota i ideala na kojima se učvršćuje život zajednice. „Njima, koji su utkali sebe u ovo mjesto služeći Bogu i narodu, misom želimo reći 'hvala' za sve što su učinili, za svjedočanstvo vjere i ljubavi, usprkos teškoća prošlog vremena“ rekao je mons. Puljić. Ohrabrio je vjernike da poput Ivana Krstitelja ostanu do kraja vjerni jasnim načelima morala i savjesti. Ivan pred moćnicima nije klecao niti podrhtavao. Brojni su Ivani stradali diljem Lijepe Naše; nepokolebljivi pred zastrašivanjem nisu se htjeli odreći vjere i hrvatskih korijena. Od rimskih careva do boljševičkih komesara udaralo se po hijerarhiji Crkve, no ona je vjesnica nadzemaljske istine i ne nasjeda na zavodljive udice lažnih obećanja, rekao je nadbiskup. Zahvaljujući takvima vjera je kod nas još živa. Obljetnice su prigoda podsjetiti i na arhive u kojima su ispisani prepoznatljivi podaci a otkrivaju vrednote po kojima nas drugi prepoznaju. Trobrodna župna crkva u Žmanu spominje se u 13. st. U Žmanu je sačuvano 16 kodeksa i 16 starih tiskanih glagoljskih misala i brevijara. Monasi benediktinci su izgradili župnu crkvu i prije 1626. g. Na zidovima glavne lađe nalaze se pale Isusa, BDM, sv. Franje Asiškog i sv. Antuna Padovanskog, a na glavnoj oltarnoj pali je Bogorodica s Djetetom, sv. Nikola i sv. Sebastijan. U crkvi je sačuvano i gotičko procesijsko raspelo iz 14. st. a groblje oko crkve, rekao je zadarski nadbiskup, povezuje nas s onima koji su tu živjeli, ribarili, obrađivali polja, gradili kuće i crkve i ostavili živu uspomenu o sebi, vjeri i kulturi

kojoj su pripadali. Žman se prvi put spominje 1260. g. pod nazivom Mežano, Misan ili Amizan. Arheološki nalazi iz pretpovijesnog i rimskog doba pokazuju da je tu uvijek bilo naselje, a u srednjem vijeku je dio zadarskog otočnog distrikta.

Proslava je počela u četvrtak 26. kolovoza kad je u Žmanu prikazan dokumentarni film o mjestu, ljudima i žmanskim običajima, a priredili su ga Narodna knjižnica i čitaonica Sali i župni ured u Žmanu. U petak je ispred crkve Sv. Ivana Glavosjeka u Žmanu koncert za klavirom izveo Vedran Milić, rodom iz obližnjih Sali. U subotu 28. kolovoza u žmanskom portu održana je smotra dugotočke pjesme i plesa "Dugi otok u Žmanu", kad su se predstavili zborovi i KUD-ovi iz mjesta na Dugom otoku. U toj je svečanosti sudjelovao i mons. Puljić. Čestitao je svima na vjernosti Crkvi i tradiciji potaknuvši na razmišljanje pitanjem: Kuda bismo bili otplovili da su se naši pređi klanjali svima koji su bili uplovili u naše more i doselili na naše škoje.

BLAGDAN ROĐENJA SV. IVANA KRSTITELJA U ZADRU

Na svečanoj proslavi blagdana Rođenja Ivana Krstitelja u četvrtak 24. lipnja u župi sv. Ivana Krstitelja na Relji u Zadru misno slavlje u župnoj crkvi predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Ujedno je krstio Miju Stošiju, peto dijete u obitelji Zrinke i Vedrana Frakina. Župnik fra Branko Lovrić izrazio je veliku radost zbog novog člana zajednice koju će se redovito viđati na misnim slavljinama jer su supružnici Frakin uzorni kršćanski roditelji, angažirani vjernici i s djecom redoviti sudionici župnih slavlja.

"Sv. Ivan nije bio trstika koju vjetar okreće kako hoće. On je ostao hrast kojem ni najjača oluja nije mogla nauditi, vjeran Božjim načelima do kraja. Nije popustio ni pred Herodom i njegovom priležnicom. Granit značaj i karakter. Zato je Isusu bio drag, pa ga je obasuo pohvalama. Isus je pohvalio i Natanaela zbog iskrenosti, grešnicu zbog

iskazane pažnje, Kananku i stotnika zbog ustrajne molitve, Petra zbog ispovijedanja vjere. Ali, Ivana je posebice pohvalio i rekao kako se takav od žene rodio nije. Ivan je to zaslužio propovijedanjem, pokorom i dosljednošću" istaknuo je mons. Puljić. Za sv. Ivana pišu da je bio navjestitelj Božje srdžbe i njegove pravde. Govorio je raznim staležima i za svakog imao posebnu poruku. "Ni pred kim nije imao straha. Koljena mu nisu klecala niti glas podrhtavao. Nije štedio na izrazima. Asketskog izgleda bio je vrlo zahtjevan u nastupima. Najčešće riječi u njegovim propovijedima su: sjekira, oganj, vatra, sječa, pravda, srdžba, čišćenje, krštenje, kajanje, ispovijedanje grijeha" rekao je nadbiskup istaknuvši da ga je kao uvjerljivog propovjednika volio slušati i Herod koji ga je dao pogubiti. "Ivan je bio sin pustinje, čovjek čista zraka i širokih pogleda. Sebe je disciplinirao. Pokušao je disciplinirati farizeje i saduceje kojima je govorio 'leglo gujinje'. Vojnike je pozivao da ne čine nasilje a carinicima dovikivao da ne utjeruju više nego je određeno" rekao je nadbiskup naglasivši da ga je u zatvor dovela hrabrost. Zbog svoje sudbine bio je drag i blizak i našem čovjeku.

"Koliki su 'naši' Ivani stradali širom Lijepe naše samo zato jer nisu htjeli pogaziti vjeru, zanjekati korijene i odreći se kršćanskih načela. Ivan im je u tome bio nadahnuće i zaštitnik. Nije bilo lako odhrvati se silnim zavodnjima i zastrašivanjima do naših dana. Bilo je, nažalost, i onih koji su nasjeli zavodljivim udicama njihovih obećanja. Bogu hvala što je bilo puno onih koji su ostali uzgor, nepokolebivi i neustrašivi kad se radilo o vjernosti i idealima života. Zahvaljujući upravo takvima vjera i danas živi" poručio je mons. Puljić upitavši gdje bismo bili da nije bilo hrabrih i svjesnih ljudi u našoj prošlosti. Kod nas je Crkva stoljećima bila na teškim ispitima. "Morala je voditi bitku za goli život i opstanak s moćnicima ovog svijeta koji su je htjeli učiniti svojom sluškinjom, od rimskih careva do boljševičkih komesara. Udaralo se po njejoj strukturi, osobito hijerarhiji i po svemu što predstavlja red, dogmu i pravilo" rekao je nadbiskup. Mons. Puljić je naglasio da je slavlje sv. Ivana i znak naše ljubavi prema Jaganjcu Kristu kojem je on pripravljaio put, znak naše zahvalnosti na daru Crkve i našeg poštovanja prema sakramentima. Crkva je produljeno Isusovo utjelovljenje. "Zato je ljubimo i u nju vjerujemo! I ponosimo se

njome. Ta će nam vjera i danas pomoći kako se ne bismo izgubili u sumaglici zavodljivih ideja" upozorio je nadbiskup rekavši da čašćenjem svetaca ispovijedamo vjeru u slavu, trpeću i putujuću Crkvu, vjeru u svijet objave, otkupljenja i nebeske slave. "Štujući svece ispovjedamo da je Evanđelje jedina prava mudrost života. Narod koji štuje svece kršćanski je narod. On se time ponosi i to želi i ostati. On se ne boji smrti ni nasilja i vjeruje u višu Božju pravdu. Štovanjem svetaca takav se narod pribraja velikoj pobjedničkoj zajednici općinstva svetih i mnoštva otkupljenih" rekao je nadbiskup zaključivši da je kult svetaca tihi radikalni otklon od modernih zavoda i zastranjenja: "On je impresivna aklamacija nadnaravnom, milosnom, evanđeoskom i crkvenom kršćanstvu koje su prakticirali naši očevi kroz stoljeća, sigurni da su sveci Božji miljenici, moćni zagovornici i dragi zaštitnici".

Nadbiskup krsti Miju Stošiju Frakin

Tekstovi i fotografije: Ines Grbić

KRONIKA

SRPANJ, 2010.

3. 7. REĐENJE MONS. MIJE GORSKOGA - O. Nadbiskup je u Zagrebu sudjelovao na misi biskupskog ređenja mons. Mije Gorskoga, pomoćnog zagrebačkog biskupa.
4. 7. ZAVJETNO HODOČAŠĆE SV. NEDILJICI U VRANI - Na zavjetnu svetkovinu sv. Nediljice u drevnom svetištu zadarske nadbiskupije u Vrani, o. Nadbiskup je predvodio glavno euharistijsko slavlje i propovijedao o obitelji kao školi vrlina. Za taj blagdan tradicionalno se okupi više tisuća vjernika, a Vranu toga dana osobito pohode brojne obitelji.
6. 7. POSJET DON NEDJELJKU ZUBOVIĆU - O. Nadbiskup je posjetio don Nedjeljka Zubovića, svećenika na liječenju, i župnika don Juru Zubovića u Pridragi.
7. 7. KONZISTORIJALNO VIJEĆE - O. Nadbiskup je predsjedao sjednici Konzistorijalnog vijeća Zadarske nadbiskupije, u Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru.
8. 7. POHOD CARITASA BISKUPIJE CARPI - O. Nadbiskup je primio skupinu mladih karitativnih djelatnika iz biskupije Carpi pokraj Bologne na sjeveru Italije, koja je boravila u Zadarskoj nadbiskupiji.
8. 7. OTVORENJE GLAZBENIH VEČERI - O. Nadbiskup je sudjelovao na otvorenju 50. glazbenih večeri u sv. Donatu, na zadarskom Forumu.
9. 7. POSJET PROVINCIJALA ISUSOVACA I DOMINIKANACA - O. Nadbiskup je primio provincijala Hrvatske pokrajine Družbe Isusove o. Ivana Kopreka i provincijala Hrvatske dominikanske provincije fra Ivan Mateljana.
- 11.-15. 7. NADBISKUP NA MLJETU - O. Nadbiskup je boravio na otočiću sv. Marije na Mljetu.
- 15.-16. 7. NADBISKUP NA ŠIPANU - O. Nadbiskup je boravio u Pakljenoj na otoku Šipanu, te podijelio sakrament svete potvrde u župi Marijinog uznesenja.
- 18.-21. 7. DRUGE HRVATSKE SVJETSKE IGRE - U Zadru su održane Druge Hrvatske svjetske igre (HSI), neslužbeno zvane i CRO-olimpijada. Igre su se održale pod geslom „Jedno srce“. Na svečanosti otvaranja Igara istaknuta je velika uloga Crkve koja je uvijek pratila Hrvate u svijetu. Svoju poruku sudionicima HSI-a uputio je i o. Nadbiskup.
- 23.-28. 7. NADBISKUP U PADERBORNU - Na poziv nadbiskupa Paderborna, o. Nadbiskup je sudjelovao na svečanostima proslave svetog Liberana u Paderbornu.

KOLOVOZ, 2010.

3. 8. NADBISKUP U LUCI ŠIPANSKOJ - O. Nadbiskup je predvodio misno slavlje uz proslavu zaštitnika župe sv. Stjepana u Luci Šipanskoj, na otoku Šipanu, te podijelio sakrament svete potvrde ovogodišnjim kandidatima.
6. 8. NADBISKUP KOD REDOVNICA KĆERI MILOSRĐA U BLATU - O. Nadbiskup je u župi Svih Svetih, u Blatu na Korčuli, predvodio svečanost polaganja i obnove zavjeta sestara Kćeri Milosrđa.
7. 8. NADBISKUP U RODNOJ ŽUPI - O. Nadbiskup je u svojoj rodnoj župi Presv. Trojstva u Blagaju (kod Mostara) s drugim svećenicima Puljićima sudjelovao na slavlju 40. obljetnice misništva uзорitog kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa vrhbosanskoga.

12. 8. NADBISKUPOV POSJET MONS. JANKU SEGARIĆU I IKI PRENĀA - O. Nadbiskup je posjetio u Općoj bolnici u Zadru mons. Janka Segarića i u Domu umirovljenika Zadar, Iku Prenđa, majku blagopokojnog nadbiskupa mons. Ivana Prenđe.
13. 8. SV. KASIJAN U SUKOŠANU - O. Nadbiskup je predvodio misno slavlje u Sukošanu povodom zaštitnika župe sv. Kasijana.
15. 8. SVETKOVINA VELIKE GOSPE - O. Nadbiskup je prijedodne predvodio misno slavlje i procesiju u Škabrnji, a navečer na Belafuži u Zadru.
17. 8. POSJET SVEUČILIŠNIH PROFERSORA - O. Nadbiskup je primio prof. dr. Branka Katalinića (sveučilišni profesor u Beču) i prof. dr. Šimu Kneževića (sveučilišni profesor u Zadru) u pratnji župnika Starigrada-Paklenice, don Marinka Jelečevića.
18. 8. POSJET POGLAVARA DRUŽBE BOŽJE RIJEČI - O. Nadbiskup je primio provincijala Družbe Božje Riječi, o. Josefa Denkmayra, i poglavara distrikta Hrvatske o. Pjotra Palowskoga.
21. 8. NADBISKUP NA MARIJI BISTRICI - O. Nadbiskup je boravio u Svetišu Marije Bistrice i sudjelovao u misnom slavlju.
25. 8. BLAGOSLOV OLTARNE PALE I SPOMENIKA U VELOM RATU - O. Nadbiskup je u župi Veli Rat (Dugi otok) blagoslovio obnovljenu oltarnu palu u župnoj crkvi sv. Ante Padovanskog i spomenike blagopokojnih zadarskih nadbiskupa mons. Mate Garkovića i mons. Marijana Oblaka i svećenika don Josipa Marcelića. Tom prigodom posjetio je župe Dugootočkog dekanata i redovničke zajednice.
29. 8. 750 OBLJETNICA ŽMANA - O. Nadbiskup je u župi Žman predvodio svečano euharistijsko slavlje potom procesiju povodom 750. obljetnice spomena župe Žman.
30. 8.–1. 9. DUHOVNE VJEŽBE NA ŠKOLJICU - O. Nadbiskup je sudjelovao na duhovnim vježbama u samostanu sv. Pavla na Školjicu kod Preka.

Žman, Dugi otok, 29. 8. 2010.

SADRŽAJ

Nadbiskupovo pismo uz početak školske i katehetske godine 2010./2011., 3

SVETA STOLICA

Poruka Papinskog vijeća za pastoral selilaca i putnika za Svjetski dan turizma, 5

Priopćenje Svete Stolice u povodu Konvencije protiv kazetnog streljiva, 8

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju na početku školske i katehetske godine 2010./2011., 9

Poruka biskupa povodom Dana Hrvatskih mučenika, 11

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Poruka mons. Želimira Puljića sudionicima Hrvatskih svjetskih igara u Zadru, 13

Nadbiskupova homilija u Vrani, 4. 07. 2010., 14

Nadbiskupova homilija na Veliku Gospu, 15. 08. 2010., Škabrnja/Zadar-Belafuža, 16

ODREDBE, 19

Imenovanja i razrješenja u Zadarskoj nadbiskupiji, 25

NAŠI POKOJNICI, 27

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE, 29

KRONIKA, 78

J. Hinić, Sv. Anastazija (Stošija), ikona, 2007.